

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA PEDAGOGICKÁ

KATEDRA RUSKÉHO A FRANCOUZSKÉHO JAZYKA

OBRAZ RUSKA VE VYBRANÉM ČESKÉM ČASOPISE

ZA ROK 2017

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Bc. Martin Szarowski

Učitelství pro střední školy, obor český a ruský jazyk

Vedoucí práce: Mgr. Michaela Pešková, Ph.D.

Plzeň 2019

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracoval samostatně s použitím uvedené literatury a zdrojů informací.

Plzeň, 30. června 2019

.....
vlastnoruční podpis

Děkuji Mgr. Michaelae Peškové, PhD. za pomoc při vedení diplomové práce.

OBSAH

ÚVOD	- 1 -
1 TEORIE IMAGOLOGIE	- 3 -
1.1 RŮZNÁ POJETÍ TEORIE IMAGOLOGIE.....	- 3 -
1.1.1 Evoluce pojetí teorie imagologie	- 3 -
1.1.2 Pojetí Milana Kundery	- 6 -
1.1.3 Naše pojetí.....	- 9 -
2 RÁMCOVÝ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM: PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – MEDIÁLNÍ VÝCHOVA	- 13 -
2.1 MEDIÁLNÍ VÝCHOVA.....	- 14 -
2.1.1 MEDIÁLNÍ GRAMOTNOST	- 14 -
2.1.2 MÉDIA A MEDIÁLNÍ PRODUKCE.....	- 15 -
3 METODOLOGICKÁ ČÁST	- 18 -
3.1 OBRAZ RUSKA NA ZÁKLADĚ DOTAZNÍKU	- 18 -
3.2 PROGRAMOVACÍ JAZYK R	- 26 -
3.2.1 Popis jazyka R	- 26 -
3.2.2 Aplikace R k automatizovanému získání a vyhodnocení dat z týdeníku <i>Reflex</i> ...	- 27 -
4 PRAKTICKÁ ČÁST	- 32 -
4.1 ZKOUMÁNÍ VYBRANÉHO ČESKÉHO ČASOPISU ZA ROK 2017	- 32 -
4.1.1 Týdeník <i>Reflex</i>	- 32 -
4.2 LINGVISTICKÉ POSTUPY, JIMIŽ ČLÁNKY TÝDENÍKU <i>REFLEX</i> ZA ROK 2017 DISPONUJÍ A NEGATIVNĚ OVLIVŇUJÍ IMAGA RUSKA	- 35 -
4.3 PRAGMALINVESTICKÉ POSTUPY A LINGVOSTYLISTICKÉ PROSTŘEDKY – KONKRÉTNÍ PŘÍKLADY Z TÝDENÍKU <i>REFLEX</i> ZA ROK 2017	- 37 -
4.3.1 Neopodstatněná generalizace.....	- 37 -
4.3.2 Ironizování a sarkasmus	- 38 -
4.3.3 Explicitní manipulace.....	- 42 -
4.3.4 Antiteze.....	- 47 -
4.3.5 Sémantická pole, která mají negativní konotaci (hrozba, militaristické obraty – přímé či metaforické).....	- 47 -
4.3.6 Expresivita	- 50 -
4.3.7 Aserce s kvazi-výrazy	- 52 -
4.3.8 Nevhodná srovnání, spojení, přirovnání	- 56 -
4.3.9 Implicitní manipulace	- 58 -
4.3.10 Sugestivní otázky	- 60 -
4.3.11 Další sémantická pole, která mají negativní konotaci	- 61 -
4.4 VERBÁLNĚ VYOBRAZENÁ IMAGA RUSKA TÝDENÍKEM <i>REFLEX</i> ZA ROK 2017	- 65 -
5 UKÁZKA VYUČOVACÍHO BLOKU	- 70 -
ZÁVĚR.....	- 74 -
RESUMÉ.....	- 76 -
6 SEZNAM LITERATURY	- 77 -
6.1 KNIŽNÍ ZDROJE	- 77 -
6.2 ELEKTRONICKÉ ZDROJE.....	- 78 -
6.2.1 Vybrané články týdeníku <i>Reflex</i> , ročník 2017.....	- 78 -
6.2.2 Jiné elektronické zdroje.....	- 81 -
7 PŘÍLOHY:.....	
7.1 SHRNUTÉ ČLÁNKY TÝDENÍKU <i>REFLEX</i> ZA ROK 2017 S GLOSAMI	
7.1.1 Článek číslo 1: Alexandrovci: Zpívající zbraň	

7.1.2	Článek číslo 2: Soumrak ukrajinských oligarchů	III
7.1.3	Článek číslo 3: Hybridní válka s pravdou	V
7.1.4	Článek číslo 4: Reflexář Miroslava Cvrčka.....	V
7.1.5	Článek číslo 5: Pratur, prezident, Babiš, zlý pes a tanky.....	VI
7.1.6	Článek číslo 6: Hacker Putin.....	VII
7.1.7	Článek číslo 7: Ruské orgie kolem Trumpa	VII
7.1.8	Článek číslo 8: Internacionála blbosti	VIII
7.1.9	Článek číslo 9: Make-up Gabriely Koukalové je nesportovní	IX
7.1.10	Článek číslo 10: Šibík: Deset let	X
7.1.11	Článek číslo 11: Never more	X
7.1.12	Článek číslo 12: Smrt sešívaneého muže.....	XI
7.1.13	Článek číslo 13: Sýrie mezi Ruskem a Amerikou.....	XI
7.1.14	Článek číslo 14: Rakety a bomby jako zpěv husitů	XII
7.1.15	Článek číslo 15: Mistr mýtů Kim Čong-un.....	XII
7.1.16	Článek číslo 16: Ticho v Palmýře.....	XIII
7.1.17	Článek číslo 17: Taškařice Zeman vs. Sobotka	XIII
7.1.18	Článek číslo 18: Oko Reflexu.....	XIV
7.1.19	Článek číslo 19: Děvočkou v Sýrii.....	XIV
7.1.20	Článek číslo 20: Nemějte klapky na očích.....	XV
7.1.21	Článek číslo 21: Za Zbigniewem Brzezinským.....	XVI
7.1.22	Článek číslo 22: Světlana Allilujevová	XVI
7.1.23	Článek číslo 23: Můj kámoš Putin	XVI
7.1.24	Článek číslo 24: Věda, technika, hipsteři	XVII
7.1.25	Článek číslo 25: Srdečné pozdravy do Ruska	XVII
7.1.26	Článek číslo 26: Moskva: seber prachy a vypadni	XVIII
7.1.27	Článek číslo 27: Věda, technika, hipsteři	XVIII
7.1.28	Článek číslo 28: Trump je naděje!	XIX
7.1.29	Článek číslo 29: Kozáci proti Putinovi	XX
7.1.30	Článek číslo 30: Věda, technika, hipsteři	XXI
7.1.31	Článek číslo 31: Krátká paměť	XXI
7.1.32	Článek číslo 32: Hacknutá armáda.....	XXII
7.1.33	Článek číslo 33: Reflexář Jany Bendové.....	XXII
7.1.34	Článek číslo 34: Teroristka v Bruselu	XXIII
7.1.35	Článek číslo 35: Lajkuj Ježíše, ať vyhraje Trump!.....	XXIII
7.1.36	Článek číslo 36: Babiš + Zeman = pouliční demonstrace	XXIV
7.1.37	Článek číslo 37: Zeman a politická Kámasútra.....	XXIV
7.1.38	Článek číslo 38: Okamurův konspirátor.....	XXV
7.1.39	Článek číslo 39: Věda, technika, hipsteři	XXVI
7.1.40	Článek číslo 40: Bude nový Majdan?	XXVI
7.2	TABULKA NEZAHRNUTÁ V TEXTU PRÁCE (MENŠÍ ČETNOST NASBÍRANÝCH ODPOVĚDÍ) A TABULKA NADEFINOVANÉHO SLOVNÍKU PROGRAMOVACÍHO JAZYKA R.....	XXVII
7.3	OBRÁZKY A FOTOGRAFIE	XXXIII

Úvod

Cílem diplomové práce je vymezit termín teorie imagologie a aplikovat teoretická východiska imagologie v praxi, především prostřednictvím analýzy publicistických textů. Jako korpus byl pro zkoumání zvolen ročník 2017 českého týdeníku *Reflex*. Dalším cílem je popsat možnosti využití takové analýzy ve výuce na středních školách, a to nejen v předmětu ruský jazyk.

V teoretické části obecně charakterizujeme teorii imagologie. Abychom teorii dokázali vysvětlit, budeme využívat především lingvistické, konkrétněji lexikalizační postupy. Jako vhodný postup se nám jeví vysvětlit slovo imagologie a vymezit terminologii, která je s teorií imagologie úzce spjatá. To nám dopomůže k tomu, že lépe popíšeme laickému čtenáři, oč se v teorii jedná. Z toho nám vyplyne první, naše pojetí teorie. Druhé pojetí je nám již známo z beletristické tvorby Milana Kundery. Ve své knize *Nesmrtelnost* Milan Kundera okrajově, ale i přímo polemizuje nad tím, co pro něj teorie imagologie znamená – jedná se o filozoficko-uměleckou stať *Imagologie*. Jeho pojetí budeme taktéž demonstrovat v teoretické části práce. Dále uvedeme ještě třetí pojetí teorie imagologie, které je odborněji vysvětleno v různých odborných pracích z české a světové vědecké obce.

Dalším stěžejním bodem teoretické části bude práce s Rámcovým vzdělávacím programem pro gymnázia, v němž se zaměříme především na mediální výchovu, protože je svou charakteristikou úzce spjata s naším konceptem pojetí teorie imagologie. Dále svoji pozornost zaměříme na specifické kompetence žáka, které z bodu Rámcového vzdělávacího programu pro gymnázia Mediální výchova, potažmo Mediální gramotnost, vycházejí. V neposlední řadě bychom chtěli alespoň částečně nastínit, jak média a jejich produkce fungují a jakým způsobem ovlivňují naše smýšlení a představy.

Po sjednocení teoretického pojetí imagologie a vymezení definic vybraných pojmů budeme pracovat s daným terminologickým aparátem a aplikovat jej především na náš předmět studia, kterým je Rusko a jeho „imaga“¹. V této dílčí, metodologické části práce

¹ Pracujeme se slovem latinského původu „imago“ – obraz, představa, nikoliv se slovem z anglického jazyka „image“ [imidž], které v české jazykovém prostředí svádí k primárnímu významu tohoto slova – demonstrace vnějšího působení.

se zaměříme na rozpracování „imaga“ Ruska a jeho složek. Výklady budou doplněny interpretací výsledků dotazníkového šetření, které proběhlo na přelomu let 2018 a 2019.

S ohledem na výsledek dotazníkového průzkumu české společnosti se v praktické části práce budeme zabývat aplikováním teorie imagologie, respektive mediální imagologie v praxi. V praktické části budeme zkoumat námi vybraný český časopis *Reflex*, v němž se zaměříme na kritickou diskurzivní analýzu článků o Rusku, jež budeme zkoumat z hlediska námi pojaté mediální imagologie, a tedy aplikovat teorii imagologie v praxi. V metodologické a v praktické části budeme využívat programovacího jazyka R, jenž nám pomůže k automatizaci hledání sémantických vazeb v textovém korpusu, který bude tvořen z určitých článků časopisu *Reflex* za rok 2017 a jeho lexikálně-sémantickými výrazovými prostředky. Jednotlivé články budeme vnímat jako celek, tzn. zaměříme se také na kontext, pozadí myšleného. Články budeme zpracovávat z hlediska lingvostylistiky², politické lingvistiky a z hlediska pragmalingvistických postupů.

Jelikož jsme si již v teoretické části vymezili bod vzdělávacího programu Mediální výchova, tak i v praktické části naznačíme využití teorie imagologie v reálné výuce. Demonstrujeme ve výuce jeden vyučovací blok, v němž budeme pracovat i s výsledky z časopisu *Reflex*, ročník 2017.

² Lingvostylistika jeněkdy taktéž nazývaná pouze jako stylistika. Toto zkrácené pojmenování se nám však jeví jako nepřesné. Pojmenování lingvostylistika je přesnější, protože styl je kategorie širší než pouze jazykovědná, mluví se též o dobovém stylu uměleckém nebo ještě v širším slova smyslu o stylu životním atd.

1 TEORIE IMAGOLOGIE

V této kapitole bude naším cílem objasnit, vysvětlit pojem imagologie. Jelikož se jedná o poměrně nový interdisciplinární pojem, považujeme za nutné vymezit termíny, které s ním vstupují do hypotaktických významových vztahů. Abychom došli k námi vymezenému cíli, musíme lexém imagologie, respektive složeninu dvou lexémů *imago a logie*, přeložit. Slovo *imago* znamená obraz a slovo *logie* se tradičně překládá jako nauka.³ Z toho tedy logicky vyplývá, že teorie imagologie se zabývá obrazy a představami. Tyto představy, obrazy, imaga si člověk nebo společnost tvoří o různých jevech. Jak jsme ale zmínili, jedná se o poměrně nový interdisciplinární pojem, na nějž se nahlíží z různých aspektů, a tudíž i s různými pojetími. Zdá se nám jako důležité tato pojetí rovněž v práci představit. Výsledkem výčtu různých pojetí bude pojetí naše.

1.1 RŮZNÁ POJETÍ TEORIE IMAGOLOGIE

1.1.1 EVOLUCE POJETÍ TEORIE IMAGOLOGIE

V západním literárněvědném prostředí se už poměrně dlouho pracuje s termínem imagologie (anglicky: *imagology*), a to zejména v literární komparatistice. Jejím předmětem zkoumání je analyzovat „národní charakter“. Častým předmětem zkoumání imagologie ve srovnávací literární vědě se stává stereotypní ztvárňování různých národních skupin, a to především s negativní konotací s ohledem na převládající ideologii (v českém prostředí se mezi tyto skupiny řadí Němci, Židé a Romové). Tyto skupiny se objevují nejčastěji s negativním imagem („imagí“). Otázkou ovšem zůstává, zda určitý stereotyp v literatuře nemá jen estetickou funkci. Ať tak či onak, důsledkem je jistá generalizace a tvorba tzv. klišé, která se postupem času přeměnila v národní stereotypy. V literatuře českého kánonu tato klišé nejsou nijak výrazná, anebo se o nich české učebnice, například dějepisu, příliš nezmiňují – viz Romové, čeští Němci v Sudetech.⁴

V historii byly národy snadno od sebe rozeznatelné tím, jak žily na jednom území odděleně jeden od druhého. Na těchto místech se rozvíjely určité zvyky, tradice, charakter

³KRAUS, Jiří. *Nový akademický slovník cizích slov A-Ž*. 2005. str. 338.

⁴SOUKUP, Daniel. *Stereotypy, imagologie a literární hodnoty*. In: *Otázky českého kánonu*. Sborník příspěvků z III. kongresu světové literárněvědné bohemistiky (sv. 1). 2006. s. 622–630.

a v neposlední řadě jazyk a další atributy typické pro určitý národ, které se pak daly nenáročně podrobit zkoumání, jež bylo zaznamenáváno v literatuře.

Během dvacátého století se zvýšil zájem o exaktní vědy, které prostupovaly i do tradičně humanitních oborů, jako je literatura. Rozvoj byl zaznamenán i v literární komparatistice, v níž byly zkoumány jednotlivé národy a porovnávány jejich národní identity. Tento přístup byl samozřejmě realizován už více kritickým způsobem, protože už tehdy nebylo tak jednoduché tyto „národní charaktery“ (etnické, národní stereotypy) popsat. V dnešní době, v době globalizace, je prakticky nemožné generalizovat, stereotypizovat určitý národ, respektive tak by to logicky a přirozeně mělo být. Nicméně tomu tak není a stereotypy existují i v dnešní době. Stereotypy nám pomáhají bránit se globalizaci a přijímání jiných elementů z jiných kultur, tudíž nám pomáhají budovat svoji vlastní identitu, své vlastní imago, nepodléhající globalizaci, tzn. vytvoření nediferencovaného pojmu „našeho“ a definování „jiného“.⁵ Pokud ovšem dojde k přehnané stereotypizaci, může dojít, a v historii došlo, k různým nacionalistickým demagogiím. Pozitiva těchto stereotypů vidíme v tom, že jsou z časového hlediska ekonomické a umožňují nám uspořádání informací do logických celků a vztahů, které, jak už jsme psali výše, brání společnost před náporom jiných hodnot a upevňují jednotu a solidaritu ve společnosti.⁶

Etnické „heterostereotypy“ mohou být jak pozitivní, tak negativní, přičemž právě záporné stereotypy jsou součástí formování národa (národní identity) jako takového: v obrazech druhých je zakódováno vědomí o sobě samém, o problémech vnímaných daným národem a o jeho aspiracích. Záporné stereotypy tedy obsahují kromě přítomnosti a reinterpretované minulosti vždy také představu o budoucnosti. Obrazy těch druhých proto vypovídají mnohé o ekonomickém, politickém, kulturním a morálním stavu dané společnosti.⁷

⁵ GAZDA, Jiří. *Obraz Čechů a Česka v ruském neoficiálním diskurzu*. In Kołodziej, Agnieszka; Piasecki, Tomasz. *Słowiańszczyzna dawniej i dziś – język, literatura, kultura*. Monografia ze studiów slawistycznych III., 2017. s. 101-114

⁶ Tamtéž

⁷ Tamtéž

Imagologie jako literárněvědní obor vznikla ve Francii v 50. letech 20. století, kdy došlo k jejímu velkému rozvoji. Ve Spojených státech amerických se ze začátku setkala s nesouhlasem, protože tamní literární komparatisté byli více esteticky zaměřeni. Avšak v Německu se pojem imagologie setkal s velkou podporou, protože tamější společnost to považovala za sociální prioritu, aby se tak vyrovnala se svojí nacistickou temnou minulostí. V Německu se tehdy zvýšil zájem o kritické studium zabývající se národní identitou a jak jsme již naznačili, dekonstrukcí nacionalismu. Další zemí, která se zapojila do zkoumání imagologie, je Belgie, kde působí přední komparatista v oblasti imagologie Hugo Dyserick, který působí na univerzitě v německých Cáchách.⁸

Nyní se však imagologie rozšířila i do dalších oblastí a stává se interdisciplinární. Působí v oblastech antropologie, sociologie, v mediální komunikaci, etnolingvistice, kulturologii atp. V poslední době tak imagologie nabývá na významu a stává se důležitým nástrojem v boji proti vzrůstajícímu nacionalismu nebo obecněji proti „politické“ národní totožnosti.

Teorii imagologie se na konci 20. století, od roku 1989⁹, začala zabývat i jiná vědní centra než ta výlučně západoevropská. Na samém začátku studia teorie imagologie v České republice se pozornost věnovala hlavně literární komparatistice, ve které se pracuje s literárními klišé, která jsou následně interpretována jako realita. Prostřednictvím oněch klišé se v literárních textech zkoumá prototyp „jiného“. Tyto obrazy neodráží absolutní skutečnost, ale stávají se vlastními stereotypy. Vytváří se vědomě (na základě konkrétní události či informace) anebo podvědomě (výchovou, prostředím) a prokazují kulturní jinakost, a to blízkou nebo vzdálenou.¹⁰ Jinými slovy, mezietnické vztahy a interkulturní komunikace vydělují tzv. etnické (národní) stereotypy, které se dále diferencují na „autostereotypy“ – schematické, standardizované obrazy určité etnické skupiny nebo

⁸ Imagologica. Imagologica [online]. University in Amsterdam: Joep Leerssen, profesor moderní evropské literatury, 2019 [cit. 2019-06-11]. Dostupné z: <https://imagologica.eu/>

⁹SOUKUP, Daniel. *Stereotypy, imagologie a literární hodnoty*. In: *Otázky českého kánonu*. Sborník příspěvků z III. kongresu světové literárněvědné bohemistiky (sv. 1). 2006. s. 622–630.

¹⁰ KÁŠOVÁ, Eva. *Slovenská próza v německých prekladoch po roku 1968 (Recepcia ako spôsob vytvárania obrazu slovenskej kultúry a identity)*. [diplomová práce] 2014. str. 38

obrazy, imaga určité etnické skupiny nebo obrazy, imaga o vlastnostech jejich členů spojených s jejich příslušností k dané skupině; a „heterostereotypy“, jejichž předmětem jsou jiné etnické skupiny.¹¹

1.1.2 POJETÍ MILANA KUNDERY

Pokud se podíváme na jiné pojetí této teorie, tak jak ji popsal Milan Kundera ve svém románu *Nesmrtelnost*, konkrétně ve své filozoficko-umělecké stati *Imagologie*, zjistíme, že je zde teorie imagologie vykládána s poněkud jiným názorem.

Imagologie

„Politik závisí na žurnalistovi. Ale na kom závisejí žurnalisté? Na těch, kdo je platí. A ti, co platí, jsou reklamní agentury, které si kupují od novin místo, od televize čas pro své reklamy. Na první pohled by se řeklo, že se budou bez váhání obracet na všechny noviny, které jdou dobře na odbyt, takže mohou zvýšit prodej nabízeného výrobku. Ale to je naivní pohled na věc. O prodej výrobku jde méně, než si myslíme. Stačí se podívat do komunistických zemí: nelze přece tvrdit, že miliony Leninových obrazů vyvěšených všude, kudy chodíte, by mohly zvýšit lásku k Leninovi. Reklamní agentury komunistické strany (tak zvaná agitační a propagační oddělení) už dávno zapoměly na praktický cíl své činnosti (učinit komunistický systém milovaným) a staly se samy pro sebe svým cílem: vytvořily svůj jazyk, své formule, svou estetiku (vedoucí těchto agentur měli kdysi absolutní moc nad uměním svých zemí), svou představu o životním stylu, který pěstují, šíří a vnucují ubohým národům.“¹²

Přesně jak reflektuje Milan Kundera období 60. let 20. století ve Francii, potažmo éru socialismu, tak i my nazíráme na tuto problematiku podobným způsobem. Jinak řečeno, v dnešní době disponuje nejvyšší mocí ovlivnit společnost reklama, publicistika, zkrátka ti, kteří v public relations a v médiích působí.

¹¹ GAZDA, Jiří. *Obraz Čechů a Česka v ruském neoficiálním diskurzu*. In Kołodziej, Agnieszka; Piasecki, Tomasz. *Słowiańszczyzna dawniej i dziś – język, literatura, kultura*. Monografia ze studiów slawistycznych III., 2017. s. 101-114.

¹² KUNDERA, Milan. *Nesmrtelnost: román*. 1993. str. 122.

„Namítnete, že reklama a propaganda jsou nesrovnatelné, protože jedna slouží obchodu a druhá ideologii? Ničemu nerozumíte. Asi před sto lety v Rusku se pronásledovaní marxisté začali tajně scházet v malých kroužcích, v nichž studovali Marxův manifest; zjednodušili obsah té jednoduché ideologie, aby ji šířili do dalších kroužků, jejichž členové zjednodušující ještě víc to zjednodušení jednoduchého ji předávali a šířili dál, takže když se stal marxismus známý a mocný na celé planetě, zbyla z něho jen sbírka šesti či sedmi hesel, navzájem tak chatrně spojených, že ji lze těžko nazývat ideologií. A právě proto, že to, co zbylo z Marxe, netvoří už dávno žádný logický systém idejí, ale jen sled sugestivních obrazů a hesel (usmívající se dělník s kladivem, černocho, běloch a žlutý muž držící se bratrsky za ruce, holubice míru vzlétající k nebi a tak dál a tak dál), můžeme právem mluvit o postupné, obecné a planetární proměně ideologie v imagologii.“¹³

Opět se ztotožňujeme s názorem Milana Kundery, který srovnává zdánlivě nesrovnatelné. Na jeho popisu je možné vidět onen proces nekritického myšlení a bezhlavého přebírání informací, které vznikají z polopravd a dezinformací. Právě kvůli nekritickému přejímání těchto polopravd a dezinformací se ze lží stávají postupem času pravdy absolutní, které se pak komplikovaně (ne-li vůbec) vyvracejí. Podobným způsobem vznikají i jiné generalizační a stereotypní představy, imaga, v našem případě zejména některé mylné představy o Rusku, povětšinou s negativními konotacemi, které následně vytvářejí negativní imaga Ruska.

„Imagologie! Kdo vymyslel ten znamenitý neologismus dříve? Já, nebo Paul? Na tom konec konců nezáleží. Důležité je, že to slovo nám konečně umožní spojit pod jednou střešou to, co má tolik jmen: reklamní kanceláře; poradce státníků pro tak zvanou komunikaci; designéry, kteří navrhují tvar aut i cvičebního nářadí; tvůrce oděvní módy; holiče; hvězdy show businessu diktující normu fyzické krásy, již se řídí všechna odvětví imagologie.“¹⁴

Zde bychom chtěli zaměřit pozornost čtenáře i na poslední část sféry, v níž je imagologie uplatnitelná, protože mnoho badatelů z vědní společnosti tento úhel

¹³ KUNDERA, Milan. *Nesmrtelnost: román*. 1993. str. 122.

¹⁴ KUNDERA, Milan. *Nesmrtelnost: román*. 1993. str. 122.

pohledu nevnímá nebo jej přímo nepodporuje; někteří dokonce ani oblast publicistiky neberou v potaz a zcela ji odmítají. My ve své práci s oblastí publicistiky pracujeme velmi intenzivně, protože se domníváme, že právě skrze medializaci, respektive skrze masová média jako jeden z nástrojů medializace (v našem případě ročník 2017 týdeníku *Reflex*) publicistika nejvíce participuje na procesu manipulace s obrazy v mysli příjematele informací.

„Imagologové existovali ovšem ještě dříve, než si vytvořili své mocné instituce, jak je dnes známe. I Hitler měl svého osobního imagologa, který postavil se před něho předváděl mu trpělivě gesta, která má dělat při projevu, aby fascinoval dav. Jenomže kdyby ten imagolog dal tehdy novinářům interview, v němž by bavit Němce tím, jak Hitler neuměl hýbat rukama, nepřežil by svou indiskreci o více než půl dne. Dnes však imagolog svou činnost nejen neskrývá, ale dokonce mluví často sám za své státníky, vysvětluje publiku, čemu je naučil i odnaučil, jak se budou podle jeho instrukcí chovat, jakých formulí budou používat a jakou kravatu nosit. A nedivme se jeho sebevědomí: imagologie dobyla v posledních desetiletích historického vítězství nad ideologií.¹⁵“

„Všechny ideologie prohrály: jejich dogmata byla nakonec de-maskována jako iluze a lidé je přestali brát vážně. Komunisté například věřili, že proletariát se během kapitalistického vývoje bude čím dál víc ochuzovat, a když se jednoho dne ukázalo, že dělníci jezdí v celé Evropě do práce v autech, měli chuť křičet, že skutečnost švindluje. Skutečnost byla silnější než ideologie. A právě v tom směru ji imagologie překonala: imagologie je silnější než skutečnost, jež ostatně už dávno není pro člověka tím, čím byla pro moji babičku, která žila na moravské vesnici a znala ještě všechno z vlastní zkušenosti: jak se pečou chleba, staví dům, jak se zabíjí vepř a dělá se z něho uzené, co se dává do peřin, co si myslí o světě pan farář a pan učitel, každý den se setkala s celou vesnicí a věděla, kolik bylo spácháno v okolí za posledních deset let vražd; měla, tak říkajíc, osobní kontrolu nad skutečností, takže jí nemohl nikdo namluvit, že moravské zemědělství rozkvétá, když doma nebylo co jíst.“¹⁶

¹⁵ KUNDERA, Milan. *Nesmrtelnost: román*. 1993. str. 122.

¹⁶ KUNDERA, Milan. *Nesmrtelnost: román*. 1993. str. 122.

V této pasáži Milan Kundera bravurně zachytil další pojem, se kterým teorie imagologie pracuje, a to se *skutečností* (se skutečným obrazem, realitou), jež ale imaga, jestliže mají na koho působit, změni v *obraz skutečného*, který je buďto pozitivní, anebo negativní, ale často nereálný a iracionální. Další, na co bychom chtěli poukázat, je opak: tedy jestliže média, respektive nástroj, který určitým způsobem působí na vnímání svého okolí, nedisponuje příjemci informací, tak manipulace není proveditelná, ačkoliv toto v dnešní době masových a síťových médií nelze realizovat; právě proto je kladen apel na poznání manipulace a následné kritické myšlení.

1.1.3 NAŠE POJETÍ

Kunderovým filozoficko-uměleckým pojetím teorie imagologie a pojetím odborným (z kapitoly *Evoluce pojetí teorie imagologie*) se nám otevírá široké spektrum, záběr a přesah do různých vědních oborů a jejich disciplín. Z tohoto důvodu se nám jeví jako velmi důležité, abychom teorii imagologie vysvětlili pomocí lexikalizačního postupu, kdy budeme hledat významy námi vytyčených termínů, které jistým způsobem na teorii imagologie participují. Vytyčené termíny jsou vybrány z lexikálně-sémantického pole, ve kterém najdeme ony společné významy, čímž dojdeme ke sjednocení, ucelení, unifikaci lexému imagologie, a tím i k objasnění našeho pojetí teorie imagologie.¹⁷

Náš výběr slov a jejich definice je následující:

- Image

*Představa, obraz osoby, věci nebo jevu často záměrně pěstovaný s cílem získat úspěch: image úspěšné zpěvačky; ekonomicky (dobré) jméno určitého výrobku, skupiny výrobků, podniku, obchodní značky, dodavatelské země, reputace (hovorově); psychologicky psychický otisk reality subjektivně přepracovaný do formy dojmy, obrazu skutečnosti.*¹⁸

¹⁷ Toto je naše primární motivace, úkol a cíl. Také jsme si tento úkol zadali i z toho důvodu, protože v žádném relevantním zdroji není tento lexém, neologismus *imagologie*, definován.

¹⁸ KRAUS, Jirí. *Nový akademický slovník cizích slov A-Ž*. 2005. str. 338.

- Imagemaker

*Odborník, poradce pro vytváření, úpravu image.*¹⁹ Pro naše účely: vnější vlivy na chování; neformální (nátlak, lobbying, vlivové agentury, public relations apod.).

- Imagolog

*Tvůrce obrazů pro celou společnost.*²⁰ Rozdíl mezi imagemakerem a imagologem je zásadní v tom, že imagolog tvoří obraz, imago pro celou společnost, kdežto imagemaker se zabývá tvorbou image určitého činitele (politika, celebrity atp.) – tímto trochu upravujeme výklad Milana Kundery.

- Ideologie

*Původně nauka o ideálech, později filozofické, náboženské, politické a jiné ideje deformované určitým partikulárním zájmem: státní ideologie; fašistická ideologie, komunistická ideologie.*²¹

- Typizace

*Vystižení základních, charakteristických znaků nějaké skupiny lidí nebo věcí, její zobecnění v typu.*²²

- Marketink

*Ekonomická metoda usměrňování a aktivního ovlivňování hospodářské činnosti podle potřeb trhu.*²³

- Propaganda

¹⁹ KRAUS, Jiří. *Nový akademický slovník cizích slov A-Ž*. 2005. str. 338.

²⁰ KUNDERA, Milan. *Nesmrtelnost: román*. 1993. str. 122.

²¹ KRAUS, Jiří. *Nový akademický slovník cizích slov A-Ž*. 2005. str. 335.

²² KRAUS, Jiří. *Nový akademický slovník cizích slov A-Ž*. 2005. str. 832.

²³ KRAUS, Jiří. *Nový akademický slovník cizích slov A-Ž*. 2005. str. 505.

*Veřejné šíření, často demagogické prosazování, doporučování nějakých myšlenek, názorů apod. s cílem získat dlouhodobě přívržence: politická propaganda, mírová propaganda atd.*²⁴

- Manipulace

*Publicistické, psychologické zpracovávání vědomí lidí, zejména masovými médii: manipulace (s) občany. Pro naše účely mediální manipulace.*²⁵

- Stereotyp

*Ustálená automatizovaná představa, zjednodušené, otřelé pojetí. Psychologicky: komplex představ, které mají příslušníci společenských skupin o sobě nebo o jiných (zvláště etnicky nebo rasově).*²⁶

- Generalizace

Zevšeobecňování, zevšeobecnění: logická metoda tvoření obecných nebo jedinečných, vynechání určitých detailů (opak determinace).

- Realita

Objektivně existující jevy

Na našem výběru slov je evidentní, že teorie imagologie pojednává o vytváření představ, o jejich záměrném ovlivňování tak, aby vyhovovaly danému fenoménu doby. Manipulace s představami lidí probíhá pomocí masových a síťových médií a jejich následným cíleným ovlivňováním, potažmo propagandou.

Právě z těchto důvodů považujeme za velmi věcnou část diplomové práce věnovanou tématu Mediální výchova – Mediální gramotnost. Proto dále směřujeme pozornost k aktuálnímu tématu procesu medializace, v němž vznikají různé polopravdy a lži, které vyvstávají mimo jiné i zevšeobecňováním a vynecháním jistých, na první pohled nedůležitých, nepodstatných informací. Tyto polopravdy a lži vznikají buďto záměrně,

²⁴ KRAUS, Jiří. *Nový akademický slovník cizích slov A-Ž*. 2005. str. 658.

²⁵ KRAUS, Jiří. *Nový akademický slovník cizích slov A-Ž*. 2005. str. 502.

²⁶ KRAUS, Jiří. *Nový akademický slovník cizích slov A-Ž*. 2005. str. 750.

anebo nevzdělaností jejich autorů. Následně se mohou šířit pomocí masových či síťových médií a poté jsou některými uživateli přijímány za absolutní pravdu.

Jinými slovy, imagologie je dnes mocnější než realita; stejně, jako tomu bylo v určitých ideologicky vyhraněných obdobích (například komunismus, nacismus). Jedinec žijící mimo civilizační vlivy globalizované společnosti, který nemá přímou zkušenost se svým okolím, není schopen kontrolovat a klasifikovat informace, jež k němu přicházejí z opačného konce světa stejně rychle, jako informace z jeho nejbližšího okolí. Nekontrolovatelně se zvyšující množství sdílených zpráv vytváří pořád dokonalejší představy a stereotypy ve vykonstruované realitě a předvádí ji jako faktickou. Jedinec poté slepě následuje ony zmíněné obrazy, imaga, jež mu podávají polopravdu, dezinformaci ze světa a není schopen v nich vidět hrozící nebezpečné ovlivnění – věří realitě v obraze.²⁷

²⁷TOMKOVÁ, Gabriela, *Imagologie současných reklamních sdělení* [Diplomová práce], 2012. str. 29.

2 RÁMCOVÝ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM: PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

V této kapitole budeme analyzovat Rámcový vzdělávací program pro gymnázia. Zaměříme svůj rozbor na část věnovanou průřezovým tématům, konkrétně mediální výchově.

Šestým bodem Rámcového vzdělávacího programu pro gymnázia jsou *Průřezová témata*. Mezi ně v českém školství řadíme taková témata, která jsou společensky aktuální a ovlivňují a formují názory, hodnoty a postoje studentů. Průřezová témata mají z hlediska vzdělávání povinný charakter. Jejich úkolem je propojit a rozvinout vědomosti a schopnosti, které si studenti v průběhu vzdělání osvojili. Dále mají taktéž za úkol příznivě ovlivňovat proces utváření a rozvíjení cílových kompetencí.²⁸

Všechna témata jsou dále rozčleněna do tematických okruhů a plánů. Školy mají povinnost je zařadit do svých jednotlivých Školních vzdělávacích programů. Existují různé možnosti, jak je aplikovat ve výuce – buďto jako součást různých vyučovacích předmětů či formou blokové výuky (besedy, semináře, projekty, kurzy apod.), nebo je možné realizovat přímo jako vyučovaný ředmět²⁹ (často bývá nazýván jako Estetická výchova³⁰).

Mezi průřezová témata Rámcového vzdělávacího programu pro gymnázia patří:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Enviromentální výchova
- Mediální výchova

²⁸ BALADA, Jan. *Rámcový vzdělávací program pro gymnázia: RVP G.*, 2007, str. 65.

²⁹ BALADA, Jan. *Rámcový vzdělávací program pro gymnázia: RVP G.*, 2017, str. 65.

³⁰ Tento přístup používá např. Střední průmyslová škola stavební Plzeň.

Nás s ohledem na téma diplomové práce zajímá poslední zmíněný bod, tedy Mediální výchova, která svým obsahem souvisí především s těmi vzdělávacími oblastmi, které mají humanitní, sociálně-vědní nebo psychologický charakter.³¹

2.1 MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Jak jsme již v popisu Průřezových témat zmínili, Mediální výchova se jeví jako společensky aktuální tím, že mnoho informací se ke studentům dostává prostřednictvím masových a síťových médií. Tento proces a tendenci nazýváme *medializace*. Tato tendence s sebou přináší mnoho výhod a obohacení, avšak i velkou kvantitu rizik – od možné ztráty orientace ve společnosti, především v jejich normách a hodnotách, až po distanci a možnost rozvoje sociopatologického chování. Proces medializace má svá vlastní pravidla a zákonitosti, v nichž je nutné se orientovat. V sumě všech komunikačních činností neustále vzrůstá počet těch, které jsou stimulovány, zajišťovány a zprostředkovávány moderními technologiemi. To znamená, že roste i počet uživatelů těchto technologií v oblasti mediální komunikaci.³²

Cílem vzdělávacího předmětu je dosáhnout mediální gramotnosti. To znamená, že student musí s médii nakládat nikoliv intuitivně, ale informovaně. Současný člověk musí ovládat poznatky a dovednosti, které mu umožní vyznat se v masově mediální produkci, využívat ji, ale nepoddávat se jí.³³

2.1.1 MEDIÁLNÍ GRAMOTNOST

Jedním z obecných cílů mediální výchovy je, aby student uměl rozpoznat pravdivou informaci z masových a síťových médií. Jelikož dnešním fenoménem doby jsou sociální sítě, považujeme za velmi důležité a aktuální, aby tuto schopnost student zvládal.

Student si tedy musí osvojit určitá pravidla. U studenta je nutné rozvinout kritické myšlení a také schopnost umět si vyhledat relevantní zdroje informací. Jinými slovy,

³¹ BALADA, Jan. *Rámcový vzdělávací program pro gymnázia: RVP G.*, 2007, str. 78.

³² BALADA, Jan. *Rámcový vzdělávací program pro gymnázia: RVP G.*, 2007, str. 77.

³³ BALADA, Jan. *Rámcový vzdělávací program pro gymnázia: RVP G.*, 2007, str. 77.

je potřebné, aby student uměl nakládat s produkcí médií, uměl ji využívat, ale nepodléhal jí.

Mediální gramotnost demonstruje komplex poznatků a dovedností, které studentovi umožňují operovat s mediální produkcí, jež se mu předkládá prostřednictvím situační výuky, účelně a poučeně. Dovoluje mu média využívat ku svému prospěchu a poskytuje mu nástroje k tomu, aby dokázal rozpoznat ty sféry mediální produkce, které se jím snaží skrytě manipulovat.³⁴

Podle kurikulárního dokumentu Rámcový vzdělávací program pro gymnázia je mediální výchova rozdělena na dvě základní oblasti: *vědomostní* a *dovednostní*. Vědomostní se dále dělí na *společenskovední* a *mediovědní*. V první složce (společenskovední) autor vysvětluje základní poznatky o roli médií ve společnosti – organizují rytmus dne, nabízejí vzory chování a jsou považována za obecně dostupná. Ve druhé složce (mediovědní) nabízí autor základní poznatky o médiích samotných a jejich chování – poskytuje postupy pro kritický přístup k mediální produkci, tzn. regulérnost a predikci ve zpravodajství, stereotypizaci minoritních skupin, orientaci na spotřební chování, podporu ekonomického úspěchu apod. Co se týká dovednostního segmentu, tak ten je autorem popsán ve zkratce následovně: studenti si sami osvojí vlastní mediální produkci, jak taková média fungují, s jakými cíli jsou psána a na jakou určitou skupinu zaměřují svoji pozornost.³⁵

2.1.2 MÉDIA A MEDIÁLNÍ PRODUKCE

V této podkapitole bychom chtěli nastínit to, jak a čím média působí na naše myšlení a co (nebo koho) k tomu v dnešní době využívají.

Na začátek je vhodné rozdělit způsoby chování médií na dva zásadní body: formální a neformální způsoby. První způsob nepovažujeme za důležité vysvětlovat do hloubky. Ve zkratce se jedná o institucionální vliv, institucionální regulaci (o mediální legislativu³⁶). Jinými slovy se jedná o určitou revizi, cenzuru informací, o kterých je vhodné své občany

³⁴ BALADA, Jan. *Rámcový vzdělávací program pro gymnázia: RVP G.*, 2007, str. 77.

³⁵ BALADA, Jan. *Rámcový vzdělávací program pro gymnázia: RVP G.*, 2007, str. 78.

³⁶ BALADA, Jan. *Rámcový vzdělávací program pro gymnázia: RVP G.*, 2007, str. 79.

informovat, či nikoliv.³⁷ Druhým bodem jsou neformální vlivy mediální produkce. Ty bychom chtěli ve své práci nastínit, protože z hlediska komplexnosti práce a aktuálnosti tématu se tyto neformální vlivy jeví jako důležitá složka teorie imagologie i fenoménu doby.

Výsek neformálních vlivů mediální produkce:

- Lobbying

*Ovlivňování veřejných činitelů (poslanců, úředníků) ve veřejném zájmu nebo ve prospěch zájmů určitých skupin. Můžeme používat výrazy lobbování, lobbizmus.*³⁸

- Public relations

Můžeme překládat jako vztahy k veřejnosti. *Cílevědomé ovlivňování veřejnosti s využitím sociologie a psychologie.*³⁹

- Trolling

Slovo trolling pochází ze slova troll, co je dle švédské mytologie skřítek, který škodil lidem. Proto slovo trolling nese přenesený význam – záměrné škození v internetových diskuzích, v nichž škodlivé komentáře píšou lidé s často nepravou identitou, kteří podněcují ostatní diskutující a manipulují jimi tak, aby získali více příznivců na svoji stranu, anebo degradují relevantnost komentované informace.

- Hoax

Poplašná, řetězová nepravdivá zpráva šířena nejčastěji e-mailovou komunikací nebo prostřednictvím sociálních sítí; příklad hoaxy: jehly infikované virem HIV v sedadlech multikin.

- Dezinformace, „fake news“, „deep fake news“

Nesprávná, (vědomě) zkreslená informace; její šíření, rozšíření⁴⁰

³⁷ V tomto bodě také záleží, o jaký stát se jedná a jaký má politické zřízení. Toto nepovažujeme za předmět naší práce, a proto formální bod mediální produkce necháváme stručně definovaným.

³⁸ KRAUS, Jiří. *Nový akademický slovník cizích slov A-Ž*. 2005. str. 487.

³⁹ KRAUS, Jiří. *Nový akademický slovník cizích slov A-Ž*. 2005. str. 669.

Díky oné výše zmíněné aktuálnosti a přílišnému mediálnímu zájmu dochází často k mylným představám o tom, co vlastně jednotlivá slova námi vyjmenovaného výseku znamenají. Proto se nám jevílo za přínosné tato slova za pomoci ověřených zdrojů vysvětlit. Ovšem kvůli aktuálnosti nejsou některá slova jako *trolling* či *hoax* zanesena do odborných renomovaných slovníků.⁴¹

⁴⁰ KRAUS, Jiří. *Nový akademický slovník cizích slov A-Ž*. 2005. str. 169

⁴¹ ABZ.cz: slovník cizích slov. *ABZ.cz: slovník cizích slov* [online]. Praha: scs.abz.cz, 2019 [cit. 2019-03 10]. Dostupné z: https://slovníkcizichslov.abz.cz/web.php/hledat?cizi_slovo=hoax&typ_hledani=prefix

3 METODOLOGICKÁ ČÁST

3.1 OBRAZ RUSKA NA ZÁKLADĚ DOTAZNÍKU

Na přelomu roků 2018 a 2019 bylo provedeno on-line dotazníkové šetření, ve kterém jsme pokládali otázky s cílem zjistit, jak si česká společnost představuje obraz Ruska. Zajímalo nás především český pohled na Rusa či Rusku a celkově asociační představy spojené s Ruskem.

Pro lepší představu přinášíme ukázkou odpovědí na námi vytvořené otázky:

1. Obecné informace o respondentovi (pohlaví, věk, nejvyšší dosažené vzdělání, národnost).
2. Vypište, prosím, alespoň deset věcí, asociací, které Vás napadnou při vyslovení slova Rusko.
3. Vypište, prosím, nejméně pět slov, které podle Vás charakterizují Rusa nebo Rusku (vnitřní i vnější charakteristika).
4. Znáte osobně nějakého Rusa/Rusku?
5. Byl/a jste někdy v Rusku?

Ad 1) Muž, 20 let, středoškolské vzdělání, národnost česká

Ad 2) tradice, armáda, Putin, anexe Krymu, největší země světa, alkohol, chladné počasí, Stalin, Lenin, azbuka

Ad 3) Nosí „ušatku“, nosí sportovní šustákovou soupravu, konfliktní, rázný, silný

Ad 4) ne

Ad 5) ne

Nasbíraná data z dotazníkového šetření jsme následně podrobili analýze, ve které jsme hledali nejčastější odpovědi. Z dotazníku byly vyřazeny odpovědi jiných národností, než je česká, a to z důvodu předmětu našeho šetření – česká představa o Rusku a Rusech. Průměrný věk respondentů byl 25,4 let, kdy nejvyšší věk respondenta dosahoval věku 50 let a nejnižší věk 18 let. Nejnižší dosažené vzdělání respondentů bylo středoškolské vzdělání s maturitou (45 % dotázaných). Nejvyšší dosažené vzdělání respondentů bylo

vysokoškolské⁴² (55 % dotázaných). Abychom mohli analyzovat validní data z nasbíraných odpovědí, stanovili jsme si minimální hranici sta odpovědí. Dotazník nakonec obsahoval celkově 128 odpovědí. Na základě těchto odpovědí jsme si pro přehlednost sestavili zobrazení v následujících tabulkách:

Asociace se slovem Rusko	Četnost stejné odpovědi	Četnost stejné odpovědi v %
Putin	107	83 %
vodka	86	67 %
zima ⁴³	59	46 %
Moskva	58	45 %
Sibiř	45	35 %
Petrohrad	32	26 %
Stalin	30	23 %
komunismus ⁴⁴	27	21 %
ruský jazyk ⁴⁵	25	19,5 %
Lenin	24	19 %
Sovětský svaz ⁴⁶	23	18 %
literatura ⁴⁷	22	25 %
Matrjoška	21	16 %

⁴² Nedělali jsme další rozdělení kategorie vysokoškolského vzdělání na 1., 2. a 3. stupeň – avšak v dotazníkovém šetření byly zastoupeny všechny tři stupně.

⁴³ Zima plus slova: chladné počasí, mráz, sníh, sever.

⁴⁴ Komunismus plus všechna slova příbuzná (komunistický, komunisté atp.).

⁴⁵ Ruský jazyk plus slovo: azbuka.

⁴⁶ Sovětský svaz plus všechna slova příbuzná a zkratky (SSSR, sovět).

⁴⁷ Literatura plus spisovatelé (Puškin, Tolstoj, Turgeněv, Dostojevskij, Čechov, Gogol atp.).

pravoslaví ⁴⁸	20	16 %
gulag	18	14 %
medvěd	16	12,5 %
Kreml	16	12,5 %
boršč	16	12,5 %
válka ⁴⁹	16	12,5 %
chudoba	14	11 %
nesvoboda	14	11 %
Krym	13	10 %
Mrazík	13	10 %
Rudé náměstí	12	9 %
armáda ⁵⁰	11	8,5 %
hokej	11	8,5 %
Ural	11	8,5 %
rozloha ⁵¹	11	8,5 %
car	11	8,5 %
okupace	11	8,5 %
moc ⁵²	9	7 %
historie	9	7 %

⁴⁸ Pravoslaví plus slova: chrám, kostely.

⁴⁹ Válka (z toho 3 slovní spojení – studená válka).

⁵⁰ Armáda plus slova: rudá armáda, vojenská síla, vojáci.

⁵¹ Rozloha plus slovní spojení: největší země na světě.

⁵² Moc plus slova: velmoc, mocnost.

rudá ⁵³	8	6 %
železnice ⁵⁴	8	6 %
zbraně ⁵⁵	8	6 %
pirožky	7	5,5 %
Zeman	7	5,5 %

Tabulka 1 – Asociace se slovem Rusko

Z tabulky nejčtenějších asociací je patrné, že respondenti vnímají Rusko z různých aspektů, a proto jsme se rozhodli tabulku ještě rozdělit na několik oblastí (de facto obrazů, imag), ze kterých budeme čerpat informace, jež následně využijeme v praktické části. Pro přehlednost jsme opět použili tabulkové zobrazení.

Oblast (<i>imaga Ruska</i>)	Slova z dotazníku
Rusko a válka	okupace ⁵⁶ východní Ukrajiny, anexe Krymu, válka (Ukrajina, Sýrie, Gruzie), rozpínavost
Rusko a Putin	Putin, moc
Rusko a Česko	Zeman, okupace ⁵⁷ 1968, Mrazík
Rusko a éra komunismu, historická reminiscence	komunismus, Stalin, Lenin, gulag, rudá, Sovětská svaz, „ruská“ okupace 1968, rozpínavost

⁵³ Rudá plus slovo: červená.

⁵⁴ Železnice plus slova: vlak, vlaky, transsibiřská magistrála.

⁵⁵ Zbraně, skupina slov: kalašnikov, AK47, Kaťuša (prověřeno, že není myšlena populární píseň, která i tak využívá dvojsmyslu), tanky.

⁵⁶ Vlivem neupřesnění respondentů, jsme slovní asociaci „okupace“, dali do dvou oblastí a upřesnili jsme její význam vzhledem k výčtu za sebou jdoucích asociací jednotlivých respondentů: „okupace východní Ukrajiny“ a „srpnová okupace ČSR v roce 1968“. Z podobných důvodů jsme rozdělili do několika oblastí slovní asociace „moc“ a „rozloha“.

⁵⁷ Viz předchozí poznámka.

Rusko a jeho místní realie	Moskva, Petrohrad, Rudé náměstí, Kreml, Sibiř, Ural,
Rusko a další realie	matrjoška, vodka, medvěd, transsibiřská magistrála
Rusko a gastronomie	boršč, pirožky
Rusko a umění	literatura, balet
Rusko a historie (carské Rusko)	car
Rusko a vojenská velmoc	zbraně, moc, armáda
Rusko a sociální problémy	chudoba, zaostalost
Rusko a totalitní režim	nesvoboda, cenzura uměleckého prostředí

Tabulka 2 – Imaga Ruska

V praktické části práce a druhé polovině metodologické práce budeme pracovat s námi definovanými oblastmi (imagy), které nám poslouží jednak k vymezení slovního sentimentu zpracovávaného programovacím jazykem R, jednak k vymezení imag Ruska, jež budou vygenerovány články z týdeníku *Reflex*. Jednotlivé články budou kvůli velkému objemu pouze shrnuty a případně okomentovány. Shrnutí článků je umístěno v přílohách diplomové práce.

Už v tomto bodu práce si můžeme položit hypotetickou otázku, která se nabízí z výsledků našeho dotazníkového šetření. Proč si mnoho respondentů si Rusko nepřímo spojuje převážně s negativními konotacemi. Domníváme se, že za tuto skutečnost nese zodpovědnost proces medializace, který, jak zde již bylo několikrát řečeno, zapříčiňuje vytváření negativního obrazu Ruska, což bylo naším předmětem šetření.

V příloze se nachází ještě další tabulka, v níž lze uvidět odchylky. Tyto odchylky ovšem nenabývaly vysoké četnosti, a proto tato data nebyla uvedena v metodologické části práce.

Druhou částí dotazníkového šetření byl úkol, který po respondentech vyžadoval písemně zformulovat představu o Rusovi či Rusce.⁵⁸ Opět jsme kvůli přehlednosti zvolili tabulkové zobrazení, v němž jsme rozdělili odpovědi na 3 segmenty s dvěma rozděleními: první dva segmenty Rus, Ruska a jejich vnitřní a vnější charakteristika a třetí segment, který je společný pro obě pohlaví. Na základě odpovědí z druhé otázky nám vznikl prototyp obrazu Rusa a Rusky v české společnosti.

Prototyp Rusa			
Vnitřní vlastnosti	Četnost v %	Vnější vlastnosti	Četnost v %
vlastenec	30 %	světlé vlasy	24 %
vstřícný	18 %	alkoholik ⁵⁹	18 %
arogantní	16 %	silný	14 %
primitivní	11,5 %	světlé oči	10 %
neurvalý	10 %	Nosí beranici.	8 %
upřímný	8 %	Nosí sportovní oblečení značky Adidas.	6,5 %
nebojácný	5 %	ostrý obličej	5 %
		Nosí kožené oblečení.	4 %
		Má zlaté zuby.	4 %

Tabulka 3 – Charakteristika Rusa dle dotazníku

⁵⁸ Zde bychom chtěli zmínit reakce některých respondentů, kteří tento úkol nechtěli plnit, protože je pro ně otázka, respektive, odpověď nejednoznačná, a proto ji nevyplnili. Jako důvod uváděli mnohonárodnostní složení Ruské federace. S tím samozřejmě souhlasíme, ale, bohužel, takovýchto odpovědí nabývalo minimálního počtu, a tak jsme analyzovali jen stereotypní představy.

⁵⁹ Alkoholik plus slova a slovní spojení: vodka v ruce, láska k alkoholu atp.

Prototyp Rusky			
Vnitřní vlastnosti	Četnost v %	Vnější vlastnosti	Četnost v %
hlučná ⁶⁰	43 %	výrazné líčení	46 %
krásná	37 %	Nosí kožich.	24 %
arogantní	20 %	Obléká se nevkusně.	22 %
		Užívá silný parfém.	9 %

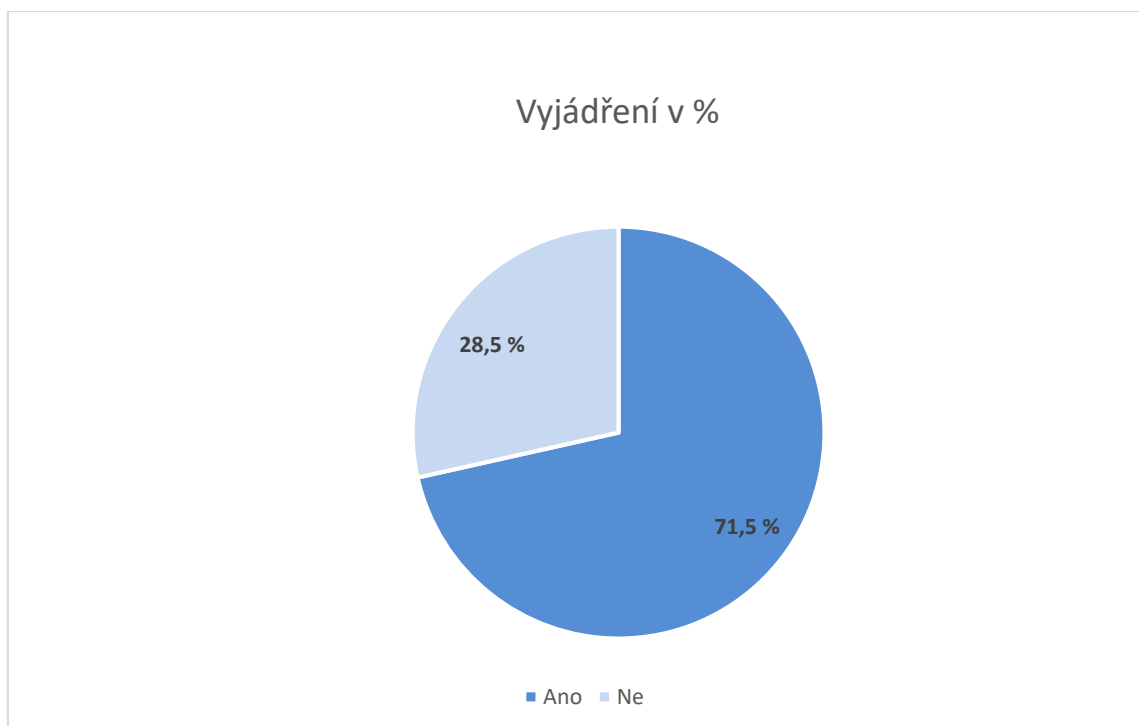
Tabulka 4 – Charakteristika Rusky dle dotazníku

Společné charakteristika Rusů: mužů i žen	
okázalost	50 %
ochota mluvit jen rusky	25 %
ruský přízvuk v cizích jazycích	19 %

Tabulka 5 – Charakteristika Rusů (mužů i žen) dle dotazníku

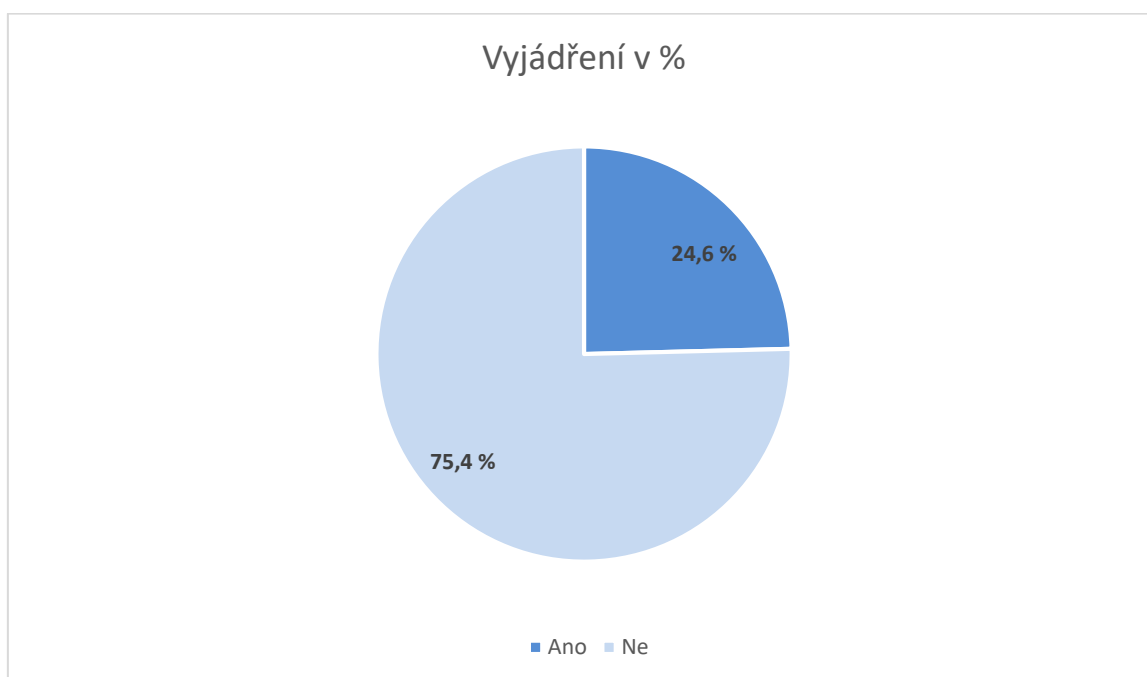
⁶⁰ Hlučná plus slova: uječená, upištěná

Dalšími částmi dotazníkového šetření byly dvě otázky, které jsme graficky ve výšečových grafech. První otázka zněla: Znáte osobně nějakého Rusa nebo Rusku?

Obrázek 1 – Grafické znázornění odpovědí na otázku: Znáte nějakého Rusa či Rusku osobně?

Druhá otázka zněla: Byl/a jste někdy v Rusku?

Obrázek 2 – Grafické znázornění odpovědí na otázku: Byl/a jste někdy v Rusku?

Z dotazníku vyplynuly určité stereotypní obrazy o Rusku, obzvláště u těch lidí, kteří Ruskou federaci nikdy nenavštívili, což nám poukázalo na některé iracionální představy o Rusku. Analýza dotazníkového šetření byla jakousi sondou do představ obyvatel České republiky a také nám poskytla objektivní informace o tom, jak česká společnost nahlíží na Rusko a jeho obyvatele.

3.2 PROGRAMOVACÍ JAZYK R

V metodologické části práce jsme pracovali s programovacím jazykem R, který nyní v krátkosti představíme.

3.2.1 POPIS JAZYKA R

Jazyk R⁶¹ je skriptovací jazyk pro manipulaci a statistickou analýzu dat. Vznikl jako univerzitní projekt a dále byl rozvíjen v rámci společnosti AT&T, kde získal kódové označení S, podle počátečního písmene slova *statistika*, které podtrhovalo jeho primární zaměření. Později byl celý projekt prodán malé společnosti, která základ obohatila o grafické rozhraní a začala ho šířit pod kódovým označením S-Plus. Na rozdíl od jiných jazyků, využívaných pro manipulaci s daty a jejich statistickou analýzu, získal jazyk R na popularitě díky tomu, že ho tvořili statistici pro statistiky. Je navržen a uzpůsoben zvyklostem statistiků, což v kombinaci s šířením pod licencí GNU, způsobilo jeho raketový vzestup. Dnes je R podporováno silnou komunitou čítající milióny uživatelů, kteří se podílí na údržbě a dalším vývoji R tak, aby reflektoval trendy a požadavky v oblasti datové analýzy a statistiky. R bychom našli i v mnoha národních podnicích, kde je hojně využíván k vyhodnocování velkého objemu dat a tvorbě statistických modelů, které společností pomáhají zaměřovat se na jejich produkty a zvyšovat tak zisky a spokojenost svých zákazníků.

R nezůstává pozadu ani v otázkách NLP (Natural Language Processing), kam spadají disciplíny zabývající se otázkami zpracování a interpretace přirozeného jazyka zachyceného v nejrůznějších formách. Pro tyto účely R nabízí nepřehledné množství hotových knihoven, které můžeme rychle nasadit a použít, aniž bychom museli konstruovat vše od samého

⁶¹ What is R?. *The R Foundation* [online]. Lucent Technologies: Johna Chambersa, 2019 [cit. 2019-06-11]. Dostupné z: <https://www.r-project.org/about.html>

začátku. Jazyk R jsme zvolili pro otázky řešené v této diplomové práci hlavně z těchto důvodů:

- R je celosvětově uznávaný skriptovací jazyk vydávaný pod GNU licenci se širokou základnou vývojářů a komunit.
- R je dostupný pro všechny typy operačních systémů – Windows, Linux, Mac – a jeho kód je platformě nezávislý, tedy přenositelný mezi operačními systémy bez nutnosti jeho modifikace.
- R obsahuje řadu vyspělých knihoven podporující oblast NLP a výborně se tak hodí k jeho automatizaci a interpretaci.
- R je primárně tvořen pro statistiky, kde se nepředpokládá znalost programování, takže i pro „neprogramátora“ je snadné začít v R vytvářet skripty a osvojit si základy práce.

3.2.2 APLIKACE R K AUTOMATIZOVANÉMU ZÍSKÁNÍ A VYHODNOCENÍ DAT Z TÝDENÍKU *REFLEX*

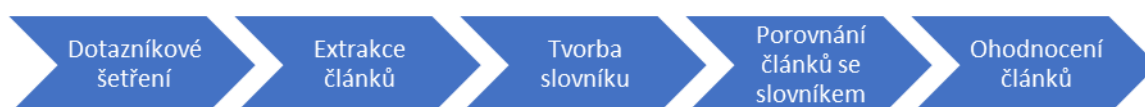
Základní myšlenkou pro nasazení R byla nutnost seznámení se s velkým objemem článků v periodiku *Reflex* a porovnání vůči datům získaných z dotazníkového šetření a potvrdit tak hypotézu, zda masová média napomáhají k utváření stereotypů o Rusku. Během jednoho kalendářního roku je vydáno v *Reflexu* v průměru 50 čísel s 45 články s průměrným počtem 800 slov na článek. To pro manuální zpracování znamená značnou časovou zátěž. *Reflex* využívá pro svou distribuci několik kanálů, včetně internetu, kde lze na webových stránkách týdeníku v Archivu vydání⁶² získat přístup k současným i archivním vydáním. Obsah je zaznamenán pomocí HTML značkovacího jazyka, který slouží k:

- Tvorbě sémantiky obsahu webu – HTML značka určuje význam informace, které je do ní uzavřena (např. značka H1 značí, že se jedná o nadpis nejvyšší úrovně)

⁶² Archiv vydání. *Reflex* [online]. Praha: CZECH NEWS CENTER, 2019 [cit. 2019-04-23]. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/archiv-vydani/>

- Formátování obsahu WWW – díky jednoznačnému sémantickému popisu každé HTML značky je možno je rozšířit o pravidla formátování (např. všechny obsah H1 bude 15px, černá barva a tučné písmo).

My s výhodou využijeme první vlastnosti a budeme tak schopni správně identifikovat a chápat jednotlivé stavební bloky HTML stránky, která tvoří celkový článek. Celý proces by se dal znázornit následujícím diagramem:

3.2.2.1 Extrakce článků

Články Reflexu jsou uchovávány v online archivu na WWW stránkách. Jak již bylo řečeno, obsah článku je reprezentován sadou HTML stránek, které jsou definovány sémantickými HTML značkami. Archiv má stálou strukturu a je vhodný k automatizaci – automatické stahování obsahu článku. Struktura HTML stránek týdeníku *Reflex* je následující:

- Přehled čísel vydaných v daném roce
 - Přehled článků pro zvolené číslo
 - Obsah článku
 - Titulek článku
 - Autor článku
 - Anotace článku
 - Vlastní obsah článku

Jazyk R obsahuje knihovnu „rvest“, která byla vytvořena za účelem získávání obsahu HTML stránek. Její filozofie spočívá v procházení stromové struktury (viz výše) a extrakce textu z HTML sémantických značek. Pokud tedy víme, jak je struktura článků tvořena, lze jednoduše tuto informaci předat knihovně „rvest“ na základě množiny použitých HTML

značek. Knihovna články automaticky zanalyzuje zadanou strukturou a navrátí požadovaný obsah. V případě týdeníku *Reflex* jsme po analýze HTML stránek zjistili, že veškeré znění článků je vždy ohraničeno HTML značkou „div.content“ a po zadání této informace do knihovny „rvest“ nám bude navrácen obsah daného článku. Stejný princip aplikujeme na zbylé části článku.

Jediný problém při extrakci bylo kódování HTML stránek a zajištění toho, že se obsah článků uloží se správnou diakritikou. Pro splnění tohoto požadavku byla knihovně „rvest“ předána informace, aby obsah stránek stahovala v kódování UTF-8, které zahrnuje i znakovou sadu pro češtinu.

3.2.2.2 Tvorba slovníku

Z důvodu dohledatelnosti potencionálních článků, které mohou mít vliv na tvorbu stereotypů, bylo potřeba vytvořit slovník, který:

1. identifikuje slova, jejichž výskyt indikuje, že je v kontextu hovořeno o Rusku,
2. identifikují slova, jejichž výskyt indikuje možnou manipulaci, stereotypizaci, imago Ruska.

V programu Microsoft Excel jsme tedy vytvořili tabulku se třemi sloupci:

1. Slovo
2. Sentiment – označuje, zda dané slovo spadá do kategorie 1 (kontext Rusko), či 2 (manipulace, stereotypizace, imago Ruska)
3. Frekvence – jak často se dané slovo vyskytuje v národním korpusu

Pro identifikaci slov pro obě dvě skupiny jsem využil dotazníkového šetření a výstupy z analýzy několika článků *Reflexu*. Dále je třeba se vypořádat s morfologií slov a zajistit, že pro každé identifikované slovo ve slovníku budou existovat i jeho morfologické odvozeniny. V oblasti NLP lze tento problém řešit třemi způsoby:

1. Lemmatizace
2. Derivátor – programový kód, který ke každému slovu vytvoří všechny jeho mluvnické tvary

3. Referenční data – využijeme služeb třetích stran (např. online zdroje)

Národní korpus nabízí webovou službu, kde lze volit online derivátor slov, a navíc pro každé slovo lze získat informaci o počtu kolikrát je dané slovo použito v národním korpusu a jeho kontext pomocí konkordačních seznamů. Využili jsme tedy třetí možnosti – referenční data Národního korpusu – a pomocí R automaticky rozšířil manuálně vytvořený slovník o mluvnické tvary všech slov a jejich základní statistiku.

3.2.2.3 Porovnání článků se slovníkem

Aby bylo možné porovnat obsah slovníku s články získanými z *Reflexu*, bylo třeba provést standardizaci textu, která zahrnuje následující operace:

- převedení všech písmen na malá,
- odstranění interpunkčních znamének ve větách,
- aplikace stop slovníku a odstranění slov, která nenesou žádný význam (např. citoslovce, předložky atd.).

Standardizace textu musí proběhnout jak na straně slovníku, tak na straně článků z týdeníku *Reflex*. Poté bylo možné provést porovnání, kde se vyhodnocovala četnost slovníkových slov v článcích týdeníku *Reflex* za rok 2017 a pro každý článek se zaznamenala informace, kolikrát se v něm dané slovo vyskytuje a jaký sentiment představuje (Rusko, či manipulace, stereotypizace, „imago“ Ruska). I v této úloze bylo nasazeno R, které všechny činnosti zautomatizovalo.

3.2.2.4 Ohodnocení článků

Posledním bodem je ohodnocení článků. Cílem je najít metriku článku, která s jistou mírou spolehlivosti identifikuje články, kde se pojednává o Rusku, nebo se v jejich kontextu mluví o Rusku, a má potencionální manipulativní, stereotypizační charakter. V kroku Porovnání článků se slovníkem jsme si stanovili dvě číselné hodnoty:

1. Počet slov označující kontext Ruska – Počet Rusko
2. Počet slov mající manipulativní charakter – Počet manipulace

Využili jsme těchto dvou ukazatelů k sestrojení metriky (Počet Rusko + Počet manipulace, stereotypizace, „imago“ Ruska)/Počet slov, kde Počet slov značí celkový počet slov v článku. Základní úlohou je od sebe rozlišit následující třídy článků:

- články nemající manipulativní, stereotypizační charakter a nehovoří v kontextu Ruska,
- články nemající manipulativní, stereotypizační charakter, ale hovoří v kontextu Ruska,
- články mající manipulativní, stereotypizační charakter, ale nehovoří v kontextu Ruska,
- články mající manipulativní, stereotypizační charakter a hovoří v kontextu Ruska

a identifikovat co největší množinu článků, které spadají do poslední kategorie, tedy články mající manipulativní, stereotypizační charakter a hovoří v kontextu Ruska.

4 PRAKTICKÁ ČÁST

4.1 ZKOUMÁNÍ VYBRANÉHO

4.2 ČESKÉHO ČASOPISU ZA ROK 2017

V praktické části pracujeme s jednotlivými články týdeníku *Reflex* za rok 2017, které nám vygeneroval programovací jazyk R, jenž k vygenerování využíval námi definovaný slovník pojmů. Nadefinovaný slovník se skládal taktéž z výsledných asociací spojovaných s Ruskem z dotazníkového šetření. V metodologické části práce jsme tedy pracovali jak s programovacím jazykem R, tak i s výsledky dotazníkového šetření, které nám dopomohly k objektivnímu posouzení české společnosti v otázce, jak si představuje česká společnost imago Ruska, tudíž jsme ověřili heterostereotypy české společnosti o Rusku a jeho obyvatel.

Následně jsme s těmito vzniklými daty pracovali dále. Metodou kritické, hloubkové analýzy jsme vyseletovali takové články, které svým obsahem posloužily k dalšímu, podstatně konkrétnějšímu rozboru.

Praktická část práce byla kvůli přehlednosti rozdělena do dvou částí, z nichž první část se zaměřuje na pragmalingvistické postupy a lingvostylistiku. Jinými slovy, popisujeme, jakými prostředky publicisté týdeníku *Reflex* v roce 2017 píší o Rusku tak, aby jeho imago působilo (v mnoha případech) negativně. Ve druhém oddílu praktické části práce shrnujeme, jaká imaga Ruska vznikla nebo mohla v roce 2017 vznikat u čtenářů týdeníku *Reflex*.

4.2.1 TÝDENÍK *REFLEX*

V krátkosti bychom chtěli představit týdeník *Reflex*. Periodikum představujeme proto, aby čtenář této diplomové práce měl představu o tom, jaké množství lidí může tento týdeník ovlivnit a jak obecně soukromá periodika fungují.

Časopis *Reflex* se prezentuje jako časopis, který zastává demokratické hodnoty a který není mainstreamový, tudíž bude vždy trochu kontroverzní, a proto nebude pro všechny názorově akceptovatelný. Pojmenování *Reflex* vymyslel první šéfredaktor Petr Hájek v roce 1990. Jak je již z názvu patrné, týdeník *Reflex* se snaží reflektovat vážné

i méně vážné události uplynulého týdne.⁶³ Časopis *Reflex* se věnuje politickým, kulturním, historickým, společenským ale i kulinárním oblastem. Jelikož se jedná o soukromé periodikum, není *Reflex* nikterak vázán k tomu, aby dodržoval objektivní postoj k různým událostem, které reflektuje. V liberálním prostředí, jakým je Česká republika, bychom takovou objektivitu očekávali, nicméně s ohledem na movitost vlastníků či šéfredaktorů médií objektivní postoj chybí, a tak se střetáváme s jejich předsudky a náladami.

Z tiskové zprávy *Czech News Center a.s.* ze dne 9. 2. 2018 patří týdeník *Reflex* mezi nečtenější zpravodaje. V roce 2017 činil počet čtenářů 240 000.⁶⁴ Od roku 2008 v čele týdeníku stojí šéfredaktor Marek Stoniš.⁶⁵

Název článku	Hodnota relativní četnosti slov nadefinovaného slovníku	Článek použit k analýze
Bude nový Majdan?	3,270042194	A
Český pohled	1,101928375	N
Estébáci proti národu	2,100840336	N
Věda, technika, hipsteři	1,129943503	N
Okamurův konspirátor	2,008032129	A
Voličský svět Miloše Zemana	1,524090462	N
Zeman a politická Kámasútra	2,841530055	A
Babiš + Zeman = pouliční demonstrace	1,97869102	A
Reflexář Jany Bendové	1,293103448	N
Lajkuj Ježíše, ať vyhraje Trump!	2,413793103	A
Událost, která změnila svět	1,630434783	N
Můj zážitek	1,401869159	N
Malé velké osudy	1,293103448	N
Teroristka v Bruselu	1,694915254	A
Reflexář Jany Bendové	1,219512195	A
Hacknutá armáda	2,006688963	A
Krátká paměť	1,10619469	A
Věda a technika, hipsteři	1,796407186	A
Kozáci proti Putinovi	2,764227642	A
Trump je naděje!	1,471189211	A

⁶³ O Reflexu. Reflex [online]. Praha: CZECH NEWS CENTER, 2019 [cit. 2019-06-11]. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/o-reflexu>

⁶⁴ Tisková zpráva. Tisková zpráva [online]. Praha: CN Invest a. s, 2019 [cit. 2019-06-11]. Dostupné z: <https://img.cncenter.cz/ras-cz/9-origin-3997474.pdf>

⁶⁵ O Reflexu. Reflex [online]. Praha: CZECH NEWS CENTER, 2019 [cit. 2019-06-11]. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/o-reflexu>

Věda a technika, hipsteři	1,657458564	A
Reflexář Jany Bendové	1,19047619	N
Moskva: seber prachy a vypadni	3,03030303	A
Never more	1,156069364	N
Never more	1,714285714	A
Ljudmila Michajlovna Pavličenková	1,447776629	N
Americká občanská válka?	1,484828922	N
Srpnová invaze: Neznámé oběti	2,0609319	N
Srdečné pozdravy do Ruska	2,898550725	A
Věda, technika, hipsteři	1,136363636	A
Můj kámoš Putin	3,407155026	A
Světлана Allilujevová	1,248049922	A
Za Zbigniewem Brzezinským	2,024291498	A
Nemějte klapky na očích	1,851851852	A
Děvočkou v Sýrii	1,706484642	A
Zbraně pro Izrael	1,02739726	N
Prezidenti	1,03950104	N
Oko Reflexu	2,631578947	A
Taškařice Zeman vs. Sobotka	1,002506266	A
Válka v éteru	1,52284264	N
Ticho v Palmýře	1,191895113	A
Organizátor událostí	1,703577513	N
Mistr mýtů Kim Čong-un	1,144310235	A
Neremcat!	3,03030303	N
Konec švédské výjimečnosti	1,433691756	N
Rakety a bomby jako zpěv husitů	2,06022187	A
Sýrie mezi Ruskem a Amerikou	1,15350488	A
Never more	1,379310345	N
Smrt sešivaného muže	1,561065197	A
Never more	1,724137931	A
Základní lidské právo: bránit se!	4,221954162	N
Never more	1,657458564	N
Hybridní informační válka s Trumpem	1,476301476	A
Šibík: Deset let	1,102941176	A
Make-up Gabriely Koukalové je nespportovní	1,567398119	A
Internacionála blbosti	1,253298153	A
Svět podle Trumpa. Bude líp?	2,384615385	N
Ruské orgie kolem Trumpa	1,327433628	A
Hacker Putin	1,515151515	A
Pratur, prezident, Babiš, zlý pes a tanky	1,636661211	A
Soumrak ukrajinských oligarchů	2,924944812	A
Hybridní válka s pravdou	3,440366972	A
Reflexář Miroslava Cvrčka	2,966101695	A
Alexandrovci: Zpívající zbraň	3,119001919	A

Tabulka 6 - Vyselektované články programovacím jazykem R

Selekce nám vybrala články, které jsou vyjmenovány v tabulce (viz Tabulka 6). Tabulka se skládá ze tří sloupců, v nichž jsou názvy článků, hodnota (jak vysoká je výsledná frekvence slov ze sentimentu „manipulace“ a „rusko“) a informace, jež pro nás vykazuje, jestli článek podrobený hloubkové analýze je z hlediska manipulace, stereotypů, umělých představ (jinými slovy, jestli obsahuje námi nadefinované termíny v kapitole: „Naše pojetí imagologie“) vhodný k dalšímu zkoumání z hlediska stereotypů (negativně ovlivňující obraz Ruska).

Zaměříme se především na takové metody, výrazové prostředky a pragmalingvistické postupy (obecně na ty postupy, které svým charakterem spadají do oblasti imagologie), které určitým způsobem, často negativním, ovlivňují představy, obraz, imago Ruska u čtenářů týdeníku *Reflex*.

4.3 LINGVISTICKÉ POSTUPY, JIMIŽ ČLÁNKY TÝDENÍKU *REFLEX* ZA ROK 2017 DISPONUJÍ A NEGATIVNĚ OVLIVŇUJÍ IMAGA RUSKA

Na úvod této podkapitoly bychom chtěli objektivně napsat, že některé články týdeníku *Reflex* za rok 2017 jsme shledali jako neutrální, bez prvků manipulace, která by démonizovala imaga o Rusku. Tyto články jsou označené v tabulce číslo 6 písmenem N.

Které lingvistické postupy a v jakém kontextu jsou využívány k démonizaci imag Ruska? Jedná se především o kontexty, které svým obsahem působí negativně a obsahují negativní stereotypy o Rusku (z hlediska lingvistiky se jedná o lexém Rusko a jeho sémantické pole) – mohou být zneužitelné v mocenském a politickém soupeření, usnadňují manipulaci s veřejným míněním. Postupy, které se k tomuto využívají z hlediska lingvistiky:

1) pragmalingvistické postupy:

- Přímá démonizace, hanobení, nálepkování (labelling)
- Explicitní manipulace
- Implicitní manipulace
- Expresivita
- Ironizování a sarkasmus

- Neopodstatněná generalizace
- Různá sémantická pole, která mají negativní konotaci (hrozba, militaristické obraty – přímé či metaforické)
- Jiná sémantická pole, která mají negativní konotaci (kromě hrozby, militaristických obrátů)
- Antiteze (protichůdné myšlenky)
- Sémantická a fonostylistická jazyková hra
- Sugestivní otázky
- Aserce (tvrzení)
- „Nevhodná přirovnání“

Obecně vzato se v médiích využívá méně či více sofistikovaných pragmalinivistických postupů, které pak ovlivňují veřejné mínění.

2) lingvostylistické prostředky:

- Metafory
- Metonymie (synekdochy)
- Hyperbolizace
- Denominativa
- Ironie, sarkazmus
- Dysfemizmy
- Alegorická přirovnání
- Apoziopese (zámlka)
- Oslovení
- Kvazi-výrazy (např. slovo *jakoby*, neupřesněné, zdánlivé výrazy)
- Konkretizace jen určitých prvků (neobjektivita směrem k Rusku)

4.4 PRAGMALINVISTICKÉ POSTUPY A LINGVOSTYLISTICKÉ PROSTŘEDKY – KONKRÉTNÍ PŘÍKLADY Z TÝDENÍKU *REFLEX* ZA ROK 2017

V této části práce se zaměříme na konkrétní příklady. Exemplifikaci provádíme následovně: konkrétní příklady označujeme kurzívou, a přiřazujeme je k jednotlivým pragmalinivistickým postupům. Pokud si to jednotlivé příklady vyžadují, rovnou je glosujeme i z hlediska lingvostylistiky.

Z důvodu velkého objemu nashromážděného materiálu jsme se rozhodli vyselektované články shrnout a umístit je do příloh této práce. Některé články obsahují autorský komentář, pokud byl komentář shledán důležitým vůči kontextu či zda bylo nutné explicitně vyjádřit jistou faktickou nesrovnalost.

4.4.1 NEOPODSTATNĚNÁ GENERALIZACE

Mezi neopodstatněnou generalizaci, tedy zobecňování, řadíme v našem kontextu slovo *Rusové*. Generalizace disponuje funkcí v určitém kontextu manipulovat s obrazy dané skupiny (etnika). Ona generalizace je základní jednotkou stereotypů.

Nalezené prvky generalizace:

1. „*Sama od sebe jede obrovská kampaň o Putinovi, jenž pomocí ruské tajné služby zařídil Trumpovo vítězství ve volbách. Je to školní příklad ovlivňování veřejného mínění zeměkoule, jen se neví, kdo to vede. Rusové? Američtí Antitrumpové?“⁶⁶ (Viz článek číslo 4 v příloze: Pratur, prezident, Babiš, zlý pes a tanky)*
2. „Jenže ani Rusové a Číňané nedokážou tak často otočit pravdu v lež.“⁶⁷ (Viz článek číslo 15 v příloze: Mistr mýtů Kim Čong-un)

⁶⁶ STEIGERWALD, Karel. *Reflex: Pratur, prezident, Babiš, zlý pes a tanky* [online]. 2017, 2017(1) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/77140/pratur-prezident-babis-zly-pes-a-tanky.html>

⁶⁷ BUCHERT, Viliam. *Reflex: Mistr mýtů Kim Čong-un* [online]. 2017, 2017(4) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/79033/mistr-mytu-kim-cong-un.html>

4.4.2 IRONIZOVÁNÍ A SARKASMUS

Základní funkce ironizování nebo sarkasmu je degradace základní teze, v některých případech se tato funkce naplňuje humorným, sofistickým způsobem. Ironie patří mezi lingvostylistické prostředky, které lze obtížně rozpoznat, a proto ji sledujeme jako velmi nebezpečnou vzhledem k manipulaci s představami, imagy o určitém předmětu (v našem případě s Ruskem).

1. „...do kolika minut nebo hodin po zveřejnění tohoto textu na webu Reflexu jej ministerstvo vnitra označí jako lživý, propagandistický a placený Putinem...“⁶⁸
(Viz článek číslo 3 v příloze: Hybridní válka s pravdou)
2. „Poměrně vysoký kurs – 4000 : 1 – je na to, že Vladimir Putin dostane státní vyznamenání ČR. Ve skutečnosti to samozřejmě bude úplně jinak: Prezidentskou kandidaturu ohlásí Ovčáček, ředitelem ČT bude Gott, Zeman sám sobě udělí státní vyznamenání a následně ho adoptuje Putin.“⁶⁹
(Viz článek číslo 4 v příloze: Reflexář Miroslava Cvrčka)
3. „Americké volby vyhrál hacker Putin.“⁷⁰ (Viz článek číslo 6 v příloze: Hacker Putin)
4. „Není to příklad Putinovy neobyčejné síly, nýbrž důkaz neobyčejné slabosti Baracka Obamy.“⁷¹ (Viz článek číslo 7 v příloze: Ruské orgie kolem Trumpa)
5. „Historika o všemocném Putinovi, který rukama ruských počítačových všeměľů boří demokratické základy Ameriky, a způsoby masochistického prosazování“

⁶⁸ STONIŠ, Marek. *Reflex: Hybridní válka s pravdou* [online]. 2017, 2017(1) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/76872/hybridni-valka-s-pravdou.html>

⁶⁹ CVRČEK, Miroslav. *Reflex: Reflexář Miroslava Cvrčka* [online]. 2017, 2017(1) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/76875/reflexar-miroslava-cvrcka.html>

⁷⁰ KURAS, Benjamin. *Reflex: Hacker Putin* [online]. 2017, 2017(1) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/77134/hacker-putin.html>

⁷¹ FIŠTEJN, Jefim. *Reflex: Ruské orgie kolem Trumpa* [online]. 2017, 2017(1) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/77129/ruske-orgie-kolem-trumpa.html>

*této bajky ve veřejném prostoru přesvědčivě potvrzují věštecký dar režisérů.“*⁷²

(Viz článek číslo 7 v příloze: Ruské orgie kolem Trumpa)

- A) Ironie – všemocný Putin
- B) Dysfemismus – počítačová všemělová
- C) Hyperbola – masochistické prosazování

6. *„Chemicko-technologické oddělení KGB zjistilo, že v Gabrielině obličejích nic není náhoda. Přehnaně rudá rtěnka (její vzorek kágébáci nepozorovaně sňali z poháru, který Gabča políbila v Lahti) obsahuje smíchový prášek (výtažek z karibue), jenž zajišťuje trvale dobrou náladu (ještě není na seznamu nedovolených látek, ale brzy bude).“*⁷³ (Viz článek číslo 9 v příloze: Make-up Gabriely Koukalové je nespportovní)
7. *„Dnes, kdy se moskevská propaganda snaží o revizi dějin a opět vydává okupaci za „bratrskou pomoc“, má Jevtušenkův patos opět šanci dostat se v Rusku na index zakázané literatury – jako před padesáti lety.“*⁷⁴ (Viz článek číslo 12 v příloze: Smrt sešivaného muže)
8. *„O raketách jsem se dočetl poprvé v knize Vyprávění o ruských vynálezcích (1952). Vynalezl ji, jako všechno na světě, ruský revolucionář v carském vězení (1890). Aby nepadla do rukou reakčního carského režimu, svůj objev, učiněný v té věznici, na místě zničil. Pak ho popravili. Tak se stalo, že svět raketu za ruský objev nepovažuje. Napadlo mě, jak mohl pisatel knihy o tom objevu rakety*

⁷² Tamtéž.

⁷³ TESAŘ, Milan. *Reflex: Make-up Gabriely Koukalové je nespportovní* [online]. 2017, 2017(2) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/77550/make-up-gabriely-koukalove-je-nesportovni.html>

⁷⁴ FIŠTEJN, Jefim. *Reflex: Smrt sešivaného muže* [online]. 2017, 2017(4) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/78610/smrt-sesivaneho-muze.html>

vědět. *Tehdy začala má nedůvěra ke světu socialismu a Rusů.*" ⁷⁵ (Viz článek číslo 14 v příloze: Rakety a bomby jako zpěv husitů)

9. „*Upřímně, jak často se vám stane, že vám u nohou klečí obdivovatel recitující básně, drže se u toho za srdce, na tváři dramatický výraz a v očích oheň?*“ ⁷⁶ (myšleno o ruských vojácích). (Viz článek číslo 19 v příloze: Děvočkou v Sýrii)

10. „*...krutá doba poznamenala křivolaký osud Stalinovy dočki tak jako milióny jejich spoluobčanů.*“; „*demaskoval jádro pudla chorobně podezřavý pápa.*“; „*Světлана dlouho na ocet nezůstala (ně zasidilas v děvkach, jak praví Rusové).*“ ^{77 78} (Viz článek číslo 22 v příloze: Světлана Allilujevová)

A) Ruská slova v tomto kontextu znějí nelichotivě, ironicky

11. „*Srdečné pozdravy do Ruska*“ ⁷⁹ (Viz článek číslo 25 v příloze: Srdečné pozdravy do Ruska)

A) Nadpis v kontextu vykazuje ironii až sarkasmus

12. „*Baťuška Putin*“ ⁸⁰ (Viz článek číslo 25 v příloze: Srdečné pozdravy do Ruska)

A) Barbarismus (přeжатé slovo z cizího jazyka)

⁷⁵ STEIGERWALD, Karel. *Reflex: Rakety a bomby jako zpěv husitů* [online]. 2017, **2017**(4) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/78752/rakety-a-bomby-jako-zpev-husitu.html>

⁷⁶ KUTILOVÁ, Markéta. *Reflex: Děvočkou v Sýrii* [online]. 2017, **2017**(5) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/79616/devockou-v-syrii.html>

⁷⁷ ŠAJTAR, Jaroslav. *Reflex: Světлана Allilujevová* [online]. 2017, **2017**(6) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/79938/svetlana-allilujevova.html>

⁷⁸ Transliteraci jsme nijak neupravovali. Ačkoliv se domníváme, že by ve slově dóčka měl být dlouhý vokál, anebo ve slově pápa krátký vokál, jestliže by autor nechtěl při transliteraci používat označení ruského přízvuku.

⁷⁹ BYSTROV, Michal. *Reflex: Srdečné pozdravy do Ruska* [online]. 2017, **2017**(33) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/81282/srdecne-pozdravy-do-ruska.html>

⁸⁰ Tamtéž.

13. „Fascinující je na celém případě sofistikovanost ruského grantového systému: nabízí totiž podle všeho štědrou ruku právě těm divadlům a jiným kulturním subjektům, jež mu příliš nekonvenují. Dá jim peníze na „rozvoj umění“, jenže na oplátku očekává loajalitu. Ano, dáme vám šanci tvořit, ale vy se budete chovat, jak máte. Jinak... I proto mnoho ruských umělců a divadelníků odchází do zahraničí.“⁸¹ (Viz článek číslo 26 v příloze: Moskva: seber prachy a vypadni).

14. „Ruská firma proslulá výrobou jednoho z nejpůvodnějších nástrojů na zabíjení lidí – AK-47 – předvedla svůj prototyp létajícího vehiklu“ a „podle všeho to unese jednoho člověka s kalašnikovem.“⁸² (Viz článek číslo 30 v příloze: Věda, technika, hipsteři)

15. „Kolo se nám polámalo“

„Ruské kolo na smíchovské Náplavce nebude. Kontroverzní projekt nezískal povolení. Aspoň něco ruského se tady netočí.“⁸³ (Viz článek číslo 33 v příloze: Reflexář Jany Bednářové)

16. „zatím nikoho nesežraly...“⁸⁴ (Viz článek číslo 39 v příloze: Věda, technika, hipsteři).

A) Komentáři předchází tvrzení ruského kosmonauta, který tvrdí, že na Mezinárodní vesmírné stanici byly objeveny bakterie mimozemského původu.

⁸¹ BEDNÁŘOVÁ, Veronika. *Reflex: Moskva: seber prachy a vypadni* [online]. 2017, **2017**(9) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/81710/moskva-seber-prachy-a-vypadni.html>

⁸² ŠMÍD, Darek. *Reflex: Věda, technika, hipsteři* [online]. 2017, **2017**(10) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/82292/veda-a-technika-hipsteri.html>

⁸³ BEDNÁŘOVÁ, Jana. *Reflex: Reflexář Jany Bendové* [online]. 2017, **2017**(10) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/82418/reflexar-jany-bendove.html>

⁸⁴ ŠMÍD, Darek. *Reflex: Věda a technika, hipsteři.* [online]. 2017, **2017**(12) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/83605/veda-technika-hipsteri.html>

4.4.3 EXPLICITNÍ MANIPULACE

Jako explicitní (výslovnou) manipulaci shledáváme v jiných částech práce nazývanou přímou manipulaci, která je na první pohled zřetelná. Její funkce je prostá – manipulovat, působit negativně přímo na představy člověka (v našem případě o Rusku).

1. „Moskva si tak velmi dobře uvědomovala hodnotu a význam armádního souboru. Byla to čistá propaganda, která získala pod záminkou písní a tanců to nejlepší alibi.“⁸⁵ (Viz článek číslo 1 v příloze: Alexandrovci: Zpívající zbraň)
2. „Bez ohledu na nesporné umělecké kvality je to především armádní soubor, součást ruských ozbrojených sil. Kdo nad tím mávne rukou, tomu to připomene již zmíněný Anton Gubankov z ministerstva obrany: „Koncerty Alexandrovců jsou pro Rusko diplomatickou misí, mírovým výsadkem. Jejich repertoár je pak učebnicí historie naší země.“⁸⁶ (Viz článek číslo 1 v příloze: Alexandrovci: Zpívající zbraň)

A) Oslovení: „Kdo nad tím mávne rukou, tomu“

3. A Putin samozřejmě dělá všechno pro to, aby reformy úspěšné nebyly; I když na to nemám přímé důkazy, myslím, že podporuje ukrajinské populisty; Není to nakonec bílý kůň Vladimira Putina? Nedivil bych se, kdyby byla.“⁸⁷ (v tomto případě nebyla jmenovitě nazvána J. Tymošenková) (Viz článek číslo 2 v příloze: Soumrak ukrajinských oligarchů)

A) Bílý kůň – metafora spojovaná s podvodem.

⁸⁵ VAVROUŠKA, Petr. *Reflex: Alexandrovci: Zpívající zbraň* [online]. 2017, 2017(1) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/76899/alexandrovci-zpivajici-zbran.html>

⁸⁶ VAVROUŠKA, Petr. *Reflex: Alexandrovci: Zpívající zbraň* [online]. 2017, 2017(1) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/76899/alexandrovci-zpivajici-zbran.html>

⁸⁷ CVRČEK, Miroslav. *Reflex: Soumrak ukrajinských oligarchů* [online]. 2017, 2017(1) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/76997/soumrak-ukrajinsky-oligarchu.html>

4. „Proto lze souhlasit se závěrem amerických služeb, že Kreml chtěl ovlivnit prezidentské volby. Ale sotva lze souhlasit s tvrzením, že Kreml volby ovlivnil: každý z nás postarších ví, že chtít a moci jsou dvě různé věci.“⁸⁸ (Viz článek číslo 7 v příloze: Ruské orgie kolem Trumpa)
5. „Druhé části Šibíkovy výstavy (vnímáme-li ji v časové chronologii) potom již zcela dominují bolestné důsledky nových ideologií, s nimiž je současný svět konfrontován. Ruského velmocenského imperialismu, jak se projevil během občanské války na Ukrajině,...“⁸⁹ (Viz článek číslo 10 v příloze: Šibík: Deset let)
6. „Dnes, kdy se moskevská propaganda snaží o revizi dějin a opět vydává okupaci za „bratrskou pomoc“, má Jevtušenkův patos opět šanci dostat se v Rusku na index zakázané literatury – jako před padesáti lety.“⁹⁰ (Viz článek číslo 12 v příloze: Smrt sešíváného muže)
7. „Mediálních manipulací se dopouštějí všechny strany konfliktu. Ruská média a média straníci Putinovi a Asadovi mají jasno.“⁹¹ (Viz článek číslo 13 v příloze: Sýrie mezi Ruskem a Amerikou)
 - A) Konkretizace jen Ruska
8. „O raketách jsem se dočetl poprvé v knize Vyprávění o ruských vynálezcích (1952). Vynalezl ji, jako všechno na světě, ruský revolucionář v carském vězení (1890). Aby nepadla do rukou reakčního carského režimu, svůj objev, učiněný

⁸⁸ FIŠTEJN, Jefim. *Reflex: Ruské orgie kolem Trumpa* [online]. 2017, **2017**(1) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/77129/ruske-orgie-kolem-trumpa.html>

⁸⁹ HRUBÝ, Dan. *Reflex: Šibík: Deset let* [online]. 2017, **2017**(2) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/77549/sibik-deset-let.html>

⁹⁰ FIŠTEJN, Jefim. *Reflex: Smrt sešíváného muže* [online]. 2017, **2017**(4) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/78610/smrt-sesivaneho-muze.html>

⁹¹ KLICPEROVÁ, Lenka a Markéta KUTILOVÁ. *Reflex: Sýrie mezi Ruskem a Amerikou* [online]. 2017, **2017**(4) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/78754/syrie-mezi-ruskem-a-amerikou.html>

v té věznici, na místě zničil. Pak ho popravili. Tak se stalo, že svět raketu za ruský objev nepovažuje. Napadlo mě, jak mohl pisatel knihy o tom objevu rakety vědět. Tehdy začala má nedůvěra ke světu socialismu a Rusů." ⁹² (Viz článek číslo 14 v příloze: Rakety a bomby jako zpěv husitů)

9. „Problém světa v případě KLDK i jejího diktátora Kim Čong-una pramení v tom, že nikde nedokázaly různé režimy v posledních 60 letech vytvořit tak propracovaný systém propagandy jako dynastické vedení Severní Koreje. Třeba irácký diktátor Saddám Husajn lhal na setkání, podobně jako dnes často lže čínská či ruská vládní propaganda. Jenže ani Rusové a Číňané nedokážou tak často otočit pravdu v lež." ⁹³ (Viz článek číslo 15 v příloze: Mistr mýtů Kim Čong-un)
10. „Mnozí ze 13 miliónů Syřanů, kteří zůstali žít pod Asadem, vnímají Rusko jako zemi, jež jim pomáhá v boji s ISIS a rebely, kterým dominují islamistické skupiny. Tak to prezentují místní média." ⁹⁴ (Viz článek číslo 19 v příloze: Děvočkou v Sýrii)
11. Nový a vůči ruské nomenklatuře opět nemilosrdný film má sice na první pohled blíž k intimnímu rodinnému dramatu než k obžalobě systému, je to však pouze zdání: příběh chlapce drasticky ignorovaného rodiči v druhém plánu odhaluje obludnost systému, který společnost lhostejnosti učí." ⁹⁵ (autorčin úvod do problematiky) Ačkoliv sám režisér na otázku, zda film nějakým způsobem reaguje na dnešní situaci v Rusku, odpovídá: „Především ale trvám na tom,

⁹² STEIGERWALD, Karel. *Reflex: Rakety a bomby jako zpěv husitů* [online]. 2017, **2017**(4) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/78752/rakety-a-bomby-jako-zpev-husitu.html>

⁹³ BUCHERT, Viliam. *Reflex: Mistr mýtů Kim Čong-un* [online]. 2017, **2017**(4) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/79033/mistr-mytu-kim-cong-un.html>

⁹⁴ KUTILOVÁ, Markéta. *Reflex: Děvočkou v Sýrii* [online]. 2017, **2017**(5) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/79616/devockou-v-syrii.html>

⁹⁵ SPÁČILOVÁ, Tereza. *Reflex: Nemějte klapky na očích* [online]. 2017, **2017**(6) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/79754/nemajte-klapky-na-ocich.html>

že v mém filmu nejde jenom o ruskou společnost a ruský příběh. Lidé jsou dnes sebestřední všude, to není žádná ruská specialita. Stejně univerzální je i frustrace z toho, že lidské sny o štěstí nelze realizovat, protože jde o hudbu daleké budoucnosti. To, že v honbě za nimi ignorují a přehlížejí všechny blízké – včetně rodiny a dětí –, se děje také všem, ne pouze Rusům. Nemějte klapky na očích.“⁹⁶ (Viz článek číslo 20 v příloze: Nemějte klapky na očích)

12. „Ano, kdo rozumí alespoň trochu rusky a nemusí se spolehnout jen na anglické titulky, si všimne, že ruský prezident často používá obraty populární na východní straně železné opony v době studené války.“⁹⁷ (Viz článek číslo 23 v příloze: Můj kámoš Putin)

A) Informace jen nerelevantní (ačkoliv ruský jazyk ovládáme, nemáme historické znalosti o tom, jaké fráze se používaly na východní straně železné opony...)

13. „Za pomoci aplikace typu Tunnel Bear v mobilu či počítači, jste na internetu do značné míry anonymní... což se však v jistých zemích nenosí; společnost Apple už stahuje z nabídky VPN aplikace v Číně a teď je zakázal i ruský prezident Putin.“⁹⁸ (Viz článek číslo 24 v příloze: Věda, technika, hipsteři)

14. „právě v té době (2007) začal ruský stát formovat svou oficiální podobu historie, postavenou na potlačení vědomí o komunistických zločinech a glorifikaci druhé světové války.“⁹⁹ (Viz článek číslo 29 v příloze: Kozáci proti Putinovi)

⁹⁶ SPÁČILOVÁ, Tereza. *Reflex: Nemějte klapky na očích* [online]. 2017, **2017**(6) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/79754/nemejte-klapky-na-ocich.html>

⁹⁷ SOKOL, Petr. *Reflex: Můj kámoš Putin* [online]. 2017, **2017**(6) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/80174/muj-kamos-putin.html>

⁹⁸ ŠMÍD, Darek. *Reflex: Věda, technika, hipsteři* [online]. 2017, **2017**(8) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/81151/veda-technika-hipsteri.html>

⁹⁹ VLACH, Tomáš. *Reflex: Kozáci proti Putinovi* [online]. 2017, **2017**(9) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/82108/kozaci-proti-putinovi.html>

15. Lidé podle E. Brožové zapomněli na zvěrstva komunistů: „komunistů, hlavně ruských.“¹⁰⁰ (Viz článek číslo 31 v příloze: Krátká paměť)
16. „Štve mě, že mám e-maily zahlcené velmi dobře propagandisticky propracovanými prokomunistickými a proruskými zprávami. Podle nich se všechno zlo rodí na Západě, my hlupáci, co to odmítáme, jsme zmanipulovaní a hloupi „PRAVDOLÁSKAŘI“. Tento názor mají i lidé s vysokým vzděláním, a to je to, co mě děsí.“¹⁰¹ (Viz článek číslo 31 v příloze: Krátká paměť)
17. „Sociální síť: Rusko zasahovalo do amerických prezidentských voleb výrazněji, než se soudilo.“¹⁰² (Viz článek číslo 35 v příloze: Lajkuj Ježíše, ať vyhraje Trump)
18. „V politice však vždycky existují alternativy. Každá zlomová událost, včetně komunistického převratu v únoru 1948 nebo ruské okupace v srpnu 1968, se mohla odehrát zčásti jinak a bez tragických dopadů.“¹⁰³ (Viz článek číslo 36 v příloze: Babiš + Zeman = pouliční demonstrace)
- A) Hrubá terminologická chyba (správně okupace vojsky Varšavské smlouvy).
19. „Netají se sympatiemi k Rusku a Vladimíru Putinovi.“¹⁰⁴ (Viz článek číslo 38 v příloze: Okamurův konspirátor)

¹⁰⁰ HÖSCHL, Cyril. *Reflex: Krátká paměť* [online]. 2017, 2017(10) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/82288/kratka-pamet.html>

¹⁰¹ HÖSCHL, Cyril. *Reflex: Krátká paměť* [online]. 2017, 2017(10) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/82288/kratka-pamet.html>

¹⁰² ŠMÍD, Darek. *Reflex: Lajkuj Ježíše, ať vyhraje Trump* [online]. 2017, 2017(11) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. 1.1.1.1 Lajkuj Ježíše, ať vyhraje Trump! Darek Šmíd 9. listopadu 2017 • 00:15.

¹⁰³ PEČINKA, Bohumil. *Reflex: Babiš + Zeman = pouliční demonstrace* [online]. 2017, 2017(11) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/83357/babis-zeman-poulicni-demonstrace.html>

¹⁰⁴ SEZEMSKÝ, Jirí. *Reflex: Okamurův konspirátor* [online]. 2017, 2017(11) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clank>
<https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/83506/okamuruv-konspirator.html>

4.4.4 ANTITEZE

1. „Armádní soubor písní a tanců symbolizuje sovětské časy i dnešní Rusko.“¹⁰⁵
V jiné části článku: „Alexandrovci naopak symbolizovali staré časy, na něž chtěli Rusové zapomenout.“¹⁰⁶ (Viz článek číslo 1 v příloze: Alexandrovci: Zpívající zbraň)
2. „Sociální síť: Rusko zasahovalo do amerických prezidentských voleb výrazněji, než se soudilo.“¹⁰⁷ navzdory „Muselo to být něco geniálního, když to dost možná ovlivnilo výsledek amerických voleb...“¹⁰⁸
(Viz článek číslo 35 v příloze: Lajkuj Ježíše, ať vyhraje Trump)

4.4.5 SÉMANTICKÁ POLE, KTERÁ MAJÍ NEGATIVNÍ KONOTACI (HROZBA, MILITARISTICKÉ OBRATY – PŘÍMÉ ČI METAFORICKÉ)

Ke stereotypně pozitivním imagám o Rusku se doplňují slova, která jsou svými sémantickými poli spojována s negativními konotacemi – zbraň, válka, konflikt, smrt, ozbrojená síla:

1. „Alexandrovci: Zpívající zbraň.“¹⁰⁹ (Viz článek číslo 1 v příloze: Alexandrovci: Zpívající zbraň).
A) Metaforické přirovnání „zpívající zbraň“

¹⁰⁵ VAVROUŠKA, Petr. *Reflex: Alexandrovci: Zpívající zbraň* [online]. 2017, **2017**(1) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/76899/alexandrovci-zpivajici-zbran.html>

¹⁰⁶ Tamtéž.

¹⁰⁷ ŠMÍD, Darek. *Reflex: Lajkuj Ježíše, ať vyhraje Trump* [online]. 2017, **2017**(11) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. 1.1.1.1 Lajkuj Ježíše, ať vyhraje Trump! Darek Šmíd 9. listopadu 2017 • 00:15.

¹⁰⁸ ŠMÍD, Darek. *Reflex: Lajkuj Ježíše, ať vyhraje Trump* [online]. 2017, **2017**(11) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. 1.1.1.1 Lajkuj Ježíše, ať vyhraje Trump! Darek Šmíd 9. listopadu 2017 • 00:15.

¹⁰⁹ VAVROUŠKA, Petr. *Reflex: Alexandrovci: Zpívající zbraň* [online]. 2017, **2017**(1) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/76899/alexandrovci-zpivajici-zbran.html>

2. „Patří k jeho rozpoznávacím znakům. Matrjoška, kalašnikov, Bolšoj těatr a zpívající chlapíci v uniformách a směšných kulatých čepicích.“¹¹⁰ (Viz článek číslo 1 v příloze: Alexandrovci: Zpívající zbraň).

A) Plus denominativní označení „chlapíci“, které může asociovat slabost

3. „Tak to ale bylo s Alexandrovci vždycky. Okolo umírají civilisté a ruská armáda k tomu posílá svůj armádní soubor, aby povznesl ducha a morálku ruských vojáků.“¹¹¹ (Viz článek číslo 1 v příloze: Alexandrovci: zpívající zbraň).

4. „Bez ohledu na nesporné umělecké kvality je to především armádní soubor, součást ruských ozbrojených sil. Kdo nad tím mávne rukou, tomu to připomene již zmíněný Anton Gubankov z ministerstva obrany: „Koncerty Alexandrovců jsou pro Rusko diplomatickou misí, mírovým výsadem. Jejich repertoár je pak učebnicí historie naší země.“¹¹² (Viz článek číslo 1 v příloze: Alexandrovci: zpívající zbraň).

5. „Za zrozením legendy Alexandrovců stojí do jisté míry Adolf Hitler.“¹¹³ (Viz článek číslo 1 v příloze: Alexandrovci: zpívající zbraň).

A) Plus hyperbola, že Adolf Hitler založil sbor Alexandrovci

6. „Nás přitom neohrožuje nějaká Putinova hybridní válka...“¹¹⁴ (Viz článek číslo 3 v příloze: Hybridní válka s pravdou).

A) Metonymie: Putinova válka

¹¹⁰ VAVROUŠKA, Petr. *Reflex: Alexandrovci: Zpívající zbraň* [online]. 2017, **2017**(1) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/76899/alexandrovci-zpivajici-zbran.html>

¹¹¹ Tamtéž.

¹¹² Tamtéž.

¹¹³ Tamtéž.

¹¹⁴ STONIŠ, Marek. *Reflex: Hybridní válka s pravdou* [online]. 2017, **2017**(1) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/76872/hybridni-valka-s-pravdou.html>

7. „Nemůže být sebemenších pochyb o tom, že se Rusové mnohokrát pokusili o prolomení počítačové obrany serverů Demokratické strany. Pravdou je i to, že žádná zpravodajská operace tohoto rozsahu se nemohla konat jinak než na přímý rozkaz Vladimira Putina. Skupiny kremelských hackerů po sobě zanechaly četné stopy, z nichž je pach Lubjanky cítit na sto honů. O tom sporu není.“¹¹⁵ (Viz článek číslo 7 v příloze: Ruské orgie okolo Trumpa)
8. „I když znalost ruštiny prolamuje ledy, nechtějí s námi vojáci o ničem mluvit. „Našli jsme tu neskutečné množství výbušnin,“ komentuje situaci v Tadmuru i Palmýře ruský ozbrojenec.“¹¹⁶ (Viz článek číslo 16 v příloze: Ticho v Palmýře)
9. „Hůl namířená na premiéra Bohuslava Sobotku ve chvíli jejich konfliktu vyvolala dojem nabitého kalašnikova, jímž chce hlava státu odstřelit šéfa české vlády.“¹¹⁷ (Viz článek číslo 18 v příloze: Oko Reflexu)
10. „„Umělá inteligence je budoucností nejen Ruska, ale veškerého lidstva, ' nechal se slyšet ruský prezident Vladimir Putin. ' Ten, kdo se stane lídrem v této sféře, ovládne celý svět. ' Na to konto se posléze ozval vynálezce Elon Musk, jenž na Twitter napsal: ‚Soutěž o nadvládu v umělé inteligenci na státní úrovni může být podle mého spouštěčem třetí světové války.‘ Takže asi tak.“¹¹⁸ (Viz článek číslo 27 v příloze: Věda, technika, hipsteri)

¹¹⁵ FIŠTEJN, Jefim. *Reflex: Ruské orgie kolem Trumpa* [online]. 2017, **2017**(1) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/77129/ruske-orgie-kolem-trumpa.html>

¹¹⁶ KLICPEROVÁ, Lenka. *Reflex: Ticho v Palmýře* [online]. 2017, **2017**(5) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/79342/ticho-v-palmyre.html>

¹¹⁷ PEČINKA, Bohumil. *Reflex: Oko Reflexu* [online]. 2017, **2017**(5) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/79327/oko-reflexu.html>

¹¹⁸ ŠMÍD, Darek. *Reflex: Věda, technika, hipsteri* [online]. 2017, **2017**(9) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/82128/veda-a-technika-hipsteri.html>

11. „Rusko jede v kybernetických útocích vysokou ligu.“¹¹⁹ (Viz článek číslo 32 v příloze: Hacknutá armáda)

4.4.6 EXPRESIVITA

Expresivita a její výrazové prostředky (expresivní slova, denominativa, vulgarismy, dysfemismy, ironicky užitá transliterovaná ruská slova). Jejich funkce je zesměšnit, degradovat vážnost informace:

1. „*Patří k jeho rozpoznávacím znakům. Matrjoška, kalašnikov, Bolšoj těatr a zpívající chlapíci v uniformách a směšných kulatých čepicích.*“¹²⁰ (Viz článek číslo 1 v příloze: Alexandrovci: zpívající zbraň)
2. „*Ruské orgie kolem Trumpa*“¹²¹ (Viz článek číslo 7 v příloze: Ruské orgie kolem Trumpa).
3. „*Internacionála blbosti*“¹²² (Viz článek číslo 8 v příloze: Internacionála blbosti)
4. „*Jde hlavně o ten make-up. Nikdo neměl možnost to vidět, ale Rusáci ve spolupráci s KGB zjistili, že bez něj je Gábina jen nechutně tuctová blondýna.*“¹²³ (Viz článek číslo 9 v příloze: Make-up Gabriely Koukalové je nesportovní).

A) Dysfemismus

5. „*Chemicko-technologické oddělení KGB zjistilo, že v Gabrielině obličejí nic není náhoda. Přehnaně rudá rtěnka (její vzorek kágébáci nepozorovaně sňali*

¹¹⁹ ŠMÍD, Darek. *Reflex: Hacknutá armáda* [online]. 2017, **2017**(10) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/82449/hacknuta-armada.html>

¹²⁰ VAVROUŠKA, Petr. *Reflex: Alexandrovci: Zpívající zbraň* [online]. 2017, **2017**(1) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/76899/alexandrovci-zpivajici-zbran.html>

¹²¹ FIŠTEJN, Jefim. *Reflex: Ruské orgie kolem Trumpa* [online]. 2017, **2017**(1) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/77129/ruske-orgie-kolem-trumpa.html>

¹²² GEBERT, Jan. *Reflex: Internacionála blbosti* [online]. 2017, **2017**(1) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/77262/internacionala-blbosti.html>

¹²³ TESAŘ, Milan. *Reflex: Make-up Gabriely Koukalové je nesportovní* [online]. 2017, **2017**(2) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/77550/make-up-gabriely-koukalove-je-nesportovni.html>

z poháru, který Gabča políbila v Lahti) obsahuje smíchový prášek (výtažek z karibue), jenž zajišťuje trvale dobrou náladu (ještě není na seznamu nedovolených látek, ale brzy bude).“¹²⁴

A) Dysfemismus

6. „S Brzezinským kremelští geopolitičtí paranoici ztratili nepřítele.“¹²⁵
(Viz článek číslo 21 v příloze: Za Zbigniewem Brzinským)
7. „Můj kámoš Putin.“¹²⁶ (Viz článek číslo 23 v příloze: Můj kámoš Putin)
8. Za expresivní výrazy bychom mohli označit i slova, která jsou převzatá (barbarismy) či slova transliterovaná z ruského jazyka do českého: Děvočkou v Sýrii¹²⁷ (Viz článek číslo 19 v příloze: Děvočkou v Sýrii); ně zasedilas v děvkach, podezíravý pápa, Stalinova dočka¹²⁸ (Viz článek číslo 22 v příloze: Světlana Allilujevová); báťuška Putin¹²⁹ (Viz článek číslo 25 v příloze: Srdečné pozdravy do Ruska)

¹²⁴ TESAŘ, Milan. *Reflex: Make-up Gabriely Koukalové je nesportovní* [online]. 2017, **2017**(2) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/77550/make-up-gabriely-koukalove-je-nesportovni.html>

¹²⁵ FIŠTEJN, Jefim. *Reflex: Za Zbigniewem Brzezinským* [online]. 2017, **2017**(6) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/79746/za-zbigniewem-brzezinskym.html>

¹²⁶ SOKOL, Petr. *Reflex: Můj kámoš Putin* [online]. 2017, **2017**(6) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/80174/muj-kamos-putin.html>

¹²⁷ KUTILOVÁ, Markéta. *Reflex: Děvočkou v Sýrii* [online]. 2017, **2017**(5) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/79616/devockou-v-syrii.html>

¹²⁸ ŠAJTAR, Jaroslav. *Reflex: Světlana Allilujevová* [online]. 2017, **2017**(6) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/79938/svetlana-allilujevova.html>

¹²⁹ BYSTROV, Michal. *Reflex: Srdečné pozdravy do Ruska* [online]. 2017, **2017**(33) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/81282/srdecne-pozdravy-do-ruska.html>

9. „Moskva: seber prachy a vypadni.“¹³⁰ (Viz článek číslo 26 v příloze: Moskva: seber prachy a vypadni)

A) Vulgarismy

10. „Ruská firma proslulá výrobou jednoho z nejpoužívanějších nástrojů na zabíjení lidí – AK-47 – předvedla svůj prototyp létajícího vehiklu“ a „podle všeho to unese jednoho člověka s kalašnikovem.“¹³¹ (Viz článek číslo 30 v příloze: Věda, technika, hipsteři)

11. „Štve mě, že mám e-maily zahlcené velmi dobře propagandisticky propracovanými prokomunistickými a proruskými zprávami. Podle nich se všechno zlo rodí na Západě, my hlupáci, co to odmítáme, jsme zmanipulováni a hloupí „PRAVDOLÁSKAŘI“. Tento názor mají i lidé s vysokým vzděláním, a to je to, co mě děsí.“¹³² (Viz článek číslo 31 v příloze: Krátká paměť)

12. „že jsem kremrolka“¹³³ (Viz článek číslo 34 v příloze: Teroristka v Bruselu)

A) neologismus

13. „jsem ruský šváb“¹³⁴ (Viz článek číslo 34 v příloze: Teroristka v Bruselu)

4.4.7 ASERCE S KVAZI-VÝRAZY

Aserce neboli tvrzení, které je ovšem irelevantní vzhledem k užívání kvazi-výrazů (neurčité, zdánlivé výrazy).

¹³⁰ BEDNÁŘOVÁ, Veronika. *Reflex: Moskva: seber prachy a vypadni* [online]. 2017, **2017**(9) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/81710/moskva-seber-prachy-a-vypadni.html>

¹³¹ ŠMÍD, Darek. *Reflex: Věda, technika, hipsteři* [online]. 2017, **2017**(10) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/82292/veda-a-technika-hipsteri.html>

¹³² HÖSCHL, Cyril. *Reflex: Krátká paměť* [online]. 2017, **2017**(10) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/82288/kratka-pamet.html>

¹³³ STONIŠ, Marek. *Reflex: Teroristka v Bruselu* [online]. 2017, **2017**(10) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/82410/teroristka-v-bruselu.html>

¹³⁴ Tamtéž.

1. „Za zrozením legendy Alexandrovců stojí do jisté míry Adolf Hitler.“ ¹³⁵
(Viz článek číslo 1 v příloze: Alexandrovci: zpívající zbraň)
2. „Tak to ale bylo s Alexandrovci vždycky. Okolo umírají civilisté a ruská armáda k tomu posílá svůj armádní soubor, aby povznesl ducha a morálku ruských vojáků.“ ¹³⁶ (Viz článek číslo 1 v příloze: Alexandrovci: zpívající zbraň)
3. Velký bratr se postará leda o to, aby Ukrajina krvácela. Myslím, že dnes už na Ukrajině iluze o Rusku skoro nikdo nemá. Dřív byla Ukrajina ve vztahu k Rusku rozpolcená. Ale po ruské invazi na Krym a východní Ukrajinu se to změnilo.“ ¹³⁷
(Viz článek číslo 2 v příloze: Soumrak ukrajinských oligarchů)
4. A Putin samozřejmě dělá všechno pro to, aby reformy úspěšné nebyly; I když na to nemám přímé důkazy, myslím, že podporuje ukrajinské populisty; Není to nakonec bílý kůň Vladimira Putina? Nedivil bych se, kdyby byla.“ ¹³⁸
(v tomto případě nebyla jmenovitě nazvána J. Tymošenková). (Viz článek číslo 2 v příloze: Soumrak ukrajinských oligarchů)
5. „Ti prý, pašáci, mu rok předtím znemožnili vyhrát volby britské, třebaže hackoval tři ministerstva a všechny TV stanice.“ ¹³⁹ (Viz článek číslo 6 v příloze: Hacker Putin)
6. „Nemůže být sebemenších pochyb o tom, že se Rusové mnohokrát pokusili o prolomení počítačové obrany serverů Demokratické strany. Pravdou je i to, že žádná zpravodajská operace tohoto rozsahu se nemohla konat jinak než

¹³⁵ VAVROUŠKA, Petr. *Reflex: Alexandrovci: Zpívající zbraň* [online]. 2017, **2017**(1) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/76899/alexandrovci-zpivajici-zbran.html>

¹³⁶ Tamtéž.

¹³⁷ CVRČEK, Miroslav. *Reflex: Soumrak ukrajinských oligarchů* [online]. 2017, **2017**(1) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/76997/soumrak-ukrajinskych-oligarchu.html>

¹³⁸ Tamtéž.

¹³⁹ KURAS, Benjamin. *Reflex: Hacker Putin* [online]. 2017, **2017**(1) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/77134/hacker-putin.html>

na přímý rozkaz Vladimira Putina. Skupiny kremelských hackerů po sobě zanechaly četné stopy, z nichž je pach Lubjanky cítit na sto honů. O tom sporu není."¹⁴⁰ (Viz článek číslo 7 v příloze: Ruské orgie kolem Trumpa)

7. „Hlavní televizní kanály a zdrucující většina deníků pravidelně vysvětlovaly divákům a čtenářům, že když Kremľ prosazuje Trumpa, pak volit je třeba jedině Hillary, Putinovi natruc. Co víc, příhoda s ruskými hackery odpoutala pozornost veřejnosti od problému základní odpovědnosti Hillary za zneužití soukromého počítače pro šíření utajovaných skutečností.“¹⁴¹ (Viz článek číslo 7 v příloze: Ruské orgie kolem Trumpa)
8. „Proto lze souhlasit se závěrem amerických služeb, že Kremľ chtěl ovlivnit prezidentské volby. Ale sotva lze souhlasit s tvrzením, že Kremľ volby ovlivnil: každý z nás postarších ví, že chtít a moci jsou dvě různé věci.“¹⁴² (Viz článek číslo 7 v příloze: Ruské orgie kolem Trumpa)

A) Kremľ – metonymie

9. „Trump má svým způsobem pravdu, jenže Evropská unie vlastní obranu nemá, integrace se zasekla na půl cesty a sílí odstředivé tendence. Východní státy tak zcela jistě spadnou pod ruský vliv. Strategii Vladimira Putina ke všemu vehementně podporují sami východoevropští politici.“¹⁴³ (Vyjádření polské umělkyně, se kterou byl veden rozhovor.) (Viz článek číslo 8 v příloze: Internacionála blbosti)
10. „Robbie Williams byl vždycky divný patron, ale nabídnout se Ruské federaci, že bude zemi reprezentovat jako náhradník na cenách Eurovize na Ukrajině,

¹⁴⁰ FIŠTEJN, Jefim. *Reflex: Ruské orgie kolem Trumpa* [online]. 2017, **2017**(1) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/77129/ruske-orgie-kolem-trumpa.html>

¹⁴¹ Tamtéž.

¹⁴² Tamtéž.

¹⁴³ GEBERT, Jan. *Reflex: Internacionála blbosti* [online]. 2017, **2017**(1) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/77262/internacionala-blbosti.html>

má paralelu snad jen v Gérardu Depardieuovi, který přijal ruské občanství, aby nemusel ve Francii platit vysoké daně.“ ¹⁴⁴ (Viz článek číslo 10 v příloze: Never more)

A) Hyperbola

11. *„Hle, paradox doby: ačkoli Jevtušenko dobře vládl ukrajinštinou a samotné jméno má ryze ukrajinský původ, v současných životopisech je tento podíl jeho původu záměrně zamlčován – nepochybně z důvodu protiukrajinských postojů Kremlu.“* ¹⁴⁵ (Viz článek číslo 12 v příloze: Smrt sešívaneho muže)

12. *„Fascinující je na celém případě sofistikovanost ruského grantového systému: nabízí totiž podle všeho štědrou ruku právě těm divadlům a jiným kulturním subjektům, jež mu příliš nekonvenují. Dá jim peníze na „rozvoj umění“, jenže na oplátku očekává loajalitu. Ano, dáme vám šanci tvořit, ale vy se budete chovat, jak máte. Jinak... I proto mnoho ruských umělců a divadelníků odchází do zahraničí.“* ¹⁴⁶ (Viz článek číslo 26 v příloze: Moskva: seber prachy a vypadni)

A) Apoziopeze

B) Důsledková věta

13. *„Má v současné době Severní Korea ve světě nějakého spojence?*

Čína a stále častěji i Rusko hovoří o tom, že je potřeba vést dialog. To znamená nic nedělat a tolerovat, co dělá KLDK.“ ¹⁴⁷ (Viz článek číslo 28 v příloze: Trump je naděje!)

¹⁴⁴ GREGOR, Marek. *Reflex: Never more* [online]. 2017, **2017**(3) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/78069/never-more.html>

¹⁴⁵ FIŠTEJN, Jefim. *Reflex: Smrt sešívaneho muže* [online]. 2017, **2017**(4) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/78610/smrt-sesivaneho-muze.html>

¹⁴⁶ BEDNÁŘOVÁ, Veronika. *Reflex: Moskva: seber prachy a vypadni* [online]. 2017, **2017**(9) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/81710/moskva-seber-prachy-a-vypadni.html>

¹⁴⁷ BENEŠOVÁ, Hana. *Reflex: Trump je naděje!* [online]. 2017, **2017**(9) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/82109/trump-je-nadeje.html>

14. „Sovětský svaz s maskou mírotvorce severokorejský režim stvořil.“¹⁴⁸

(Viz článek číslo 28 v příloze: Trump je naděje!)

A) V kontextu je řeč vedena o Rusku jakožto o dědici sovětské historie.

15. „Kozáci proti Putinovi“¹⁴⁹ (Viz článek číslo 29 v příloze: Kozáci proti Putinovi).

A) Jedná se o rozhovor s jedním kozákem – hyperbola

16. „*Za carského Ruska měla Jelanská na 8000 obyvatel, nyní jich je tu 40 a potkat v poledne střízlivého člověka je skoro zázrak.*“¹⁵⁰ (Viz článek číslo 29 v příloze: Kozáci proti Putinovi)

17. „Rusko jede v kybernetických útocích vysokou ligu.“¹⁵¹ (Viz článek číslo 32 v příloze: Hacknutá armáda)

18. „*Muselo to být něco geniálního, když to dost možná ovlivnilo výsledek amerických voleb...*“¹⁵² (Viz článek číslo 35 v příloze: Lajkuj Ježíše, ať vyhraje Trump)

4.4.8 NEVHODNÁ SROVNÁNÍ, SPOJENÍ, PŘIROVNÁNÍ

Mezi takové počítáme politicky nekorektní, iracionální spojení, které má jedinou námi zpozorovanou funkci, a to negativně ovlivnit obraz Ruska. Další zvláštností je, k čemu jsou imaga Ruska přirovnávána – iracionalita.

1. „*Mise splněna, mohli si říct ruští generálové doma v Moskvě. Cizinci podlehlí kouzlu Alexandrovců stejně jako v roce 1945 Winston Churchill. V Jaltě právě*

¹⁴⁸ BENEŠOVÁ, Hana. *Reflex: Trump je naděje!* [online]. 2017, **2017**(9) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/82109/trump-je-nadeje.html>

¹⁴⁹ VLACH, Tomáš. *Reflex: Kozáci proti Putinovi* [online]. 2017, **2017**(9) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/82108/kozaci-proti-putinovi.html>

¹⁵⁰ Tamtéž.

¹⁵¹ ŠMÍD, Darek. *Reflex: Hacknutá armáda* [online]. 2017, **2017**(10) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/82449/hacknuta-armada.html>

¹⁵² ŠMÍD, Darek. *Reflex: Lajkuj Ježíše, ať vyhraje Trump* [online]. 2017, **2017**(11) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/83041/lajkuj-jezise-at-vyhraje-trump.html>

končilo zákulisní vyjednávání Stalina, Roosevelta a Churchilla." ¹⁵³

(Viz článek číslo 1 v příloze: Alexandrovci: zpívající zbraň)

A) Z hlediska lingvostylistiky se jedná o alegorické přirovnání.

2. „*Robbie Williams byl vždycky divný patron, ale nabídnout se Ruské federaci, že bude zemi reprezentovat jako náhradník na cenách Eurovize na Ukrajině, má paralelu snad jen v Gérardu Depardieuovi, který přijal ruské občanství, aby nemusel ve Francii platit vysoké daně.*“ ¹⁵⁴ (Viz článek číslo 10 v příloze: Never more)
3. „*O raketách jsem se dočetl poprvé v knize Vyprávění o ruských vynálezcích (1952). Vynalezl ji, jako všechno na světě, ruský revolucionář v carském vězení (1890). Aby nepadla do rukou reakčního carského režimu, svůj objev, učiněný v té věznici, na místě zničil. Pak ho popravili. Tak se stalo, že svět raketu za ruský objev nepovažuje. Napadlo mě, jak mohl pisatel knihy o tom objevu rakety vědět. Tehdy začala má nedůvěra ke světu socialismu a Rusů.*“ ¹⁵⁵ (Viz článek číslo 14 v příloze: Rakety a bomby jako zpěv husitů)
4. „*Problém světa v případě KLDK i jejího diktátora Kim Čong-una pramení v tom, že nikde nedokázaly různé režimy v posledních 60 letech vytvořit tak propracovaný systém propagandy jako dynastické vedení Severní Koreje. Třeba irácký diktátor Saddám Husajn lhal na potkání, podobně jako dnes často lže čínská či ruská vládní propaganda. Jenže ani Rusové a Číňané nedokážou tak často otočit pravdu v lež.*“ ¹⁵⁶ (Viz článek číslo 15 v příloze: Mistr mýtů Kim Čong-un).

¹⁵³ VAVROUŠKA, Petr. *Reflex: Alexandrovci: Zpívající zbraň* [online]. 2017, **2017**(1) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/76899/alexandrovci-zpivajici-zbran.html>

¹⁵⁴ GREGOR, Marek. *Reflex: Never more* [online]. 2017, **2017**(3) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/78069/never-more.html>

¹⁵⁵ STEIGERWALD, Karel. *Reflex: Rakety a bomby jako zpěv husitů* [online]. 2017, **2017**(4) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/78752/rakety-a-bomby-jako-zpev-husitu.html>

5. „Štve mě, že mám e-maily zahlcené velmi dobře propagandisticky propracovanými prokomunistickými a proruskými zprávami. Podle nich se všechno zlo rodí na Západě, my hlupáci, co to odmítáme, jsme zmanipulovaní a hloupi „PRAVDOLÁSKAŘI“. Tento názor mají i lidé s vysokým vzděláním, a to je to, co mě děsí.“¹⁵⁷ (Viz článek číslo 31 v příloze: Krátká paměť).

A) Syntakticky na stejné úrovni (slučovací poměr) – prokomunistický a proruský (= stejný).

6. „čínská a ruská propaganda“ (Viz článek číslo 37 v příloze: Zeman a politická Kámasútra).

A) Syntakticky na stejné úrovni (slučovací poměr) – ruská propaganda = čínská propaganda

4.4.9 IMPLICITNÍ MANIPULACE

V implicitní (nepřímé) manipulaci je velmi důležitý kontext a tzv. umění číst mezi řádky. Opět ji shledáváme jako velmi nebezpečný nástroj při tvorbě manipulativních informací. Čtenářem musí být zkušený člověk, který disponuje dovednostmi kritického čtení (myšlení). K implicitě je často využíváno: vsuvek, zámlk, ironie, skrytých informací v textu atd. Využití apoziopce (zámlky), kdy autor úmyslně přerušuje svoji řeč, čímž zamlčí jádro sdělení, ale protože ono jádro sdělení je implicitně obsaženo v kontextu, postaví jej do středu pozornosti (čtenářovy i naší) – jedná se o nepřímou manipulaci, jež má za funkci naplňovat očekávání v pokračování čtení textu.

¹⁵⁶ BUCHERT, Viliam. *Reflex: Mistr mýtů Kim Čong-un* [online]. 2017, 2017(4) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/79033/mistr-mytu-kim-cong-un.html>

¹⁵⁷ HÖSCHL, Cyril. *Reflex: Krátká paměť* [online]. 2017, 2017(10) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/82288/kratka-pamet.html>

1. „Takže jsem měl taky vždycky jasno o tom, kdo jsou dobří a zlí chlapi na Ukrajině. A taky o tom, jaká je role Ruska a Vladimira Putina.“¹⁵⁸
(Viz článek číslo 2 v příloze: Soumrak ukrajinských oligarchů)

A) Apoziopese
2. „Hle, paradox doby: ačkoli Jevtušenko dobře vládl ukrajinštinou a samotné jméno má ryze ukrajinský původ, v současných životopisech je tento podíl jeho původu záměrně zamlčován – nepochybně z důvodu protiukrajinských postojů Kremlu.“¹⁵⁹ (Viz článek číslo 12 v příloze: Smrt sešívaneho muže)
3. „Problém světa v případě KLDK i jejího diktátora Kim Čong-una pramení v tom, že nikde nedokázaly různé režimy v posledních 60 letech vytvořit tak propracovaný systém propagandy jako dynastické vedení Severní Koreje. Třeba irácký diktátor Saddám Husajn lhal na setkání, podobně jako dnes často lže čínská či ruská vládní propaganda. Jenže ani Rusové a Číňané nedokážou tak často otočit pravdu v lež.“¹⁶⁰ (Viz článek číslo 15 v příloze: Mistr mýtů Kim Čong-un)
4. „„Umělá inteligence je budoucností nejen Ruska, ale veškerého lidstva, 'nechal se slyšet ruský prezident Vladimir Putin. 'Ten, kdo se stane lídrem v této sféře, ovládne celý svět. ' Na to konto se posléze ozval vynálezce Elon Musk, jenž na Twitter napsal: ‚Soutěž o nadvládu v umělé inteligenci na státní úrovni

¹⁵⁸ CVRČEK, Miroslav. *Reflex: Soumrak ukrajinských oligarchů* [online]. 2017, **2017**(1) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/76997/soumrak-ukrajinskych-oligarchu.html>

¹⁵⁹ FIŠTEJN, Jefim. *Reflex: Smrt sešívaneho muže* [online]. 2017, **2017**(4) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/78610/smrt-sesivaneho-muze.html>

¹⁶⁰ BUCHERT, Viliam. *Reflex: Mistr mýtů Kim Čong-un* [online]. 2017, **2017**(4) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/79033/mistr-myty-kim-cong-un.html>

může být podle mého spouštěčem třetí světové války.' Takže asi tak." ¹⁶¹
(Viz článek číslo 27 v příloze: Věda, technika, hipsteri)

5. *„...v článku jsou takové informace, které popisují komunistický režim jako daleko horší a srovnává jej s nynějším politickým režimem vedeným Vladimírem Putinem.“* ¹⁶²(Viz článek číslo 29 v příloze: Kozáci proti Putinovi)
6. *„V politice však vždycky existují alternativy. Každá zlomová událost, včetně komunistického převratu v únoru 1948 nebo ruské okupace v srpnu 1968, se mohla odehrát zčásti jinak a bez tragických dopadů.*" ¹⁶³ (Viz článek číslo 36 v příloze: Babiš + Zeman = pouliční demonstrace)

A) Konkretizace jen osmiček spojené s komunisty či SSSR.

4.4.10 SUGESTIVNÍ OTÁZKY

Sugestivní otázky jsou takové otázky, které pokládáme za účelem dostat přesně takovou odpověď, kterou chceme slyšet. Představují v komunikaci velké nebezpečí a na to, abychom je uměli odhalit, musíme být v komunikaci velice obratní a trénovaní.

1. *„Mluvil jste o roli Ruska. Jak teď Rusko ovlivňuje elán Ukrajinců reformovat? Cítí, že se kvůli ruskému nebezpečí musí reformovat rychleji, nebo naopak doufají, že se o ně velký bratr z východu postará?“* ¹⁶⁴ (Viz článek číslo 2 v příloze: Soumrak ukrajinských oligarchů)

A) Metafora: velký bratr z východu

¹⁶¹ ŠMÍD, Darek. *Reflex: Věda, technika, hipsteri* [online]. 2017, **2017**(9) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/82128/veda-a-technika-hipsteri.html>

¹⁶² VLACH, Tomáš. *Reflex: Kozáci proti Putinovi* [online]. 2017, **2017**(9) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/82108/kozaci-proti-putinovi.html>

¹⁶³ PEČINKA, Bohumil. *Reflex: Babiš + Zeman = pouliční demonstrace* [online]. 2017, **2017**(11) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/83357/babis-zeman-poulicni-demonstrace.html>

¹⁶⁴ CVRČEK, Miroslav. *Reflex: Soumrak ukrajinských oligarchů* [online]. 2017, **2017**(1) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/76997/soumrak-ukrajinskych-oligarchu.html>

2. „Proč si podle vás tolik rozumí Donald Trump, Marine Le Penová, Miloš Zeman, Viktor Orbán a Vladimir Putin?“¹⁶⁵ (Viz článek číslo 8 v příloze: Internacionála blbosti)

4.4.11 DALŠÍ SÉMANTICKÁ POLE, KTERÁ MAJÍ NEGATIVNÍ KONOTACI

Sémantická (významově podobná) pole, která disponují negativní konotací či jsou spojována s negativní asociací. Taková slova musejí být vložena do kontextu, aby tyto konotace vyvolávala.

1. „Mluvil jste o roli Ruska. Jak teď Rusko ovlivňuje elán Ukrajinců reformovat? Cítí, že se kvůli ruskému nebezpečí musí reformovat rychleji, nebo naopak doufají, že se o ně velký bratr z východu postará?“¹⁶⁶ (Viz článek číslo 2 v příloze: Soumrak ukrajinských oligarchů)
 - A) Personifikace: Ukrajina krvácela
 - B) Hyperbola: leda o to, aby Ukrajina krvácela
 - C) Metonymie: velký bratr
2. Velký bratr se postará leda o to, aby Ukrajina krvácela. Myslím, že dnes už na Ukrajině iluze o Rusku skoro nikdo nemá. Dřív byla Ukrajina ve vztahu k Rusku rozpolcená. Ale po ruské invazi na Krym a východní Ukrajinu se to změnilo.¹⁶⁷ (Viz článek číslo 2 v příloze: Soumrak ukrajinských oligarchů)
3. „Americké volby vyhrál hacker Putin.“ (Viz článek číslo 6 v příloze: Hacker Putin)
4. „Nemůže být sebemenších pochyb o tom, že se Rusové mnohokrát pokusili o prolomení počítačové obrany serverů Demokratické strany. Pravdou je i to,

¹⁶⁵ GEBERT, Jan. *Reflex: Internacionála blbosti* [online]. 2017, **2017**(1) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/77262/internacionala-blbosti.html>

¹⁶⁶ CVRČEK, Miroslav. *Reflex: Soumrak ukrajinských oligarchů* [online]. 2017, **2017**(1) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/76997/soumrak-ukrajinskych-oligarchu.html>

¹⁶⁷ CVRČEK, Miroslav. *Reflex: Soumrak ukrajinských oligarchů* [online]. 2017, **2017**(1) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/76997/soumrak-ukrajinskych-oligarchu.html>

že žádná zpravodajská operace tohoto rozsahu se nemohla konat jinak než na přímý rozkaz Vladimira Putina. Skupiny kremelských hackerů po sobě zanechaly četné stopy, z nichž je pach Lubjanky cítit na sto honů. O tom sporu není.“¹⁶⁸ (Viz článek číslo 7 v příloze: Ruské orgie kolem Trumpa)

5. „Hlavní televizní kanály a zdrcující většina deníků pravidelně vysvětlovaly divákům a čtenářům, že když Kreml prosazuje Trumpa, pak volit je třeba jedině Hillary, Putinovi natruc. Co víc, příhoda s ruskými hackery odpoutala pozornost veřejnosti od problému základní odpovědnosti Hillary za zneužití soukromého počítače pro šíření utajovaných skutečností.“¹⁶⁹ (Viz článek číslo 7 v příloze: Ruské orgie kolem Trumpa)

A) Kreml – metonymie

6. „Trump má svým způsobem pravdu, jenže Evropská unie vlastní obranu nemá, integrace se zasekla na půl cesty a sílí odstředivé tendence. Východní státy tak zcela jistě spadnou pod ruský vliv. Strategii Vladimira Putina ke všemu vehementně podporují sami východoevropští politici.“¹⁷⁰ (Vyjádření polské umělkyně, se kterou byl veden rozhovor.) (Viz článek číslo 8 v příloze: Internacionála blbosti)
7. „Proč si podle vás tolik rozumí Donald Trump, Marine Le Penová, Miloš Zeman, Viktor Orbán a Vladimir Putin?“¹⁷¹ (Viz článek číslo 8 v příloze: Internacionála blbosti)

¹⁶⁸ FIŠTEJN, Jefim. *Reflex: Ruské orgie kolem Trumpa* [online]. 2017, **2017**(1) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/77129/ruske-orgie-kolem-trumpa.html>

¹⁶⁹ Tamtéž.

¹⁷⁰ GEBERT, Jan. *Reflex: Internacionála blbosti* [online]. 2017, **2017**(1) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/77262/internacionala-blbosti.html>

¹⁷¹ Tamtéž.

8. „Jde hlavně o ten make-up. Nikdo neměl možnost to vidět, ale Rusáci ve spolupráci s KGB zjistili, že bez něj je Gábina jen nechutně tuctová blondýna.“

¹⁷² (Viz článek číslo 9: Make-up Gabriely Koukalové je nesportovní)

9. „Chemicko-technologické oddělení KGB zjistilo, že v Gabrielině obličejí nic není náhoda. Přehnaně rudá rtěnka (její vzorek kágébáci nepozorovaně sňali z poháru, který Gabča políbila v Lahti) obsahuje smíchový prášek (výtažek z karibue), jenž zajišťuje trvale dobrou náladu (ještě není na seznamu nedovolených látek, ale brzy bude).“ ¹⁷³ (Viz článek číslo 9: Make-up Gabriely Koukalové je nesportovní)

10. „Nepovedené gesto

Přijetí nepodané demise se může proto zařadit po bok Zemanovy návštěvy u českých korunovačních klenotů cestou z ruské ambasády a dalším excesům prvního českého přímo voleného prezidenta.“ ¹⁷⁴ (Viz článek číslo 17 v příloze: Taškařice Zeman vs. Sobotka)

A) Syntakticky spojené výrazy slučovací poměrem, což dává ruskou ambasádu a excesy na stejnou úroveň.

11. „O režisérovi se taktéž P. Sokol vyjádřil jako o člověku, který se neskrývá sympatie k oponentům USA.“ ¹⁷⁵ (Viz článek číslo 23: Můj kámoš Putin).

A) Jinými slovy, každý člověk, který chová sympatie k Rusku, k Číně atp., je špatný.

¹⁷² TESAŘ, Milan. *Reflex: Make-up Gabriely Koukalové je nesportovní* [online]. 2017, **2017**(2) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/77550/make-up-gabriely-koukalove-je-nesportovni.html>

¹⁷³ Tamtéž.

¹⁷⁴ SOKOL, Petr. *Reflex: Taškařice Zeman vs. Sobotka* [online]. 2017, **2017**(5) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/79329/taskarice-zeman-vs-sobotka.html>

¹⁷⁵ SOKOL, Petr. *Reflex: Můj kámoš Putin* [online]. 2017, **2017**(6) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/80174/muj-kamos-putin.html>

12. „*Má v současné době Severní Korea ve světě nějakého spojení? Čína a stále častěji i Rusko hovoří o tom, že je potřeba vést dialog. To znamená nic nedělat a tolerovat, co dělá KLDR.*“¹⁷⁶ (Viz článek číslo 28: Trump je naděje!)

13. „*Sovětský svaz s maskou mírotvorce severokorejský režim stvořil.*“¹⁷⁷ (Viz článek číslo 28 v příloze: Trump je naděje!)

14. „*Evropská unie je menší zlo než Putin*“¹⁷⁸ (Viz článek číslo 34 v příloze: Teroristka v Bruselu)

15. „*Propaganda a la Moskva.*“ (Viz článek číslo 37 v příloze: Zeman a politická Kámasútra)

A) Metonymie – a la Moskva

16. „*Dále autorka článku píše o vztahu prezidenta republiky Miloše Zemana k Rusku, ve kterém parafrázuje ukrajinského novináře Dmitrije Gordona, který se o prezidentu České republiky vyjadřuje jako o ,tajném agentu Ruska.*“¹⁷⁹ (Viz článek číslo 40 v příloze: Bude nový Majdan?)

¹⁷⁶ BENEŠOVÁ, Hana. *Reflex: Trump je naděje!* [online]. 2017, **2017**(9) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/82109/trump-je-nadeje.html>

¹⁷⁷ Tamtéž.

¹⁷⁸ STONIŠ, Marek. *Reflex: Teroristka v Bruselu* [online]. 2017, **2017**(10) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/82410/teroristka-v-bruselu.html>

¹⁷⁹ KLICPEROVÁ, Lenka. *Reflex: Bude nový Majdan?* [online]. 2017, **2017**(12) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/83929/bude-novy-majdan.html>

Pragmalingvistické postupy	Četnost pragmalingvistických postupů v <i>Reflexu</i> ročník 2017	Nejčastější lingvostylistické prostředky publicistů v <i>Reflexu</i> ročník 2017
neopodstatněná generalizace	2	
ironizování a sarkasmus	16	ironie, sarkasmy
explicitní manipulace	19	
antiteze	2	
militaristická sémantická pole (s negativní konotací)	11	dysfemismy, metonymie
expresivita	13	dysfemismy, vulgarismy, denominativa, neologismy
aserce	18	kvazi-výrazy
nevhodná srovnání, spojení, přirovnání	6	přirovnání
implicitní manipulace	6	aposiopesis, sofistickované prostředky (např. historická reminiscence).
sugestivní otázky	2	
další sémantická pole (s negativní konotací)	16	personifikace, antonymie (opak USA), metonymie

Tabulka 7 – Pragmalingvistické postupy týdeníku „Reflex 2017“

4.5 VERBÁLNĚ VYOBRAZENÁ IMAGA RUSKA TÝDENÍKEM *REFLEX* ZA ROK 2017

V této podkapitole popisujeme, jaká imaga Ruska vznikají, respektive mohou vznikat u čtenářů týdeníku *Reflex*. Znovu bychom chtěli upozornit na skutečnost, že ne všechny vyselektované články napsané v souvislosti s Ruskem byly negativní,

ale více jak 64 % z nich odpovídalo svým charakterem jako ty, které demonizují imaga Ruska, a proto jsme na ně zaměřili svoji pozornost. Ona negativní imaga jsme pro přehlednost zanesli do tabulek. V závěrečné části této podkapitoly jsme provedli komparaci s nasbíranými daty z dotazníkového šetření. Porovnávali jsme, zda se odpovědi shodují s vyobrazenými představami, které byly zaznamenány v týdeníku *Reflex* za rok 2017.

Imaga Ruska dle vyselektovaných článků Reflex 2017	Oblasti, ve kterých jednotlivé obrazy vznikaly
Rusko jako agresor	válka v Sýrii, rusko-ukrajinská krize (Krym, Donbas), rusko-gruzínská válka, okupace ČSR vojsky varšavské smlouvy,
Rusko jako lhář	ruská propaganda
Rusko a absolutní vládcí	Putin, Stalin
Rusko a II. světová válka	osvoboditelé
Rusko jako aktér, který se vměšuje do cizích politik	USA, Česká republika, Ukrajina, prezidentské volby (USA), Velká Británie, Černá Hora
Rusko jako hacker	
Rusko a rusofilství (v negativním slova smyslu)	prezident Zeman; lidé, kteří sympatizují s ruskou politikou
Rusko a kultura	hudba, umění
Rusko a sport	doping
Rusko a imperialismus	ruská rozpínavost (Donbas, Krym, Abcházie, Jižní Osetie, Pobaltí)
Rusko a alkohol	alkoholismus, prezident Zeman
Rusko jako ekonomicky slabá země	zaostalost Ruska; vysoká míra korupce

Rusko jako totalitní režim	Rusko a komunistická ideologie – SSSR (historická reminiscence)
	Rusko a Čína, Rusko a KLR, Rusko a Irák, Rusko a Asadův režim v Sýrii
	Rusko a cenzura
	Rusko a nesvoboda – utlačování, porušování lidských práv

Tabulka 8 - Imaga Ruska podle týdeníku Reflex 2017 a oblasti, ve kterých daná imaga vznikala

Oblast (<i>imaga Ruska</i>)	Slova z dotazníku
Rusko a válka	okupace východní Ukrajiny, anexe Krymu, válka (Ukrajina, Sýrie, Gruzie), rozpínavost
Rusko a Putin	Putin, moc
Rusko a Česko	Zeman, okupace 1968, Mrazík
Rusko a éra komunismu, historická reminiscence	komunismus, Stalin, Lenin, gulag, rudá, Sovětská svaz, „ruská“ okupace 1968, rozpínavost
Rusko a jeho místní reálie	Moskva, Petrohrad, Rudé náměstí, Kreml, Sibiř, Ural,
Rusko a další reálie	matrjoška, vodka, medvěd, transsibiřská magistrála
Rusko a gastronomie	boršč, pirožky
Rusko a umění	literatura, balet
Rusko a historie (carské Rusko)	car
Rusko a vojenská velmoc	Zbraně, moc, armáda
Rusko a sociální problémy	chudoba, zaostalost
Rusko a jeho totalitní režim	nesvoboda, cenzura uměleckého prostředí

Tabulka 9 – Výsledky dotazníkového šetření 2018/2019

Po komparaci tabulek je na první pohled evidentní shoda v některých bodech. Konkrétně se tabulky shodují v těchto oblastech (imagech, představách o Rusku):

1. Rusko a jeho totalitní režim (SSSR)
2. Rusko a absolutní vládci (Putin, Stalin)
3. Rusko a sociální problémy
4. Rusko jako agresor

Z tabulek je tak samozřejmé, že média (v našem případě týdeník *Reflex*) disponují ohromným vlivem na odběratele a na jejich představy o určitých věcech, které jsou předávány procesem medializace. Medializace má v mnohých případech vedoucí úlohu v negativním ovlivňování imaga o Rusku.

5 UKÁZKA VYUČOVACÍHO BLOKU¹⁸⁰

Ve vyučovací hodině, bychom se zaměřili především na mediální gramotnost a na kritické myšlení jako na významnou složku mediální gramotnosti. Studenti by proto museli ovládat určité znalosti (mít prekoncepty), a to především z oblasti tvorby textu, při níž se využívá různých jazykových, výrazových prostředků, jež mají určité funkce. Jinými slovy by studenti museli mít znalosti z oblasti lingvostylistiky, syntaxe a hypersyntaxe. Mimo tyto stěžejní znalosti je důležité, aby studenti měli zájem o veřejné dění (politika, geopolitika), historie a další oblasti, které zasahují do určitého kontextu, v našem případě Ruska. I z tohoto důvodu je Mediální výchova v Rámcovém vzdělávacím programu pro gymnázia zařazena jako průřezové téma, které logicky prochází širokým spektrem školních předmětů (mateřský jazyk a cizí jazyky a jejich složky, historie, občanská nauka, základy společenských věd a další předměty včetně jejich modifikací).

Cíle vyučovací hodiny:

- Student bude schopen rozpoznat nepravdivou, fakticky nesprávnou informaci.
- Student bude schopen argumentovat, zda je daná informace pravdivá či nikoliv.
- Student bude schopen vyhledat relevantní zdroj, aby potvrdil anebo vyvrátil své tvrzení.
- Student bude schopen najít různé prostředky vyjádření (obrazná pojmenování, syntaktické obraty), pojmenovat je a rozhodnout, proč daný obrat v textu je, respektive jakou zde má funkci.

Naším cílem (i cílem učitele) bude případné formování takových studentských postojů, které se neslučují s demokraticky smýšlející společností a jejími hodnotami.

¹⁸⁰ Uvědomujeme si časovou dotaci, která je v českém školství tradičně 45 minut, a z tohoto důvodu se nám pojmenování *vyučovací blok* zdá jako příhodnější.

Metody: Budeme využívat především diskuzí, řízeného dialogu, substituce (nahrazení textu), brainstormingu, modelu E-U-R (= evokace, uvědomení si významu informací, reflexe poznání).

Formy: Skupinová práce, rozhovor mezi studentem a učitelem, rozhovor mezi třídou a učitelem.

1) Evokace

Zjištění prekonceptu u studentů pomocí otázkové metody, co konkrétně o Rusku vědí.

Metoda brainstormingu: Co si představíte pod pojmem Rusko?

Metoda diskuze: Proč si to či ono o Rusku myslíte? Z čeho onu informaci čerpáte?

2) Uvědomění si významu informací

A) Zadání: práce s textem, rozbor textu

V tomto zadání by studenti analyzovali text, se kterým se mohou setkat v praxi.¹⁸¹

Text by byl přečten s porozuměním: studenti by si přečetli text, podtrhali všechna obrazná pojmenování, jejichž správnost by byla ověřena společně s učitelem pomocí otázkové metody (Proč tak míníte, že toto je určité pojmenování? Vysvětli svoji myšlenku – argumentuj).

Po společné kontrole by se přešlo k druhé fázi, jejímž cílem by bylo, aby studenti substituční metodou nahradili obrazná pojmenování neutrálním (to znamená „neuměleckým“). Pak by učitel znovu otázkovou metodou (Co se změnilo neutrálním pojmenování určité věci? Vidíte ten rozdíl?) dospěl k další fázi hodiny, která by byla založená na skupinové práci.

¹⁸¹ Jako vhodný text k analýze by byl vhodný i nějaký hoax, který rozhodně není pravdivý, tím bychom studenty přímo konfrontovali s tím, že internet obsahuje mnoho nepravdivých informací, a proto je velmi nutné analyzovat text kritickým čtením obsahu a mít relevantní zdroj informací.

B) Zadání: práce s textem, skupinová práce

Studenti by byli rozděleni do skupin po 3–5 lidech (v závislosti od velikosti skupiny, třídy). Studenti by již měli zanalyzovaný text, ve kterém již společně s učitelem našli všechna pojmenování, pojmenování substituční metodou změnili na neutrální pojmenování. V této fázi by studenti dostali ve skupinách za úkol napsat, jakou funkci zde měla různá obrazná pojmenování. Cílem je mimo jiné to, aby studenti byli schopni pracovat ve skupině a nést za svá rozhodnutí zodpovědnost. Závěrem této aktivity by studenti společně došli k určitému konsenzuálnímu řešení a následně si zaznamenali ony funkce obrazných pojmenování. Zaznamenání by ovšem předcházela kontrola spojená s případným dovysvětlením.

C) Zadání: práce s textem, společná práce

Metodou komparace, tedy srovnání dvou textů s neutrálním textem a s textem s obraznými pojmenováními, by studenti sami vyvodili určité závěry. Jinými slovy, studenti by byli schopni rozpoznat pojmenování, určit jejich funkci (v našem případě i to, že pojmenování mohou nést i funkci manipulační), číst text s kritickým náhledem včetně přemýšlení o celkovém vyznění celého kontextu.

3) Zadání: aplikace získaných znalostí (reflexe)

Napsat vlastní manipulativní článek o Rusku s využitím stereotypů, manipulací s využitím syntaktických a obrazných pojmenování. Cílem tohoto úkolu je uvědomení si, jak takové texty vznikají a za jakým účelem. Tímto způsobem bychom studentům formou jim nepoznaného objasnili, co je to imagologie a čím se zabývá, tedy tvorbou umělých obrazů, imag, „imagí“.

Pracovní list:

I Dobrý den, pane doktore,

jsem zděšená z toho, jak krátká je lidská paměť. I já si myslím, že se máme „sakra“ dobře! Štve mě, že mám e-maily zahlcené velmi dobře propagandisticky propracovanými prokomunistickými a proruskými zprávami. Podle nich se všechno zlo rodí na Západě, my hlupáci, co to odmítáme, jsme zmanipulovaní a hloupí „PRAVDOLÁSKAŘI“. Tento názor mají i lidé s vysokým vzděláním, a to je to, co mě děsí. Myslím si, že tato propaganda má za úkol rozdělit společnost, a to se jí daří. Důvodů k nespokojenosti je jistě stále dost, ale vracet se zpátky a velebit komunistický režim a s tím spojené „výhody“ mi připadá naprosto nepřijatelné. Vždyť komunisté, hlavně ti ruští, mají na svědomí milióny lidských životů, a to se bohužel málo zdůrazňuje.

Děkuji za odpověď, Eva Brožová.

Obrázek 3 – Dopis uveřejněný v týdeníku Reflex za rok 2017 (Krátká paměť)

Dle obrázku číslo 3, by studenti podtrhali z hlediska lingvostylistiky a pragmalingvistiky ty obraty, které svým významem disponují manipulativními informacemi, tzn. emocionalitu textu (emotivní výrazy i z hlediska grafického (uvozovky, vykřičník, velká písmena například: „PRAVDOLÁSKAŘI“, hlupáci atp.); syntaktickou úlohu (například: prokomunistickými „a“ proruskými); nesprávná užití slov (s vysokým vzděláním namísto vysokoškolským vzděláním). Na závěr by studenti zhodnotili článek jako takový, tzn. jaký má tento článek charakter a jestli je vůbec vhodné ho zveřejnit.

ZÁVĚR

Cílem diplomové práce bylo vymezit termín teorie imagologie, aplikovat teoretická východiska imagologie v praxi, a to především prostřednictvím analýzy publicistických textů. Korpusem pro zkoumání byl zvolen ročník 2017 českého týdeníku *Reflex*.

Mediální imagologie pojednává o vytváření představ a o jejich záměrném ovlivňování tak, aby vyhovovaly danému fenoménu doby. Manipulace s představami lidí je aplikována pomocí masových a síťových médií a jejich následným cíleným ovlivňováním a v některých případech dokonce propagandou. Z tohoto důvodu jsme zvolili jako vhodný předmět zkoumání týdeník *Reflex*, který patří mezi nečtenější soukromá periodika. Jako vhodný nástroj pro usnadnění práce jsme zvolili programovací jazyk *R*, jenž v naší práci ovšem nebyl stoprocentně efektivní, tedy alespoň co se týče přesného určení článků disponujících takovými hodnotami, které by odpovídaly našemu cíli – najít články, odpovídající svým charakterem sentimentům „Rusko“ a „stereotypizace“. Pokud bychom slovník zvolených slov (sentiment) dále upravovali a rozvíjeli, uměl by jazyk *R* selektovat články s mnohem vyšší přesností, což by v budoucnu usnadnilo práci dalším badatelům. K definování slovníku byly využity hlavně výsledky dotazníkového šetření prováděného na přelomu let 2018 a 2019. Dotazníkové šetření bylo prováděno z důvodu vyšší objektivity diplomové práce.

Dalším cílem práce bylo popsat možnosti využití této analýzy ve výuce na středních školách, a to nejen v předmětu ruský jazyk.

Pro studenty zůstává obrovskou výzvou umět odlišit objektivní realitu od deformovaného obrazu reality a manipulativní sdělení od neutrálního sdělení, od propagandy a manipulace od skutečnosti. To je nyní nejdůležitější úkol pro každého pedagoga, který vyučuje, nejčastěji humanitní předměty, jakými jsou v českém prostředí český jazyk a literatura, cizí jazyky, historie, občanská nauka, základy společenských věd, estetická výchova či multikulturní výchova. Pedagog je tak nucen rozvíjet čtenářské dovednosti formou kritického čtení tak, aby student rozpoznal dezinformace a aby uměl pracovat s relevantními zdroji, ze kterých bude čerpat informace. Proto tuto aktivitu jsme zvolili model E-U-R (Evokace-uvědomění si významu-reflexe) ze vzdělávacího programu RWCT (Čtení a psaním ke kritickému myšlení). Tento model pomůže studentům uvědomit

si důležitost nejen předloženého textu, ale i to, jak je velmi důležité znát kontext, strukturu textu, autorův záměr směrem k adresátovi (čtenáři) včetně toho, co k tomu autor textu využívá za prostředky (formální, významové i syntaktické atd.).

Vzhledem k výsledku našeho šetření, zkoumání a analýzy masových médií, konkrétně námi zvolený vzorek časopis *Reflex*, jsme došli k závěru, že na vytváření obrazů o určité společnosti, jevu či chování mají velký vliv právě ona masová média, která záměrně ovlivňují představy odběratelů tak, že u nich vznikají ony mylné představy, imaga, v našem případě o Rusku či o lidech žijících v Ruské federaci.

Z důvodů dnešních celosvětových problémů (migrační krize, napjaté mezinárodní vztahy, válečné konflikty atd.) je velmi důležité, aby lidská společnost byla tolerantní a aby nepodléhala bez rozmyšlení k unáhleným závěrům, které jsou většinou na politické úrovni, ale přemýšleli více o lidské podstatě, což považujeme za důležité poselství naší práce.

RESUMÉ

RESUMÉ

Práce se zabývá teorií imagologie a mediální imagologií. Teorii se snaží aplikovat do středoškolského prostředí a to tak, aby odpovídala výstupům studentů v oblasti Mediální výchovy v rámci Rámcového vzdělávacího programu pro gymnázia. Práce operuje s představami, imagy a stereotypy o Rusku. Práce pracuje s dotazníkovým šetření, jež bylo provedeno na přelomu let 2018/2019. Těchto výsledků je využito v programovacím jazyce *R*: nadefinování slovníku, jehož je využíváno v textovém materiálu a jehož je aplikováno na onen textový materiál. Tento materiál poskytuje týdeník *Reflex* za rok 2017. Všechny materiál je orientován na Rusko.

RESUME

The thesis deals with the theory of imagology and media imagology. The thesis tries to apply the theory to the secondary school environment so that it corresponds to the output of students in the field of Media Education within the Framework Education Program for High Schools. The thesis operates with the ideas, imgs and stereotypes about Russia. The thesis works with questionnaire survey carried out at the turn of 2018/2019. These results are used in the programming language *R*: defining the dictionary, which is used in the text material and which is applied to the text material. This material is provided by the weekly *Reflex* for year 2017. All material is oriented to Russia.

РЕЗЮМЕ

Работа посвящена теории имагологии и медиа-имагологии. В работе делается попытка применить теорию в среде средней школы (чешская школьная система) так, чтобы она соответствовала выходному параметру студентов в образовательной области Медиаобразования в рамках Образовательных стандартов для гимназий Чешской республики. В работе рассматриваются представления, образы и стереотипы о России. Дипломная работа анализирует результаты анкет, проведённых в 2018-м - 2019-м годах. Результаты используются в языке программирования «*R*»: определение словаря, используемого в текстовом материале и который применяется к текстовому материалу. Данный материал предоставлен еженедельником «*Reflex*, 2017». Весь материал ориентирован на Россию.

6 SEZNAM LITERATURY

6.1 KNIŽNÍ ZDROJE

BALADA, Jan. *Rámcový vzdělávací program pro gymnázia: RVP G*. Praha: Výzkumný ústav pedagogický v Praze, c2007. ISBN 978-80-87000-11-3.

GAZDA, Jiří. *Obraz Čechů a Česka v ruském neoficiálním diskurzu*. In Kołodziej, Agnieszka; Piasecki, Tomasz. *Słowiańszczyzna dawniej i dziś – język, literatura, kultura*. Monografia ze studiów slawistycznych III. Červený Kostelec: Nakladatelství Pavel Mervart, 2017. ISBN 978-80-7465-322-3.

JIRÁK, Jan; KÖPPLOVÁ, Barbara. *Media a společnost*. Portal, Praha: 2003. Vyd. 1. ISBN 80-7178-697-7.

KÁŠOVÁ, Eva. *Slovenská próza v nemeckých prekladoch po roku 1968 (Recepcia ako spôsob vytvárania obrazu slovenskej kultúry a identity)*. [diplomová práce] 2014. str. 38

KRAUS, Jiří. *Nový akademický slovník cizích slov A-Ž*. Praha: Academia, 2005. ISBN 9788020013514.

KUNDERA, Milan. *Nesmrtelnost*. 1. vyd. Brno: Atlantis, 1993. 350 s. ISBN 80-7108-066-7.

MCQUAIL, Denis. *Úvod do teorie masové komunikace*. Portal, Praha: 2009. Vyd. 4. ISBN 978-80-7367-574-5.

PEŠKOVÁ, Michaela. *Hodnocení "jiného" ve výuce IKK (na příkladu ruštiny)*. In: PEŠKOVÁ, Michaela, KUBÍKOVÁ, Kateřina (eds). *Rozvíjení interkulturní komunikační kompetence ve výuce cizích jazyků*. Plzeň 2016

SOUKUP, Daniel. *Stereotypy, imagologie a literární hodnoty*. In: FEDROVÁ, S. *Otázky českého kánonu*. Sborník příspěvků z III. kongresu světové literárněvědné bohemistiky (sv. 1). Praha 2006, s. 622-630.

TOMKOVÁ, Gabriela, *Imagologie současných reklamních sdělení* [Diplomová práce], 2012. str. 29.

ŠENKÁR, P. *Veda pre vzdelanie Vzdelanie pre vedu. Minoritné kultúry, kultúra minorít = Tudomány az oktatásért oktatás a tudományért : zborník z medzinárodnej konferencie. Nitra 2010*

ULBRECHTOVÁ, Helena. *K historii pojmu Východ-Západ a k možnostem jeho dalšího využití ve slavistické literární a kulturní vědě*. Slavia. 2008, 1-3. Slavia. 2008, 1-3

6.2 ELEKTRONICKÉ ZDROJE

6.2.1 VYBRANÉ ČLÁNKY TÝDENÍKU *REFLEX*, ROČNÍK 2017

BEDNÁŘOVÁ, Jana. *Reflex: Reflexář Jany Bendové* [online]. 2017, **2017**(10) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/82418/reflexar-jany-bendove.html>

BEDNÁŘOVÁ, Veronika. *Reflex: Moskva: seber prachy a vypadni* [online]. 2017, **2017**(9) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/81710/moskva-seber-prachy-a-vypadni.html>

BENEŠOVÁ, Hana. *Reflex: Trump je naděje!* [online]. 2017, **2017**(9) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/82109/trump-je-nadeje.html>

BUCHERT, Viliam. *Reflex: Mistr mýtů Kim Čong-un* [online]. 2017, **2017**(4) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/79033/mistr-mytu-kim-cong-un.html>

BUCHERT, Viliam. *Reflex: Zeman a politická Kámasútra* [online]. 2017, **2017**(11) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/83524/zeman-a-politicka-kamasutra.html>

BYSTROV, Michal. *Reflex: Srdečné pozdravy do Ruska* [online]. 2017, **2017**(8) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/81282/srdecne-pozdravy-do-ruska.html>

CVRČEK, Miroslav. *Reflex: Reflexář Miroslava Cvrčka* [online]. 2017, **2017**(1) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/76875/reflexar-miroslava-cvrcka.html>

CVRČEK, Miroslav. *Reflex: Soumrak ukrajinských oligarchů* [online]. 2017, **2017**(1) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/76997/soumrak-ukrajinskych-oligarchu.html>

FIŠTEJN, Jefim. *Reflex: Hybridní informační válka s Trumpem* [online]. 2017, **2017**(2) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/77632/hybridni-informacni-valka-s-trumpem.html>

FIŠTEJN, Jefim. *Reflex: Ruské orgie kolem Trumpa* [online]. 2017, **2017**(1) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/77129/ruske-orgie-kolem-trumpa.html>

FIŠTEJN, Jefim. *Reflex: Smrt sešivaného muže* [online]. 2017, **2017**(4) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/78610/smrt-sesivaneho-muze.html>

FIŠTEJN, Jefim. *Reflex: Za Zbigniewem Brzezinským* [online]. 2017, **2017**(6) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/79746/za-zbigniewem-brzezinskym.html>

GEBERT, Jan. *Reflex: Internacionála blbosti* [online]. 2017, **2017**(1) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/77262/internacionala-blbosti.html>

GREGOR, Marek. *Reflex: Never more* [online]. 2017, **2017**(3) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/78069/never-more.html>

HÖSCHL, Cyril. *Reflex: Krátká paměť* [online]. 2017, **2017**(10) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/82288/kratka-pamet.html>

HRUBÝ, Dan. *Reflex: Šibík: Deset let* [online]. 2017, **2017**(2) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/77549/sibik-deset-let.html>

KLICPEROVÁ, Lenka a Markéta KUTILOVÁ. *Reflex: Sýrie mezi Ruskem a Amerikou* [online]. 2017, **2017**(4) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/78754/syrie-mezi-ruskem-a-amerikou.html>

KLICPEROVÁ, Lenka. *Reflex: Bude nový Majdan?* [online]. 2017, **2017**(12) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/83929/bude-novy-majdan.html>

KLICPEROVÁ, Lenka. *Reflex: Ticho v Palmýře* [online]. 2017, **2017**(5) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/79342/ticho-v-palmyre.html>

KURAS, Benjamin. *Reflex: Hacker Putin* [online]. 2017, **2017**(1) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/77134/hacker-putin.html>

KUTILOVÁ, Markéta. *Reflex: Děvočkou v Sýrii* [online]. 2017, **2017**(5) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/79616/devockou-v-syrii.html>

PEČINKA, Bohumil. *Reflex: Babiš + Zeman = pouliční demonstrace* [online]. 2017, **2017**(11) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/83357/babis-zeman-poulicni-demonstrace.html>

PEČINKA, Bohumil. *Reflex: Oko Reflexu* [online]. 2017, **2017**(5) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/79327/oko-reflexu.html>

SEZEMSKÝ, Jiří. *Reflex: Okamurův konspirátor* [online]. 2017, **2017**(11) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clank-https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/83506/okamuruv-konspirator.html/83506/okamuruv-konspirator.html>

SOKOL, Petr. *Reflex: Můj kámoš Putin* [online]. 2017, **2017**(6) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/80174/muj-kamos-putin.html>

SOKOL, Petr. *Reflex: Taškařice Zeman vs. Sobotka* [online]. 2017, **2017**(5) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/79329/taskarice-zeman-vs-sobotka.html>

SPÁČILOVÁ, Tereza. *Reflex: Nemějte klapky na očích* [online]. 2017, **2017**(6) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/79754/nemejte-klapky-na-ocich.html>

STEIGERWALD, Karel. *Reflex: Pratur, prezident, Babiš, zlý pes a tanky* [online]. 2017, **2017**(1) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/77140/pratur-prezident-babis-zly-pes-a-tanky.html>

STEIGERWALD, Karel. *Reflex: Rakety a bomby jako zpěv husitů* [online]. 2017, **2017**(4) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/78752/rakety-a->

STONIŠ, Marek. *Reflex: Hybridní válka s pravdou* [online]. 2017, **2017**(1) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/76872/hybridni-valka-s-pravdou.html>

STONIŠ, Marek. *Reflex: Teroristka v Bruselu* [online]. 2017, **2017**(10) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/82410/teroristka-v-bruselu.html>

ŠAJTAR, Jaroslav. *Reflex: Světлана Allilujevová* [online]. 2017, **2017**(6) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/79938/svetlana-allilujevova.html>

ŠMÍD, Darek. *Reflex: Hacknutá armáda* [online]. 2017, **2017**(10) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/82449/hacknuta-armada.html>

ŠMÍD, Darek. *Reflex: Lajkuj Ježíše, ať vyhraje Trump* [online]. 2017, **2017**(11) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/83041/lajkuj-jezise-at-vyhraje-trump.html>

ŠMÍD, Darek. *Reflex: Věda, technika, hipsteři* [online]. 2017, **2017**(8) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/81151/veda-technika-hipsteri.html>.

ŠMÍD, Darek. *Reflex: Věda, technika, hipsteři* [online]. 2017, **2017**(9) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/82128/veda-a-technika-hipsteri.html>

ŠMÍD, Darek. *Reflex: Věda, technika, hipsteři* [online]. 2017, **2017**(10) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/82292/veda-a-technika-hipsteri.html>

TESAŘ, Milan. *Reflex: Make-up Gabriely Koukalové je nesportovní* [online]. 2017, **2017**(2) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/77550/make-up-gabriely-koukalove-je-nesportovni.html>

VAVROUŠKA, Petr. *Reflex: Alexandrovci: zpívající zbraň* [online]. 2017, **2017**(1) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/76899/alexandrovci-zpivajici-zbran.html>

VLACH, Tomáš. *Reflex: Kozáci proti Putinovi* [online]. 2017, **2017**(9) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/82108/kozaci-proti-putinovi.htm>

6.2.2 JINÉ ELEKTRONICKÉ ZDROJE:

ABZ.cz: slovník cizích slov. *ABZ.cz: slovník cizích slov* [online]. Praha: scs.abz.cz, 2019 [cit. 2019-03 10]. Dostupné z: https://slovnickcizichslov.abz.cz/web.php/hledat?cizi_slovo=hoax&typ_hledani=prefix

Archiv vydání. *Reflex* [online]. Praha: CZECH NEWS CENTER, 2019 [cit. 2019-04-23]. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/archiv-vydani/>

Imagologica. Imagologica [online]. University in Amsterdam: Joep Leerssen, profesor moderní evropské literatury, 2019 [cit. 2019-06-11]. Dostupné z: <https://imagologica.eu/>

O Reflexu. *Reflex* [online]. Praha: CZECH NEWS CENTER, 2019 [cit. 2019-06-11]. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/o-reflex> O Reflexu. Reflex [online]. Praha: CZECH NEWS CENTER, 2019 [cit. 2019-06-11]. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/o-reflexuu>

Recording Academy Grammy Awards: *Grammy awards results of Randy Newman* [online]. 2019. [cit. 2019-03-28]. Dostupné z: <https://www.grammy.com/grammys/artists/randy-newman>

Tisková zpráva. CNC [online]. Praha: CN Invest a. s, 2019 [cit. 2019-06-11]. Dostupné z: <https://img.cncenter.cz/ras-cz/9-origin-3997474.pdf>

What is R?. *The R Foundation* [online]. Lucent Technologies: Johna Chambersa, 2019 [cit. 2019-06-11]. Dostupné z: <https://www.r-project.org/about.html>

7 PŘÍLOHY:

7.1 SHRNUITÉ ČLÁNKY TÝDENÍKU REFLEX ZA ROK 2017 S GLOSAMI

7.1.1 ČLÁNEK ČÍSLO 1: ALEXANDROVCI: ZPÍVAJÍCÍ ZBRAŇ

Článek pojednává o historii ruského armádního sboru Alexandrovci.

„Armádní soubor písní a tanců symbolizuje sovětské časy i dnešní Rusko.“¹⁸² V jiné části článku: „Alexandrovci naopak symbolizovali staré časy, na něž chtěli Rusové zapomenout.“¹⁸³ Užitím antiteze se jeví článek informačně nekoherentní a vyvrací předešlé tvrzení. Tato informace, jež se podrobí kritickému myšlení, se pak jeví jako fakticky nelogická.

„Patří k jeho rozpoznávacím znakům. Matrjoška, kalašnikov, Bolšoj těatr a zpívající chlapíci v uniformách a směšných kulatých čepicích.“¹⁸⁴ Ke stereotypně pozitivním imagám o Rusku se doplňují slova, která jsou svými sémantickými poli spojována s negativními konotacemi (zbraň – kalašnikov)

Užitím denominativa „chlapíci“, které je možno vnímat, interpretovat jako slovo s nesilným, slabým významem, jinými slovy, že Alexandrovci nejsou „chlapi“, muži, ale malí mužové (= slabí muži), pokud budeme brát v úvahu celé slovní spojení „chlapíci v uniformách“, tak bychom toto mohli vnímat jako „slabí vojáci“. Expresivní přívlastek „směšných“ (čepicích) je užit nadbytečně s cílem degradovat, zesměšnit armádní pěvecký sbor.

¹⁸² VAVROUŠKA, Petr. *Reflex: Alexandrovci: Zpívající zbraň* [online]. 2017, **2017**(1) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/76899/alexandrovci-zpivajici-zbran.html>

¹⁸³ Tamtéž.

¹⁸⁴ Tamtéž.

„*Za zrozením legendy Alexandrovců stojí do jisté míry Adolf Hitler.*“¹⁸⁵ V tomto tvrzení, které obsahuje neurčité výrazové, jež následně působí jako neúplná, neurčitá informace, jež je možné považovat za domněnku.

„*Mise splněna, mohli si říct ruští generálové doma v Moskvě. Cizinci podleli kouzlu Alexandrovců stejně jako v roce 1945 Winston Churchill. V Jaltě právě končilo zákulisní vyjednávání Stalina, Roosevelta a Churchilla.*“¹⁸⁶ Historické srovnání, jež má evokovat nesprávné rozhodnutí Churchilla (potažmo Roosevelta) o politickém rozdělení moci ve světě se nám jeví jako krajně nemístné. Toto srovnání zde má funkci alegorie, která čtenáře znovu nutí vytvořit si negativní obraz o ruském armádním sboru.

„*Moskva si tak velmi dobře uvědomovala hodnotu a význam armádního souboru. Byla to čistá propaganda, která získala pod záminkou písní a tanců to nejlepší alibi.*“¹⁸⁷ Ryze manipulativní tvrzení, které nemá žádné relevantní opodstatnění, je iracionální. Článek jako takový se jeví nepravdivým a obsahuje mnoho polopravd („kvazi-informací“). Na tomto příkladu si dokazujeme, jak mohou média působit na čtenáře, jež nezapojí při čtení kritické myšlení nebo si nevyhledají relevantní zdroje, které by je mohly přesvědčit o opaku anebo jim médii podanou informaci lépe osvětlit. (Synekdochické užití slova Moskva je zde neutrální a použito jen z důvodu neopakování se).

„*Tak to ale bylo s Alexandrovcí vždycky. Okolo umírají civilisté a ruská armáda k tomu posílá svůj armádní soubor, aby povznesl ducha a morálku ruských vojáků.*“¹⁸⁸ Na tomto příkladu, který uvádíme, je vidno užití manipulativních kvazi-výrazů „vždycky“ (explicitně vzato by „vždycky“ znamenalo, že neexistuje ani jeden případ, kdy tomu tak nebylo). Dále text pokračuje se slovy „umírají civilisté“ – toto slovní spojení má funkci,

¹⁸⁵ VAVROUŠKA, Petr. *Reflex: Alexandrovci: Zpívající zbraň* [online]. 2017, **2017**(1) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/76899/alexandrovci-zpivajici-zbran.html>

¹⁸⁶ Tamtéž.

¹⁸⁷ Tamtéž.

¹⁸⁸ Tamtéž.

která u čtenáře vyvolá konotace spojené s agresivitou válečných konfliktů, tj. negativní konotace.

„Bez ohledu na nesporné umělecké kvality je to především armádní soubor, součást ruských ozbrojených sil. Kdo nad tím mávne rukou, tomu to připomene již zmíněný Anton Gubankov z ministerstva obrany: „Koncerty Alexandrovců jsou pro Rusko diplomatickou misí, mírovým výsadkem. Jejich repertoár je pak učebnicí historie naší země.“

¹⁸⁹ Zde bychom si dovolili o kritiku článku. První kontakt s článkem neponechává negativní konotace o Rusku nebo o Alexandrovcích, ale při kritické, podrobné analýze docházíme k dojmu, že Alexandrovci nejsou kvalitními zpěváci, ale pouze armádním sborem, součástí ozbrojených sil (opět se setkáváme s nekontunuitou článku), kde slovo armádní, ozbrojené síly zaujímá funkci negativní konotace. Dále článek využívá nepřímého oslovení čtenáře pomocí zájmen „Kdo a tomu“, tedy přímo manipuluje s míněním čtenáře, u kterého může potenciálně dojít ke zkreslené představě o ruském armádním pěveckém sboru.

„Ti lidé totiž tleskají ruským ozbrojeným silám. To samozřejmě platí i o vystoupeních v České republice.“ ¹⁹⁰ Zde dochází také k přímé manipulaci čtenáře pomocí ukazovacího zájmena „Ti“, jež v důsledku může evokovat provinění či posměch nad posluchači. Dále v této ukázce vidíme hyperbolické pojmenování neutrálního slovního spojení „pěvecký sbor“, ruské ozbrojené síly.

7.1.2 ČLÁNEK ČÍSLO 2: SOUMRAK UKRAJINSKÝCH OLIGARCHŮ

Rozhovor pojednává o nevalné ekonomické situaci na Ukrajině, o které v rozhovoru poskytl informace slovenský politik Ivan Mikloš (ministr financí Slovenské republiky do roku 2012).

„Takže jsem měl taky vždycky jasno o tom, kdo jsou dobří a zlí chlapi na Ukrajině. A taky o tom, jaká je role Ruska a Vladimira Putina.“ ¹⁹¹ I. Mikloš při rozhovoru využívá

¹⁸⁹ VAVROUŠKA, Petr. *Reflex: Alexandrovci: Zpívající zbraň* [online]. 2017, **2017**(1) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/76899/alexandrovci-zpivajici-zbran.html>

¹⁹⁰ Tamtéž.

¹⁹¹ CVRČEK, Miroslav. *Reflex: Soumrak ukrajinských oligarchů* [online]. 2017, **2017**(1) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/76997/soumrak-ukrajinskych-oligarchu.html>

apoziopeze (zámlky), jinými slovy úmyslně přerušil svoji řeč, při které zamlčel jádro sdělení, ale protože je implicitně obsaženo v kontextu, postavil jej do středu pozornosti (čtenářovy i naší) – jedná se o nepřímou manipulaci, jež má za funkci naplňovat očekávané v pokračování čtení textu.

„Mluvil jste o roli Ruska. Jak teď Rusko ovlivňuje elán Ukrajinců reformovat? Cítí, že se kvůli ruskému nebezpečí musí reformovat rychleji, nebo naopak doufají, že se o ně velký bratr z východu postará?“¹⁹² Ačkoliv I. Mikloš použil zjevnou zámlku, která byla užita i vzhledem k jeho povolání, aby byla politicky korektní, tak M. Cvrček využil jiné novinářské dovednosti: položil sugestivní otázku se stylistickým zabarvením – metaforu, jež asociuje pozorovatele; toho, kdo vždy bude rozhodovat, a sice „velkého bratra z východu“. V tomto ohledu se I. Mikloš dostává do situace, která jej nutí odpovídat již bez politické korektnosti.

„Velký bratr se postará leda o to, aby Ukrajina krvácela. Myslím, že dnes už na Ukrajině iluze o Rusku skoro nikdo nemá. Dřív byla Ukrajina ve vztahu k Rusku rozpolcená. Ale po ruské invazi na Krym a východní Ukrajinu se to změnilo.“¹⁹³ Zde si můžeme všimnout změny ve vyjadřování I. Mikloše, který již užívá ve své řeči metaforu, okomentovanou výše se slovním dodatkem, kdy je Ukrajina personifikována a krvácí. Zde opět může u čtenáře docházet ke konotaci, že Rusko je agresor, který ubližuje a „bodá“. Dále je v replice I. Mikloše užito neurčitého výrazu „skoro nikdo“, což z hlediska explicitnosti dat neposkytuje relevantní informaci.

„A Putin samozřejmě dělá všechno pro to, aby reformy úspěšné nebyly; I když na to nemám přímé důkazy, myslím, že podporuje ukrajinské populisty; Není to nakonec bílý kůň Vladimira Putina? Nedivil bych se, kdyby byla.“¹⁹⁴ (v tomto případě nebyla jmenovitě nazvána J. Tymošenková). Dále jsme z tohoto článku vybrali směsici otázek novináře a odpovědí zpovídané osoby. V článku jsou rozebírány hypotézy, proč Ukrajina nepřijímá různé reformy, jež by jí měly pomoci ke zlepšení ekonomické situace. Jedním z důvodů,

¹⁹² CVRČEK, Miroslav. *Reflex: Soumrak ukrajinských oligarchů* [online]. 2017, 2017(1) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/76997/soumrak-ukrajinskych-oligarchu.html>

¹⁹³ Tamtéž.

¹⁹⁴ Tamtéž.

proč tomu tak není, je V. Putin nebo již zmíněná J. Tymošenková, která, jak se dovídáme dle **sugestivních otázek a hlavně dle Cvrčkova postoje k rusko-ukrajinské krizi**, společně s Putinem vystupuje v roli negativních protagonistů, což znovu negativním směrem ovlivňuje postoje čtenářů vůči Rusku. Opět je užito neurčitých výrazů: „všechno“; „i když na to nemám přímé důkazy, myslím...“ Dále bychom chtěli upozornit na použití negativní otázky, která má funkci nevnučování se, či se užívá v případě, že neznáme předem odpověď. Odpověď zněla: „Nedivil bych se, kdyby byla.“ – využití kondicionálu s funkcí časové modality, jinými slovy využití prostředku neurčitosti s možností případně změnit výpověď, to znamená, že člověk za takové tvrzení nenese zodpovědnost.

7.1.3 ČLÁNEK ČÍSLO 3: HYBRIDNÍ VÁLKA S PRAVDOU

Článek pojednává o tom, jak je možné ovlivnit volby v zahraničí (prezidentské, vládní atp.)

„Nás přitom neohrožuje nějaká Putinova hybridní válka,...“¹⁹⁵ Zde přímé a zároveň metonymické pojmenování V. Putina jako viníka, který válku započal, vede ji a chce ji vést i nadále. Důležité je, aby čtenář rozuměl slovnímu spojení hybridní válka, proto toto slovní pojmenování vysvětlujeme.¹⁹⁶

„...do kolika minut nebo hodin po zveřejnění tohoto textu na webu Reflexu jej ministerstvo vnitra označí jako lživý, propagandistický a placený Putinem...“¹⁹⁷ Tato část článku znovu opakuje slova propaganda a Putin, která opět vyvolávají negativní konotace spojované s Ruskem.

7.1.4 ČLÁNEK ČÍSLO 4: REFLEXÁŘ MIROSLAVA CVRČKA

Rubrika Reflexář, pojednává vždy o reflexi za uplynulý týden. Rubriku spravuje více publicistů.

¹⁹⁵ STONIŠ, Marek. *Reflex: Hybridní válka s pravdou* [online]. 2017, **2017**(1) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/76872/hybridni-valka-s-pravdou.html>

¹⁹⁶ Hybridní válka (informační válka), my na ni nahlížíme jako na ideopolitickou konfrontaci.

¹⁹⁷ STONIŠ, Marek. *Reflex: Hybridní válka s pravdou* [online]. 2017, **2017**(1) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/76872/hybridni-valka-s-pravdou.html>

„Poměrně vysoký kurs – 4000 : 1 – je na to, že Vladimir Putin dostane státní vyznamenání ČR. Ve skutečnosti to samozřejmě bude úplně jinak: Prezidentskou kandidaturu ohlásí Ovčáček, ředitelem ČT bude Gott, Zeman sám sobě udělí státní vyznamenání a následně ho adoptuje Putin.“¹⁹⁸ V této rubrice, v tomto článku autor s lehkou ironií popisuje, jaké vztahy panují mezi Ruskem a Českou republikou, respektive vztahy mezi hlavami těchto států. Je očividné, že z této ukázky plynou jisté interpretace, jež mají negativní konotaci k Rusku, protože ona ironičnost má za cíl degradovat, zesměšnit. Následně dochází k potencionálnímu formativnímu ovlivnění postojů.

7.1.5 ČLÁNEK ČÍSLO 5: PRATUR, PREZIDENT, BABIŠ, ZLÝ PES A TANKY

*„Sama od sebe jede obrovská kampaň o Putinovi, jenž pomocí ruské tajné služby zařídil Trumpovo vítězství ve volbách. Je to školní příklad ovlivňování veřejného mínění zeměkoule, jen se neví, kdo to vede. Rusové? Američtí Antitrumpové?“*¹⁹⁹ Manipulace míněním o Rusku, která je viděna i z dotazníkového šetření, je zde zjevná. Jsou „Rusové“ manipulátoři? Proč zde je zde užito generalizace a není užito konkretizace jako je tomu v případě „amerických antitrumpů“.

Dodatek k článku: my disponujeme ohromnou výhodou, a to je časový odstup. V roce 2019 v USA dospěli k závěru, že D. Trump nebyl zapojen do údajných ruských machinací ohledně ovlivňování amerických prezidentských voleb.²⁰⁰ Tato informace poslouží jako náš důkaz, že média používají i neověřená data, která následně šíří dále směrem ke čtenáři ve formě pravdy, která ovlivňuje jeho mínění, v našem případě mínění o Rusku.

¹⁹⁸ CVRČEK, Miroslav. *Reflex: Reflexář Miroslava Cvrčka* [online]. 2017, 2017(1) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/76875/reflexar-miroslava-cvrcka.html>

¹⁹⁹ STEIGERWALD, Karel. *Reflex: Pratur, prezident, Babiš, zlý pes a tanky* [online]. 2017, 2017(1) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/77140/pratur-prezident-babis-zly-pes-a-tanky.html>

²⁰⁰ ČTK. *Lidové noviny: Ruský vliv na americké volby? Vyšetřování bylo zbytečné, řekl.* [online]. 2019, 28. 3. 2019, 2019 [cit. 2019-03-31]. ISSN 0862-5921. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/svet/trump-muellerovo-patrani-bylo-zbytecne-slo-o-spinavou-kampan.A190328_110101_In_zahranici_ele

7.1.6 ČLÁNEK ČÍSLO 6: HACKER PUTIN

*„Americké volby vyhrál hacker Putin.“*²⁰¹ Perex u čtenáře vytvoří očekávané informace v následném pokračování čtení článku. V článku prezidenta Ruska zdobí přívlastek hacker, což v tomto kontextu nese negativní konotace.

*„Ti prý, pašáci, mu rok předtím znemožnili vyhrát volby britské, třebaže hackoval tři ministerstva a všechny TV stanice.“*²⁰² Zde nepřímá manipulace díky kvazi-výrazu „prý“, směrem ke čtenáři, kdy ruští hackeři byli ovládáni Kremlem tak, aby ovlivnili volby americké, britské a jiné.

7.1.7 ČLÁNEK ČÍSLO 7: RUSKÉ ORGIE KOLEM TRUMPA

*„Nemůže být sebemenších pochyb o tom, že se Rusové mnohokrát pokusili o prolomení počítačové obrany serverů Demokratické strany. Pravdou je i to, že žádná zpravodajská operace tohoto rozsahu se nemohla konat jinak než na přímý rozkaz Vladimira Putina. Skupiny kremelských hackerů po sobě zanechaly četné stopy, z nichž je pach Lubjanky cítit na sto honů. O tom sporu není.“*²⁰³

*„Hlavní televizní kanály a zdrucující většina deníků pravidelně vysvětlovaly divákům a čtenářům, že když Kreml prosazuje Trumpa, pak volit je třeba jedině Hillary, Putinovi natruc. Co víc, příhoda s ruskými hackery odpoutala pozornost veřejnosti od problému základní odpovědnosti Hillary za zneužití soukromého počítače pro šíření utajovaných skutečností.“*²⁰⁴ Zvláštností je taktéž užitím pojmenování mužů příjmením (Trump, Putin) a oslovení jménem u Hillary (Clinton) – mohlo by se jednat o sofistikovaný postup při implicitně vyjádřené manipulaci směrem ke čtenáři, aby ovlivnila jeho sympatie směrem k H. Clinton. Ale je to jen hypotéza, která lze snadno vyvrátit v kontextu článku. Tak či onak, jedná se o jednu ze specifických charakteristik autorova písemného projevu.

²⁰¹ KURAS, Benjamin. *Reflex: Hacker Putin* [online]. 2017, **2017**(1) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/77134/hacker-putin.html>

²⁰² Tamtéž.

²⁰³ FIŠTEJN, Jefim. *Reflex: Ruské orgie kolem Trumpa* [online]. 2017, **2017**(1) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/77129/ruske-orgie-kolem-trumpa.html>

²⁰⁴ Tamtéž.

„Proto lze souhlasit se závěrem amerických služeb, že Kreml chtěl ovlivnit prezidentské volby. Ale sotva lze souhlasit s tvrzením, že Kreml volby ovlivnil: každý z nás postarších ví, že chtít a moci jsou dvě různé věci.“²⁰⁵

„Není to příklad Putinovy neobyčejné síly, nýbrž důkaz neobyčejné slabosti Baracka Obamy.“²⁰⁶

„Historka o všemocném Putinovi, který rukama ruských počítačových všemělů boří demokratické základy Ameriky, a způsoby masochistického prosazování této bajky ve veřejném prostoru přesvědčivě potvrzují věštecký dar režisérů.“²⁰⁷

Článek obsahuje mnoho prostředků, jež vyjadřují manipulaci: „každý z nás ví; mnohokrát; žádná; zdrcující většina; O tom sporu není“. Všimáme si oněch neurčitostí a přívlastků, které na čtenáře působí silně manipulativně. Dále jsme se v tomto článku zaměřili na vyjadřovací prostředky, které souvisejí, i mimo kontext, s Ruskem: „pach Lubjanky“²⁰⁸ – tato metonymie je opět spojována s negativními konotacemi a s historickou reminiscencí (SSSR). Poté jsme svoji pozornost zaměřili na hlavního protagonistu článku V. Putina, který je zde vyobrazen ironicky jako „všemocný a neobyčejný“. Znovu bychom mohli tato spojení považovat za určitý druh manipulace, poněvadž ironicky zesměšňují symboly spojované s Ruskem.

7.1.8 ČLÁNEK ČÍSLO 8: INTERNACIONÁLA BLBOSTI

„Trump má svým způsobem pravdu, jenže Evropská unie vlastní obranu nemá, integrace se zasekla na půl cesty a sílí odstředivé tendence. Východní státy tak zcela jistě spadnou pod ruský vliv. Strategii Vladimira Putina ke všemu vehementně podporují sami východoevropští politici.“²⁰⁹ (Vyjádření polské umělkyně, se kterou byl veden rozhovor.)

²⁰⁵ FIŠTEJN, Jefim. *Reflex: Ruské orgie kolem Trumpa* [online]. 2017, **2017**(1) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/77129/ruske-orgie-kolem-trumpa.html>

²⁰⁶ Tamtéž.

²⁰⁷ Tamtéž.

²⁰⁸ Lubjanka – sídlo tajné policie v centru Moskvy, za éry Sovětského svazu se jednalo o neblaze proslulé místo.

Odpověď v interview byla namířena jednostranně protirusky, a to my rozhodně tolerujeme, každý má právo na svůj názor. Respektujeme i svobodu slova, kterou týdeník *Reflex* plně využívá, ale co již nechceme nechat bez kritického komentáře je, s jakými lidmi jsou vedeny rozhovory. *Reflex* v tomto zkrátka není objektivní.

*„Proč si podle vás tolik rozumí Donald Trump, Marine Le Penová, Miloš Zeman, Viktor Orbán a Vladimír Putin?“*²¹⁰ (sugestivní otázka autora rozhovoru). My samozřejmě disponujeme ohromnou výhodou, a to je časový odstup, a proto jí budeme využívat. S odstupem času vědí ti, kteří se alespoň trochu věnují veřejnému dění, že hlavní političtí představitelé vyjmenovaní v autorově manipulativní otázce, dnes rozhodně nepatří mezi názorově a politicky jednotné osobnosti.

7.1.9 ČLÁNEK ČÍSLO 9: MAKE-UP GABRIELY KOUKALOVÉ JE NESPORTOVNÍ

*„Jde hlavně o ten make-up. Nikdo neměl možnost to vidět, ale Rusáci ve spolupráci s KGB zjistili, že bez něj je Gábina jen nechutně tuctová blondýna.“*²¹¹

*„Chemicko-technologické oddělení KGB zjistilo, že v Gabrielině obličejí nic není náhoda. Přehnaně rudá rtěnka (její vzorek kágébáci nepozorované sňali z poháru, který Gabča políbila v Lahti) obsahuje smíchový prášek (výtažek z karibue), jenž zajišťuje trvale dobrou náladu (ještě není na seznamu nedovolených látek, ale brzy bude).“*²¹²

*„Neschválená obličejová výbava je podle Rusů hlavní důvod, proč je Gabriela momentálně ve Světovém poháru číslo 1.“*²¹³

Jistěže byl článek psán s humorným úmyslem, ale u některého čtenáře by mohl tento článek s těmito informacemi vyvolat dojem, že se nejedná o vtipné pojednání

²⁰⁹ GEBERT, Jan. *Reflex: Internacionála blbosti* [online]. 2017, **2017**(1) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/77262/internacionala-blbosti.html>

²¹⁰ Tamtéž.

²¹¹ TESAŘ, Milan. *Reflex: Make-up Gabriely Koukalové je nesportovní* [online]. 2017, **2017**(2) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/77550/make-up-gabriely-koukalove-je-nesportovni.html>

²¹² Tamtéž.

²¹³ Tamtéž.

a vtipnou reakci autora článku na vedení ruského týmu biatlonistů, jež obvinilo Koukalovou z dopingu.

Ať tak či onak, autor nezvolil politicky korektní slova, ale tzv. dysfemismus – zde slovo Rusáci, které funguje jako hanlivé označení pro Rusa, a v publicistickém stylu, pokud to není opodstatněné, by se vůbec nemělo objevit. Dále je v článku odkazováno na sovětskou éru (historická reminiscence) a na praktiky KGB, které jsou ovšem aktualizovány, aby čtenář nabyl dojmu, že tyto věci v nynějším Rusku zůstaly beze změny.

7.1.10 ČLÁNEK ČÍSLO 10: ŠIBÍK: DESET LET

„Druhé části Šibíkovy výstavy (vnímáme-li ji v časové chronologii) potom již zcela dominují bolestné důsledky nových ideologií, s nimiž je současný svět konfrontován. Ruského velmocenského imperialismu, jak se projevil během občanské války na Ukrajině,...“ Velmi silně protirusky volená rétorika autora článku, která pojednává o výstavě „10 let“. Autor využívá vyjadřovací prostředky: přehánění, hyperboly, které zde mají za úkol přeměnit obraz Ruska ve čtenářově hlavě. Z hyperbolického pojmenování vyznívá jako pravda to, že se nynější Rusko zmitá v jakési ideologii, jež se rovná velmocenskému imperialismu (autoři článků *Reflexu* by se taktéž měli dohodnout na jednotné strategii, jak vykreslit imago Ruska – jednou imperialisté, podruhé zase komunisté). Nehledě na to, že jakýsi velmocenský imperialismus neshledáváme novou ideologií. Autorův text je nekoherentní a nezachovává myšlenkovou kontinuitu, ale to již není předmětem našeho zkoumání.

7.1.11 ČLÁNEK ČÍSLO 11: NEVER MORE

„Robbie Williams byl vždycky divný patron, ale nabídnout se Ruské federaci, že bude zemi reprezentovat jako náhradník na cenách Eurovize na Ukrajině, má paralelu snad jen v Gérardu Depardieuovi, který přijal ruské občanství, aby nemusel ve Francii platit vysoké daně.“²¹⁴

Informace, která je napsána v této rubrice, je nepodstatná, ale i v ní shledáváme náznaky manipulace. Vyjadřuje se o populárním britském zpěvákovi, který je „vždy divný“.

²¹⁴ GREGOR, Marek. *Reflex: Never more* [online]. 2017, 2017(3) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/78069/never-more.html>

Spojku „ale“ je zde vyexponována (hyperbolizována) jeho divnost, která je spojována s nabídkou pro Rusko. Zbytek informace textu bychom mohli nahradit substituční metodou následovně: „Takovouto divnost bychom našli už jen u G. Depardieua, který rovnou zažádal o ruské občanství kvůli nižším daním.“

7.1.12 ČLÁNEK ČÍSLO 12: SMRT SEŠÍVANÉHO MUŽE

„Dnes, kdy se moskevská propaganda snaží o revizi dějin a opět vydává okupaci za „bratrskou pomoc“, má Jevtušenkův patos opět šanci dostat se v Rusku na index zakázané literatury – jako před padesáti lety.“²¹⁵

Autor článku, který manipuluje s tvrzením o „moskevské propagandě“, který se snaží opět u čtenářů vyvolat dojem, že Rusko se vrací k sovětským metodám (historická reminiscence), nebo že je stále využívá, a tak Rusko démonizovat.

„Hle, paradox doby: ačkoli Jevtušenko dobře vládl ukrajinštinou a samotné jméno má ryze ukrajinský původ, v současných životopisech je tento podíl jeho původu záměrně zamlčován – nepochybně z důvodu protiukrajinských postojů Kremlu.“²¹⁶

Tato část článku působí naprosto neodborně. Autor popisuje, jak se Rusko snaží popřít ukrajinský původ básníka a dodává i irelevantní důvod. Vyzdvihuje básníka jako Ukrajince také proto, protože jeho sufixální zakončení jména je pro ukrajinský jazyk obvyklé. Trochu komické potom je, že sám autor je Ukrajinec, ale podle jména bychom to určitě neodhadli. Uvedením tohoto irelevantního důvodu ztrácí článek na důvěryhodnosti. Celý článek v **kontextu**, který je také důležitý pro pochopení a pro kritické zkoumání, podněcuje k nenávisti vůči Rusku, ačkoliv na první pohled je článek věnován životu básníka.

7.1.13 ČLÁNEK ČÍSLO 13: SÝRIE MEZI RUSKEM A AMERIKOU

„Mediálních manipulací se dopouštějí všechny strany konfliktu. Ruská média a média straníci Putinovi a Asadovi mají jasno.“²¹⁷

²¹⁵ FIŠTEJN, Jefim. *Reflex: Smrt sešivaného muže* [online]. 2017, 2017(4) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/78610/smrt-sesivaneho-muze.html>

²¹⁶ Tamtéž.

Jak je z názvu patrné, jedná se o článek věnující se válečnému konfliktu v Sýrii. Autorky se objektivně vyjadřují k mediální manipulaci, která v syrském konfliktu probíhá ze všech stran (Rusko, NATO, Islámský stát, kurdští separatisté atd.), ale explicitně se vyjadřují jen o ruských médiích, o kterých se vyjadřují jako o méně relevantních.

7.1.14 ČLÁNEK ČÍSLO 14: RAKETY A BOMBY JAKO ZPĚV HUSITŮ

„O raketách jsem se dočetl poprvé v knize Vyprávění o ruských vynálezcích (1952). Vynalezl ji, jako všechno na světě, ruský revolucionář v carském vězení (1890). Aby nepadla do rukou reakčního carského režimu, svůj objev, učiněný v té věznici, na místě zničil. Pak ho popravili. Tak se stalo, že svět raketu za ruský objev nepovažuje. Napadlo mě, jak mohl pisatel knihy o tom objevu rakety vědět. Tehdy začala má nedůvěra ke světu socialismu a Rusů.“²¹⁸

V této části článku autor svým komentářem negativně ovlivňuje názory čtenářů tím, jak nesmyslně srovnává ideologii s národem. Využívá přitom negativní konotace se slovem socialismus, které srovnává s Rusy.

„Asad má viditelného přítele v Rusku, které islámské válčení nevidí jako problém planetární, nýbrž jako šanci k vlastnímu znovuzrození coby velmoci.“²¹⁹

Autorovo znevážení ruského vojenské pomoci světu v boji proti tzv. Islámskému státu, který by nebyl jistojistě dobyt ve stejný okamžik, kdyby se Rusko do problému nezapojilo. Dále článek oslavuje „protihráče“ USA a jejich hlavu státu D. Trumpa. Opět je zde vidno, jak je Reflex prozápadní, respektive zaujaté médium.

7.1.15 ČLÁNEK ČÍSLO 15: MISTR MÝTŮ KIM ČONG-UN

„Problém světa v případě KLDK i jejího diktátora Kim Čong-una pramení v tom, že nikde nedokázaly různé režimy v posledních 60 letech vytvořit tak propracovaný systém

²¹⁷ KLICPEROVÁ, Lenka a Markéta KUTILOVÁ. *Reflex: Sýrie mezi Ruskem a Amerikou* [online]. 2017, 2017(4) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/78754/syrie-mezi-ruskem-a-amerikou.html>

²¹⁸ STEIGERWALD, Karel. *Reflex: Rakety a bomby jako zpěv husitů* [online]. 2017, 2017(4) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/78752/rakety-a-bomby-jako-zpev-husitu.html>

²¹⁹ Tamtéž.

propagandy jako dynastické vedení Severní Koreje. Třeba irácký diktátor Saddám Husajn lhal na setkání, podobně jako dnes často lže čínská či ruská vládní propaganda. Jenže ani Rusové a Číňané nedokážou tak často otočit pravdu v lež.“²²⁰

Článek pojednává o severokorejském vůdci a o jeho vládnutí v Severní Koreji. Nicméně i zde měl autor článku potřebu přirovnat tamní lživý režim ke lživému režimu v dnešním Rusku anebo Číně. To znamená, že využil vyjadřovacích prostředků přirovnání, v našem případě přirovnání Ruska k severokorejskému režimu, což má za funkci vyvolat u čtenáře negativní konotaci, aby na Rusko nahlížel stejně jako na Severní Koreu.

Dále autor explicitně napsal o ruském národu, že de facto lže či přinejmenším překrucuje pravdu, dezinformuje. Využil zde výrazového prostředku metonymického pojmenování „Rusové“. Ze sdělení vyznívá, že Rusové lžou a zkrátka mají takový charakter.

7.1.16 ČLÁNEK ČÍSLO 16: TICHŮ V PALMÝŘE

*„I když znalost ruštiny prolamuje ledy, nechť s námi vojáci o ničem mluví.“
„Našli jsme tu neskutečné množství výbušnin,“ komentuje situaci v Tadmuru i Palmýře ruský ozbrojenec.“²²¹*

Autorka využívá výrazového prostředku, který lze nahradit neutrálním slovem: „voják“, ale slovo „ozbrojenec“ evokuje u čtenáře asociace, která je spojována s nepříjemným: nebezpečí, hrozba, válka. To znamená, že v okolí slova ruský se vyskytuje slovo ozbrojenec, které pak ve výsledku ovlivní obraz o ruských vojácích v Sýrii.

7.1.17 ČLÁNEK ČÍSLO 17: TAŠKAŘICE ZEMAN VS. SOBOTKA

„Nepovedené gesto

Přijetí nepodané demise se může proto zařadit po bok Zemanovy návštěvy u českých

²²⁰ BUCHERT, Viliam. *Reflex: Mistr mýtů Kim Čong-un* [online]. 2017, **2017**(4) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/79033/mistr-mytu-kim-cong-un.html>

²²¹ KLICPEROVÁ, Lenka. *Reflex: Ticho v Palmýře* [online]. 2017, **2017**(5) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/79342/ticho-v-palmyre.html>

korunovačních klenotů cestou z ruské ambasády a dalším excesům prvního českého přímo voleného prezidenta.“ ²²²

Táto část článku pracuje s neověřenými informacemi. Hlavním tématem článku je bývalý premiér B. Sobotka s jeho podáním demise. Autor se však vyjadřuje k chování prezidenta republiky i mimo tuto událost. Připomíná prezidentovu návštěvu ruské ambasády, kterou zde vyobrazuje jako místo, kde se konzumuje alkohol před vystavením korunovačních klenotů (dosud nepotvrzené informace, nejsou k dispozici žádné jednoznačné, ale ty se zřejmě nikdy nedovíme...) I kdyby toto metaforické pojmenování čtenář nepoznal, tak by dospěl k syntaktickému spojení spojené slučovacími poměry spojkou a: „ruská ambasáda“ a „další excesy“ – což znamená z hlediska práce s informacemi na stejné úrovni. Nemluvě o ironickém komentáři o přímé volbě M. Zemana v koncové části článku.

7.1.18 ČLÁNEK ČÍSLO 18: OKO REFLEXU

„Hůl namířená na premiéra Bohuslava Sobotku ve chvíli jejich konfliktu vyvolala dojem nabitého kalašnikova, jímž chce hlava státu odstřelit šéfa české vlády.“ ²²³

Článek pojednává o tom, jak vznikají ikonické fotografie ²²⁴. Opět bylo využito negativní konotace se slovem kalašnikov, které mohlo být nahrazeno neutrálním slovem zbraň, pistole, samopal. Slovo kalašnikov je zde použito i proto, protože prezident je znám svojí proruskou orientovanou politikou.

7.1.19 ČLÁNEK ČÍSLO 19: DĚVOČKOU V SÝRII

Autorka článku přemrštěným a zesměšňujícím, ironizujícím způsobem komentuje chování ruských vojáků působících v Sýrii směrem k autorce: „Upřímně, jak často se vám

²²² SOKOL, Petr. *Reflex: Taškařice Zeman vs. Sobotka* [online]. 2017, **2017**(5) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/79329/taskarice-zeman-vs-sobotka.html>

²²³ PEČINKA, Bohumil. *Reflex: Oko Reflexu* [online]. 2017, **2017**(5) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/79327/oko-reflexu.html>

²²⁴ Fotografie: Obrázek 6 – „PAL“ se nachází v přílohové části práce.

stane, že vám u nohou klečí obdivovatel recitující básně, drže se u toho za srdce, na tváři dramatický výraz a v očích oheň?“ ²²⁵

Mimo jiné M. Kutilová popírá, že Rusko působí proti tzv. Islámskému státu: „Mnozí ze 13 miliónů Syřanů, kteří zůstali žít pod Asadem, vnímají Rusko jako zemi, jež jim pomáhá v boji s ISIS a rebely, kterým dominují islamistické skupiny. Tak to prezentují místní média.“ ²²⁶ Zde bychom opravdu mohli článek označit přímo za lživou kampaň, jestliže autorka odmítá to, že by Rusko bojovalo proti tzv. Islámskému státu. Motivace tohoto tvrzení je evidentní, očernit Rusko, které se významným způsobem podílelo na vítězství proti ISIS.

7.1.20 ČLÁNEK ČÍSLO 20: NEMĚJTE KLAPKY NA OČÍCH

Autorka komentuje úspěšný film známého ruského režiséra těmito slovy: „*Nový a vůči ruské nomenklatuře opět nemilosrdný film má sice na první pohled blíž k intimnímu rodinnému dramatu než k obžalobě systému, je to však pouze zdání: příběh chlapce drasticky ignorovaného rodiči v druhém plánu odhaluje obludnost systému, který společnost lhostejnosti učí.*“ ²²⁷ Ačkoliv sám režisér na otázku, zda film nějakým způsobem reaguje na dnešní situaci v Rusku, odpovídá: „*Především ale trvám na tom, že v mém filmu nejde jenom o ruskou společnost a ruský příběh. Lidé jsou dnes sebestřední všude, to není žádná ruská specialita. Stejně univerzální je i frustrace z toho, že lidské sny o štěstí nelze realizovat, protože jde o hudbu daleké budoucnosti. To, že v honbě za nimi ignorují a přehlížejí všechny blízké – včetně rodiny a dětí –, se děje také všem, ne pouze Rusům. Nemějte klapky na očích.*“ ²²⁸

²²⁵ KUTILOVÁ, Markéta. *Reflex: Děvočkou v Sýrii* [online]. 2017, **2017**(5) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/79616/devockou-v-syrii.html>

²²⁶ Tamtéž.

²²⁷ SPÁČILOVÁ, Tereza. *Reflex: Nemějte klapky na očích* [online]. 2017, **2017**(6) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/79754/nemajte-klapky-na-ocich.html>

²²⁸ Tamtéž.

Tímto důkazem, musíme zkonstatovat, že se jedná o přímou manipulaci, která je založená na autorčině interpretaci filmu a která vytváří negativní obraz Ruska u čtenářů, a to i navzdory režisérovi interpretaci jako autora filmu.

7.1.21 ČLÁNEK ČÍSLO 21: ZA ZBIGNIEWEM BRZEZINSKÝM

Článek se silnou protiruskou rétorikou popisuje, co dokázal za svůj život americký politolog s polskými kořeny Z. Brzezinski. V článku je označen za rusofoba, respektive článek tak odkazuje na ruský tisk, který se takto o Brzezinském vyjadřuje. Dále je z článku evidentní „neustrannost“ týdeníku *Reflex*, který dostatečně dává najevo svůj postoj. Viz: „*S Brzezinským kremelští geopolitičtí paranoici ztratili nepřítele.*“²²⁹

7.1.22 ČLÁNEK ČÍSLO 22: SVĚTLANA ALLILUJEVOVÁ

Článek velice poutavým způsobem vypráví zajímavý příběh Stalinovy dcery Světlany. Článek až možná nepřímo využívá výrazových prostředků s negativní funkcí při tvorbě imaga o Rusku. Využívá transliterovaná ruská slova, která v kontextu vyznívají ironicky: „...*krutá doba poznamenala křivolaký osud Stalinovy dočki tak jako milióny jejich spoluobčanů.*“; „*demaskoval jádro pudla chorobně podezřívavý pápa.*“; „*Světlana dlouho na ocet nezůstala (ně zasedilas v děvkach, jak praví Rusové).*“^{230 231}

7.1.23 ČLÁNEK ČÍSLO 23: MŮJ KÁMOŠ PUTIN

Už samotný nadpis článku, díky užití výrazu z obecné češtiny degraduje vážnost informace a napovídá jakým způsobem se bude podávat informace. Článek pojednává o známém oscarovém režisérovi O. Stoneovi, který natočil rozhovor s ruským prezidentem, který je opět nazýván hyperbolickými pojmenováními:

²²⁹ FIŠTEJN, Jefim. *Reflex: Za Zbigniewem Brzezinským* [online]. 2017, **2017**(6) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/79746/za-zbigniewem-brzezinskym.html>

²³⁰ ŠAJTAR, Jaroslav. *Reflex: Světlana Allilujevová* [online]. 2017, **2017**(6) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/79938/svetlana-allilujevova.html>

²³¹ Transliteraci jsme nijak neupravovali. Ačkoliv se domníváme, že by ve slově *dóčka* měl být dlouhý vokál, anebo ve slově *pápa*, krátký vokál, jestliže by autor nechtěl při transliteraci používat označení ruského přízvuku.

„vládce Kremlu“, „vládce ruského státu“. O režisérovi se taktéž P. Sokol vyjádřil jako o člověku, který neskrývá sympatie k oponentům USA.

Dále článek obsahuje manipulativní a nepravdivé informace: „Ano, kdo rozumí alespoň trochu rusky a nemusí se spolehnout jen na anglické titulky, si všimne, že ruský prezident často používá obraty populární na východní straně železné opony v době studené války.“ Samotné tvrzení nemá ani logiku, protože titulky odpovídají tomu, co V. Putin řekl, a i kdyby tomu neodpovídaly, tak by člověk, který ruský jazyk ovládá, nemusel poznat, zda se jedná o slova a rétoriku z doby studené války. Autor článku dále potvrzuje své domněnky o nepravdě prezidenta Putina ohledně amerických vojenských prostorech (základny, radary atp.) na územích členských zemí NATO, na jednom pozitivním případě (Česká republika a odmítnutý americký radar v Brdech).

7.1.24 ČLÁNEK ČÍSLO 24: VĚDA, TECHNIKA, HIPSTEŘI

„Za pomoci aplikace typu Tunnel Bear v mobilu či počítači, jste na internetu do značné míry anonymní... což se však v jistých zemích nenosí; společnost Apple už stahuje z nabídky VPN aplikace v Číně a teď je zakázal i ruský prezident Putin.“²³² Darek Šmíd zjevně ne náhodou vybral zrovna tyto země, jakými jsou Čína a Rusko.

7.1.25 ČLÁNEK ČÍSLO 25: SRDEČNÉ POZDRAVY DO RUSKA

M. Bystrov ve svém článku, který nese název s ironickým nádechem, propaguje video neznámého amerického umělce, jenž složil satirický text o prezidentovi Ruska. Článek obsahuje hyperbolická a poněkud archaistická barbaristická slova (slova přejatá z cizího jazyka) označení pro prezidenta: „baťuška Putin“ a „vládce Ruska“. Barbaristické slovo „baťuška“, které se používalo pro cary v carském Rusku, zde má za úkol přirovnávat V. Putina k absolutnímu vládci a také toto slovo může asociovat ony historické časy, které se doposud nezměnily (historická reminiscence).²³³

²³² ŠMÍD, Darek. *Reflex: Věda, technika, hipsteři* [online]. 2017, **2017**(8) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/81151/veda-technika-hipsteri.html>.

²³³ BYSTROV, Michal. *Reflex: Srdečné pozdravy do Ruska* [online]. 2017, **2017**(33) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/81282/srdecne-pozdravy-do-ruska.html>

Článek sám o sobě nenesení příliš vysoký potenciál, aby ovlivnil čtenáře, ale působí jako reklama na videoklip, který už rozhodně jako manipulativní a plný stereotypů označit můžeme, protože člověk, který v Rusku nebyl, může tento textový a obrazový materiál přijmout za pravdu.²³⁴ Mimochodem, píseň cenu Grammy dostala v roce 2017.²³⁵

7.1.26 ČLÁNEK ČÍSLO 26: MOSKVA: SEBER PRACHY A VYPADNI

„Fascinující je na celém případě sofistikovanost ruského grantového systému: nabízí totiž podle všeho štědrá ruka právě těm divadlům a jiným kulturním subjektům, jež mu příliš nekonvenují. Dá jim peníze na „rozvoj umění“, jenže na oplátku očekává loajalitu. Ano, dáme vám šanci tvořit, ale vy se budete chovat, jak máte. Jinak... I proto mnoho ruských umělců a divadelníků odchází do zahraničí.“²³⁶

V této části článku bychom chtěli podotknout, jak rafinovaně volí autorka slova, aby vyzněla přesvědčivě, ale pod kritickým pohledem je evidentní, že autorka užívá výrazové prostředky, jež nejsou konkrétní a přesvědčivé (neurčitá číslovka „mnoho“, „podle všeho“) – tedy kvazi-výrazy. Už jen samotný nadpis tohoto článku nese negativní konotace, které již přímo ovlivňují čtenářův pohled na Rusko. Autorka taktéž užívá ve svém vyjadřování i trojtečku, která slouží k zamlčení jádra věci (= apoziopese, zámlka), jež je implicitně obsaženo v kontextu. Naše pozornost se také zaměřila na užití spojky „i“, která taktéž manipuluje s informací, a která je vyjádřena důsledkovou větou, jež obsahuje opět slova s neurčitým významem.

7.1.27 ČLÁNEK ČÍSLO 27: VĚDA, TECHNIKA, HIPSTERI

„Umělá inteligence je budoucností nejen Ruska, ale veškerého lidstva,‘ nechal se slyšet ruský prezident Vladimir Putin. ‚Ten, kdo se stane lídrem v této sféře, ovládne celý svět.‘ Na to konto se posléze ozval vynálezce Elon Musk, jenž na Twitter napsal: ‚Soutěž

²³⁴ Text písně se nachází v přílohové části práce v originálním znění.

²³⁵ Recording Academy Grammy Awards: *Grammy awards results of Randy Newman* [online]. 2019. [cit. 2019-03-28]. Dostupné z: <https://www.grammy.com/grammys/artists/andy-newman>

²³⁶ BEDNÁŘOVÁ, Veronika. *Reflex: Moskva: seber prachy a vypadni* [online]. 2017, **2017**(9) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/81710/moskva-seber-prachy-a-vypadni.html>

o nadvládu v umělé inteligenci na státní úrovni může být podle mého spouštěčem třetí světové války.' Takže asi tak." ²³⁷

Darek Šmíd, kterého bychom mohli označit za, pokud bychom zvolili slovník Reflexu, „západofila“, nepřímou označil Rusko jako potenciálního spouštěče třetí světové války. Tudíž Rusko opět může u čtenáře vzbuzovat představu, že se jedná o agresora, jenž chce dobýt celý svět.

7.1.28 ČLÁNEK ČÍSLO 28: TRUMP JE NADĚJE!

„Má v současné době Severní Korea ve světě nějakého spojence?

Čína a stále častěji i Rusko hovoří o tom, že je potřeba vést dialog. To znamená nic nedělat a tolerovat, co dělá KLDR.“ ²³⁸

V tomto kontextu je Rusko spojované s KLDR, která je v dnešní době spojována s negativními konotacemi. Rusko je zde tedy srovnáváno se severokorejským režimem. Z jazykového hlediska zde KLDR, potažmo i Čína, mají funkci, která negativním způsobem poznamenává i Rusko. Disponuje tedy manipulativní funkcí, jež čtenáře negativně ovlivňuje – Rusko si zařadí mezi země s nedemokratickým (= nesvobodným) režimem, které v častých případech mají negativní konotaci. Jako další vážný moment bychom vydělili to, jak se autor vyjadřuje k mírové politice Ruska a Číny (s ohledem na KLDR), která pochopitelně nechce v blízkosti svých hranic ozbrojený konflikt a to, že je „lepší tolerovat to, co KLDR dělá“.²³⁹

„Sovětský svaz s maskou mírotvorce severokorejský režim stvořil.“ ²⁴⁰ Tato část článku nepřímou sděluje to, že SSSR nese zodpovědnost za nesvobodný a nedemokratický režim v KLDR a Rusko jakožto dědic sovětské historie nese stejnou vinu. Autorovi ovšem znovu uniká ona blízkost Korejského poloostrova, a tudíž i přímá hrozba válečného konfliktu

²³⁷ ŠMÍD, Darek. *Reflex: Věda, technika, hipsteri* [online]. 2017, **2017**(9) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/82128/veda-a-technika-hipsteri.html>

²³⁸ BENEŠOVÁ, Hana. *Reflex: Trump je naděje!* [online]. 2017, **2017**(9) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/82109/trump-je-nadeje.html>

²³⁹ Tamtéž.

²⁴⁰ Tamtéž.

a s tím věci spojené (například obrovská humanitární krize). V článku se lze také dočíst i manipulující informaci o tom, že sankce uvalené proti Rusku (ačkoliv vznikly kvůli ruské okupaci Krymu) jsou opodstatněné. Opět se jedná o manipulaci vedenou protirusky tak, aby byla zasazena i do mezinárodního problému, jež představuje KLDŘ.

7.1.29 ČLÁNEK ČÍSLO 29: KOZÁCI PROTI PUTINOVÍ

Článek od editora ČRo Radiožurnálu T. Vlacha komentuje situaci jednoho donského kozáka, atamana Vladimira Melichova, a to i navzdory titulku, který, jak název napovídá, by měl pojednávat o celém etniku (výrazový prostředek – hyperbola). Autor si neodpustil negativně okomentovat dokonce i laureáta Nobelovy ceny za literaturu Michaila Šolochova, kterého označil za prominentního spisovatele komunistického režimu.

Obecně se článek věnuje hlavnímu tématu „kozáci proti Putinovi“ jen okrajově, velká část je věnována kontroverzní historii kozáků. Nechceme tvrdit, že autor článku obhajuje nehumánní činy nacistů, ale v článku jsou takové informace, které popisují komunistický režim jako daleko horší a srovnává jej s nynějším politickým režimem vedeným Vladimírem Putinem. Pokud bychom tyto informace nepřijímali kriticky, mohly by být kvůli svému manipulativnímu charakteru přijímány jako absolutní pravda.

Ostatně článek taktéž napadá různý výklad dějin, který se v každém státě vykládá různými způsoby v závislosti na citlivosti tématu: „právě v té době (2007) začal ruský stát formovat svou oficiální podobu historie, postavenou na potlačení vědomí o komunistických zločinech a glorifikaci druhé světové války.“²⁴¹ Tento komentář je opět silně manipulativní a má za cíl u čtenáře vyvolat pochyby o zásluhách tehdejšího SSSR v druhé světové válce. Jak bylo psáno výše, autor článku se nepřímo zastával kozáckých nacistů a jejich kontroverzního připojení se k německé armádě.

Článek taktéž obsahuje tvrzení o tom, jak se v Rusku konzumuje velké množství alkoholu, které je opět podáno s nerelevantním kvazi-výrazem (skoro): „Za carského Ruska měla Jelanská na 8000 obyvatel, nyní jich je tu 40 a potkat v poledne střízlivého člověka je skoro zázrak.“

²⁴¹ VLACH, Tomáš. *Reflex: Kozáci proti Putinovi* [online]. 2017, 2017(9) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/82108/kozaci-proti-putinovi.html>

7.1.30 ČLÁNEK ČÍSLO 30: VĚDA, TECHNIKA, HIPSTERI

V této rubrice již několikrát komentovaný Darek Šmíd informuje o tom, jak známý výrobce zbraní Kalašnikov hodlá zaměřit svoji výrobu i na dopravní prostředky, konkrétně na létající vozidla. Darek Šmíd ovšem opět využívá svého kreativního umu a informuje o této záležitosti svým osobitým způsobem: „*Ruská firma proslulá výrobou jednoho z nejpopulárnějších nástrojů na zabíjení lidí – AK-47 – předvedla svůj prototyp létajícího vehiklu“ a „podle všeho to unese jednoho člověka s kalašnikovem.“²⁴²*

V těchto komentářích bychom chtěli upozornit na obrat na „nástroj na zabíjení lidí“, což je ukázkový příklad dysfemismu (na ono místo můžeme substituovat neutrální slovo zbraň) a na „létající vehikl“ – je zde užito expresivity (vehikl namísto vůz). Tyto výrazové prostředky mají funkci ovlivnit čtenáře a jeho mínění o Rusku a dále zesměšňovat renomé ruské firmy.

7.1.31 ČLÁNEK ČÍSLO 31: KRÁTKÁ PAMĚŤ

Tuto rubriku C. Höschla spoluutvářejí čtenáři týdeníku. Důvodem výběru tohoto článku je to, že si na něm můžeme doložit, jací jsou čtenáři týdeníku *Reflex*, vytvořit prototyp čtenáře. Čtenářka Eva Brožová si stěžuje na krátkou paměť lidí, kteří zapomínají na nedávnou minulost, zřejmě se jedná o reakci na tehdejší českou politickou situaci (rok 2017). Lidé podle E. Brožové zapomněli na zvěrstva komunistů: „*komunistů, hlavně ruských.*“²⁴³ Tento dovětek v negativním slova smyslu hovoří již sám za sebe. Další její stížnost, kterou *Reflex* otiskl ve svém říjnovém vydání, zní následovně: „*Štve mě, že mám e-maily zahlcené velmi dobře propagandisticky propracovanými prokomunistickými a proruskými zprávami. Podle nich se všechno zlo rodí na Západě, my hlupáci, co to odmítáme, jsme zmanipulovaní a hloupí „PRAVDOLÁSKAŘI“.* Tento názor mají i lidé

²⁴² ŠMÍD, Darek. *Reflex: Věda, technika, hipsteri* [online]. 2017, 2017(10) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/82292/veda-a-technika-hipsteri.html>

²⁴³ HÖSCHL, Cyril. *Reflex: Krátká paměť* [online]. 2017, 2017(10) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/82288/kratka-pamet.html>

s vysokým vzděláním, a to je to, co mě děsí.“²⁴⁴ Zde je vidět příklad přímé manipulace namířená proti Rusku. Dnešní Rusko přeci není bývalý Sovětský svaz. Je zde evidentní, že i E. Brožová zapomněla určitá fakta z historie. Jak jsme komentovali výše, jedná se o přímou manipulaci, která se snaží na základě nepodložených faktů a svých domněnek prosadit názor, že Rusko je stát s komunistickým režimem a využívá jsou k tomu slova jako „propagandistický“. Na stejnou syntaktickou úroveň staví slova „prokomunistický“ a „proruský“, což má za následek to, že pokud čtenář nepodrobí text kritickému rozboru, přijme to jako pravdivou informaci, což je samozřejmě nežádoucí.

Reakce C. Höschla byla souhlasná se čtenářkou E. Brožovou.

Tento článek řádně reprezentuje politické vyhranění časopisu Reflex a jeho čtenářů.

7.1.32 ČLÁNEK ČÍSLO 32: HACKNUTÁ ARMÁDA

Článek Darka Šmída naráží na působení ruských hackerů, kteří se nabourávají do mobilních telefonů vojáků působících v armádě NATO. „Rusko jede v kybernetických útocích vysokou ligu.“²⁴⁵ Rusko se zde vyobrazuje jako agresor.

Článek ztrácí na věrohodnosti opět různými autorovými glosami a komentáři, jež měly působit vtipně, ale mají spíše jiný efekt, a to snižující vážnost informace – „*Ruským hackerům to jen trošku zjednodušují ti, co si – jak přiznávají – pro podobné případy balí mobily do kondomů.*“²⁴⁶

7.1.33 ČLÁNEK ČÍSLO 33: REFLEXÁŘ JANY BENDOVÉ

„Kolo se nám polámalo“

„*Ruské kolo na smíchovské Náplavce nebude. Kontroverzní projekt nezískal povolení. Aspoň něco ruského se tady netočí.*“²⁴⁷

²⁴⁴ HÖSCHL, Cyril. *Reflex: Krátká paměť* [online]. 2017, 2017(10) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/82288/kratka-pamet.html>

²⁴⁵ ŠMÍD, Darek. *Reflex: Hacknutá armáda* [online]. 2017, 2017(10) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/82449/hacknuta-armada.html>

²⁴⁶ Tamtéž.

²⁴⁷ BEDNÁŘOVÁ, Jana. *Reflex: Reflexář Jany Bendové* [online]. 2017, 2017(10) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/82418/reflexar-jany-bendove.html>

Ačkoliv to autorka myslela zřejmě jako humor (ironii, sarkasmus), tak to z našeho úhlu pohledu a podstaty naší práce zní téměř jako nenávistný komentář, který rozhodně negativní obraz o Rusku a Rusech žijících v Praze podporuje.

7.1.34 ČLÁNEK ČÍSLO 34: TERORISTKA V BRUSELU

V tomto článku se sám šéfredaktor *Reflexu*, M. Stoniš, vyjadřuje k vystoupení kontroverzní palestinské aktivistky Leile Khaledové v europarlamentu v Bruselu. V článku píše o jejím vystoupení v Bruselu a jak s ním nesouhlasí. K vyjádření nesouhlasu Stoniš využívá nekonvenční příměry k Rusku: „*Evropská unie je menší zlo než Putin*“²⁴⁸; „*že jsem kremrolka*“²⁴⁹ (od slova Kreml); „*jsm ruský šváb*“²⁵⁰. Opět zde můžeme zaregistrovat negativní slova okolo Ruska a jejich (taktéž negativní) konotace. Takováto slova pak v hlavě čtenáře evokují různé asociace, které tak ovlivňují obraz Ruska (Putin, respektive, ten, kdo vede Rusko, je zlo, i když menší než EU; slovo Kreml je často spojováno s ovlivňováním a machinacemi v cizích vládách; slovo šváb často evokuje tvora, který je odporný).

7.1.35 ČLÁNEK ČÍSLO 35: LAJKUJ JEŽÍŠE, AŽ VYHRAJE TRUMP!

Článek pojednává o údajném vměšování se Ruska do amerických prezidentských voleb. Rétorika článku je silně protiruská. Hned v úvodníku se píše: „*Sociální sítě: Rusko zasahovalo do amerických prezidentských voleb výrazněji, než se soudilo.*“²⁵¹ Článek dále popisuje, jaké sociální sítě a kolik jejich uživatelů ovlivnila ruská Agentura pro internet skrze reklamu umístěnou na tyto sociální sítě. Avšak vzápětí zde nacházíme už poněkud méně odvážný autorův komentář: „*Muselo to být něco geniálního, když to dost možná ovlivnilo*

²⁴⁸ STONIŠ, Marek. *Reflex: Teroristka v Bruselu* [online]. 2017, 2017(10) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/82410/teroristka-v-bruselu.html>

²⁴⁹ Tamtéž.

²⁵⁰ Tamtéž.

²⁵¹ ŠMÍD, Darek. *Reflex: Lajkuj Ježíše, až vyhraje Trump* [online]. 2017, 2017(11) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/83041/lajkuj-jezise-at-vyhraje-trump.html>

výsledek amerických voleb..."²⁵² Opět se setkáváme s manipulativními neurčitými výrazovými prostředky „dost možná“. V úvodníku se ale dočteme, že Rusko se vměšovalo do voleb více, než se předpokládalo. Jedná se o typ marketingu v publicistice, který má přilákat čtenáře, aby se začel. Pakliže ale celý text i kontext nepodrobí kritické analýze, může určité slovní obraty přehlédnout, jako například tyto antiteze.

7.1.36 ČLÁNEK ČÍSLO 36: BABIŠ + ZEMAN = POULIČNÍ DEMONSTRACE

*„V politice však vždycky existují alternativy. Každá zlomová událost, včetně komunistického převratu v únoru 1948 nebo ruské okupace v srpnu 1968, se mohla odehrát zčásti jinak a bez tragických dopadů.“*²⁵³

Ačkoliv samotný článek pojednává o nadcházejících prezidentských volbách 2018, tak autor článku naráží na osudové osmičky v české historii, což by nebylo nikterak zvláštní; otázkou je, proč vybral zrovna tyto osmičky, které znovu odkazují na historii spojovanou se Sovětským svazem, ale rozhodně ne s nynějším Ruskem. Jako problémovou shledáváme i neznalost terminologie, protože se nejednalo o ruskou okupaci, ale o okupaci vojsky Varšavské smlouvy. Právě tyto způsoby ovlivňování prostřednictvím dezinformací považujeme za obzvláště nebezpečné v tom, že potencionálně mohou čtenáře bez kritického myšlení a faktických znalostí silně ovlivnit.

7.1.37 ČLÁNEK ČÍSLO 37: ZEMAN A POLITICKÁ KÁMASÚTRA

Autor článku srovnává způsob vládnutí v Číně s vládnutím v Rusku (syntakticky spojené výrazy slučovací poměrem spojkou „a“). Používá jazykové obraty jako: *čínská a ruská propaganda*. Další prostředkem, kterým působí na čtenářovu mysl, a tak ji ovlivňuje je přirovnání *propaganda a la Moskva*. Autor zde přímo ovlivňuje budoucí

²⁵² Tamtéž.

²⁵³ PEČINKA, Bohumil. *Reflex: Babiš + Zeman = pouliční demonstrace* [online]. 2017, **2017**(11) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/83357/babis-zeman-poulicni-demonstrace.html>

voličské rozhodnutí při volbě prezidenta České republiky a vzhledem k našemu předmětu práce k tomu využívá i negativního pojmenování Ruska či věci s Ruskem spojenými.²⁵⁴

7.1.38 ČLÁNEK ČÍSLO 38: OKAMURŮV KONSPIRÁTOR

V tomto článku autor J. Sezemský zaznamenává různé projevy Davida Kotena, člena politické strany SPD (Svoboda a přímá demokracie). Jeho projevy či názory, kdybychom je měli zhodnotit, nejsou ztotožnitelné s našimi přesvědčeními, ale pro tento případ je důležité je vypsát:

- „CIA se svými partnery rozehrává svou špinavou hru proti Rusku a Putinovi.“²⁵⁵
- „Chamrad' fašistická opět vylézá, co se nepovedlo ve čtyřicátých letech, to budou zkoušet nyní? Kdo povolil operace Bundeswehru mimo území Německa? Pokud vím, od druhé světové války mají to zakázané.“²⁵⁶
- „Toto proroctví z roku 1989 po sobě zanechala jedna dnes již nežijící česká babička, která byla jasnozřivá: Ze Západu přijde smrt a život přijde z Východu.“²⁵⁷

Na tomto výčtu je pochopitelné, proč se s D. Kotanem názorově rozcházíme. Celému článku ale předchází jedno slovní spojení, které pak mění celý pohled na tento výčet prohlášení, a to: „Netají se sympatiemi k Rusku a Vladimíru Putinovi.“²⁵⁸ Jinými slovy výčet prohlášení pak fungují jako nástroj manipulace, který má za úkol zmanipulovat čtenáře tak, aby u nich v mysli vznikla kýžená představa Reflexu o Rusku – negativní obraz Ruska.

²⁵⁴ BUCHERT, Viliam. *Reflex: Zeman a politická Kámasútra* [online]. 2017, **2017**(11) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/83524/zeman-a-politicka-kamasutra.html>

²⁵⁵ SEZEMSKÝ, Jiří. *Reflex: Okamurův konspirátor* [online]. 2017, **2017**(11) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/83506/okamuruv-konspirator.htmlly/83506/okamuruv-konspirator.html>

²⁵⁶ Tamtéž.

²⁵⁷ Tamtéž.

²⁵⁸ Tamtéž.

7.1.39 ČLÁNEK ČÍSLO 39: VĚDA, TECHNIKA, HIPSTERI

V této rubrice D. Šmíd informuje čtenáře o tom, jak ruský kosmonaut prohlásil pro ruskou státní informační agenturu TASS, že na ISS (Mezinárodní vesmírné stanici) se objevily bakterie mimozemského původu. Tato informace neobsahuje žádný jednostranný pohled, ale za touto informací se nachází ještě komentář, který prohlášení ruského astronauta degraduje: „*zatím nikoho nesežraly...*“²⁵⁹

7.1.40 ČLÁNEK ČÍSLO 40: BUDE NOVÝ MAJDAN?

Z názvu je patrné, že by se článek měl týkat vnitřní nestabilní politické situace na Ukrajině. V průběhu čtení článku se však dozvídáme jiné informace, které se týkají otázky anexe Krymu a sankcí proti Rusku, nedostatku financí v Ruské federaci atd. Dále autorka článku píše o vztahu prezidenta republiky Miloše Zemana k Rusku, ve kterém parafrázuje ukrajinského novináře Dmitrije Gordona, který se o prezidentu České republiky vyjadřuje jako o „tajném agentu Ruska“.²⁶⁰

²⁵⁹ ŠMÍD, Darek. *Reflex: Věda a technika, hipsteri*. [online]. 2017, **2017**(12) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/83605/veda-technika-hipsteri.html>

²⁶⁰ KLICPEROVÁ, Lenka. *Reflex: Bude nový Majdan?* [online]. 2017, **2017**(12) [cit. 2019-03-28]. ISSN 0862-6634. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/placena-zona-archiv-hlavni-clanky/83929/bude-novy-majdan.html>

7.2 TABULKA NEZAHNUTÁ V TEXTU PRÁCE (MENŠÍ ČETNOST NASBÍRANÝCH ODPOVĚDÍ) A TABULKA NADEFINOVANÉHO SLOVNÍKU PROGRAMOVACÍHO JAZYKA R

oblast	Slova s četností >5
Osobní	Škola, kamarádi, vzpomínky, první lásky atp.
Kultura	Balet, Čajkovský, Labutí jezero, malířství, Ermitáž, kozáček
Příroda	Příroda, břízy, tajga, lesy, step, Bajkal, Volha, Lena
Slavné osobnosti	Rasputin, Gorbačov, Chruščov, Medveděv
Kosmonautika	Kosmonautika, Gagarin, Lajka
Jídlo a pití	Čaj, ucha, pelmeně, kaviár, bonbóny, zmrzlina
Města a místa	Soči, Vladivostok, Kamčatka, Volgograd, Kaliningrad
Nerostné suroviny	Ropa, plyn, zlato
Rusko-ukrajinská krize	Ukrajina, anexe, sankce, dezinformace, propaganda, agresor (strach a nebezpečí)
Vulgarismy	s(u)ka, s(u)ka bl(y)at
Fenomén videí – Youtube, Streamcz	Adidas, srandomní videa, Little Big, bizár, podivnosti
Komunismus	Paneláky, říjnová revoluce, bolševici, KGB, kolchozy, pětiletky
Společenské problémy	Korupce, homofobie, nedodržování lidských práv, bohatství vs. chudoba, mafie, politické vraždy, AIDS
Sport	Olympijské hry, doping, Ovečkin
Česko-ruské problémy	Legionáři, okupace, osvobození, Karlovy Vary
Nezařazené oblasti	Moskevské metro, Lada, FSB, beranice, samovar, rubl
Přívlastky k Rusku a jeho občanům	Mnohonárodnostní, slovanské, smutek a beznaděj, hrdé (často nesmyslně hrdé), nevkus a kýčovitost Rusů
Nedávné mediální kauzy	Nohavica, Alexandrovci

Nespojené s Ruskem	Černobyl – Dnešní Ukrajina, tehdejší Sovětský svaz, sov. Republika Ukrajina
--------------------	---

Tabulka 10 – Výsledky dotazníkového šetření se slovy, která měla menší četnost než 5

Slova	Počet slov	Sentimenty
ruské	2911	rusko
ruský	1848	rusko
ruského	1376	rusko
ruská	1172	rusko
ruských	1152	rusko
ruskou	717	rusko
ruským	521	rusko
ruští	496	rusko
ruském	451	rusko
ruskými	225	rusko
ruskému	174	rusko
ruskej	26	rusko
ruskýho	10	rusko
ruskejch	9	rusko
neruských	4	rusko
neruskou	3	rusko
ruskejma	2	rusko
státy–ruská	1	rusko
neruské	1	rusko
neruští	1	rusko
neruský	1	rusko
neruským	1	rusko
ruskejm	1	rusko
rusáci	-1	rusko
putinovo	-1	rusko
putinovské	-1	rusko
putin	915	rusko
putina	385	rusko
putinovi	140	rusko
putinem	119	rusko
putine	2	rusko
rusofil	7	rusko
rusofilů	1	rusko
rusofila	1	rusko
rusofilové	1	rusko
rusofilství	11	rusko
rusofilstvím	2	rusko
proruských	45	rusko

proruští	38	rusko
proruskými	18	rusko
proruské	18	rusko
proruský	12	rusko
proruského	8	rusko
proruskou	7	rusko
proruská	6	rusko
proruským	5	rusko
proruskému	1	rusko
proruskýho	1	rusko
proruském	1	rusko
sovětského	1469	rusko
sovětské	1056	rusko
sovětský	971	rusko
sovětských	588	rusko
sovětském	472	rusko
sovětským	370	rusko
sovětská	355	rusko
sovětskou	281	rusko
sovětskému	186	rusko
sovětští	173	rusko
sovětskými	99	rusko
sovětskej	7	rusko
sovětskýho	6	rusko
sovětskejch	3	rusko
československo-sovětské	1	rusko
nesovětské	1	rusko
nesovětského	1	rusko
sovětštější	1	rusko
sovětskýmu	1	rusko
sovětskejm	-1	rusko
komunismu	1291	rusko
komunismus	426	rusko
komunismem	116	rusko
komunism	-1	rusko
totality	402	manipulace
totalitě	109	manipulace
totalita	60	manipulace
totalitu	55	manipulace
totalitou	31	manipulace
totalit	14	manipulace
totalitám	3	manipulace
totalitami	2	manipulace
totalitách	2	manipulace
krymu	416	rusko

krym	223	rusko
krymem	15	rusko
kryme	-1	rusko
ukrajině	1113	rusko
ukrajiny	860	rusko
ukrajina	586	rusko
ukrajinu	495	rusko
ukrajinou	184	rusko
ukrajín	3	rusko
gruzie–ukrajina	1	rusko
nato–ukrajina	1	rusko
rusko–ukrajina	1	rusko
španělsko–ukrajina	1	rusko
zeman	2829	manipulace
zemana	1260	manipulace
zemanovi	360	manipulace
zemanem	271	manipulace
zemanů	14	manipulace
zemani	6	manipulace
zemane	4	manipulace
zemané	3	manipulace
zemanové	2	manipulace
zemaný	1	manipulace
zemanech	1	manipulace
zemanům	1	manipulace
trump	42	manipulace
trumpy	29	manipulace
trumpa	25	manipulace
trumpu	14	manipulace
trumpovi	3	manipulace
trumpem	1	manipulace
vměšování	74	manipulace
vměšováním	9	manipulace
propagandy	284	manipulace
propaganda	235	manipulace
propagandu	119	manipulace
propagandě	93	manipulace
propagandou	85	manipulace
propagandám	1	manipulace
propagandistické	66	manipulace
propagandistický	44	manipulace
propagandistických	30	manipulace
propagandistickou	24	manipulace
propagandistického	22	manipulace
propagandistickým	18	manipulace

propagandistická	17	manipulace
propagandistickému	8	manipulace
propagandistickými	8	manipulace
propagandistickém	8	manipulace
nejpropagandističtějších	1	manipulace
rudé	1750	rusko
rudý	764	rusko
rudá	700	rusko
rudou	621	rusko
rudého	454	rusko
rudých	398	rusko
rudými	287	rusko
rudým	263	rusko
rudém	262	rusko
rudí	94	rusko
rudému	45	rusko
rudýma	27	rusko
rudej	21	rusko
rudýho	10	rusko
rudější	7	rusko
nejrudější	4	rusko
rudejch	3	rusko
rudejma	3	rusko
rudějšíma	1	rusko
rudějšími	1	rusko
rudýmu	1	rusko
rudějším	1	rusko
sankce	1180	manipulace
sankcí	596	manipulace
sankcemi	114	manipulace
sankcím	112	manipulace
sankci	104	manipulace
sankcích	45	manipulace
diktátor	248	manipulace
diktátora	243	manipulace
diktátoři	60	manipulace
diktátorem	50	manipulace
diktátory	46	manipulace
diktátorovi	45	manipulace
diktátorů	39	manipulace
diktátorům	10	manipulace
diktátoru	6	manipulace
diktátorové	1	manipulace
diktátorech	1	manipulace
diktátorské	24	manipulace

diktátorských	19	manipulace
diktátorského	19	manipulace
diktátorský	12	manipulace
diktátorskými	10	manipulace
diktátorským	9	manipulace
diktátorskému	7	manipulace
diktátorská	7	manipulace
diktátorskou	6	manipulace
diktátorském	4	manipulace
fake news	-1	manipulace
trolling	-1	manipulace
války	10204	manipulace
válce	5667	manipulace
válka	4675	manipulace
válku	2439	manipulace
válkou	1633	manipulace
válek	855	manipulace
válkách	292	manipulace
válkami	224	manipulace
válkám	90	manipulace
válko	15	manipulace
rozpínavosti	28	manipulace
rozpínavost	23	manipulace
rozpínavostí	13	manipulace
lež	1422	manipulace
lži	1145	manipulace
lží	531	manipulace
lžím	73	manipulace
lžích	39	manipulace
lžemi	23	manipulace
rozpínavé	-1	manipulace
lživé	-1	manipulace
kalašnikov	46	rusko
kalašnikovy	38	rusko
kalašnikovem	21	rusko
kalašnikovů	13	rusko
kalašnikova	13	rusko
kalašnikovu	1	rusko
zbraně	3480	manipulace
zbraní	3010	manipulace
zbraň	2976	manipulace
zbraněmi	762	manipulace
zbrani	304	manipulace
zbraních	127	manipulace
zbraním	114	manipulace

zbraněma	19	manipulace
matrjošky	19	rusko
matrjošek	12	rusko
matrjoška	11	rusko
matrjošku	7	rusko
matrjošce	3	rusko
matrjoškami	1	rusko
matrjoškou	1	rusko
gulagu	129	rusko
gulag	57	rusko
gulagů	34	rusko
gulagy	15	rusko
gulazích	4	rusko
gulagem	3	rusko
gulagům	2	rusko

Tabulka 11 – Slovníky programovacího jazyka „R“

7.3 OBRÁZKY A FOTOGRAFIE

Obrázek 3 – PAL ²⁶¹

²⁶¹ Zdroj ČTK, Reflex

Obrázek 4 Alexandrovci²⁶²

Obrázek 5 - Lucie Bílá a Alexandrovci²⁶³

²⁶² Zdroj ČTK, Reflex

²⁶³ Zdroj ČTK, Reflex

Obrázek 6 - Karel Gott a Alexandrovci²⁶⁴

Obrázek 7 - Výstava Vasi Ložkina v Praze 2018

²⁶⁴ Zdroj ČTK, Reflex

Obrázek 8 - Výstava Vasi Ložkina v Praze 2018

Obrázek 11 - Výstava Vasi Ložkina v Praze 2018

Obrázek 9 - Výstava Vasi Ložkina v Praze 2017

Randy Newman: Putin²⁶⁵

Putin puttin' his pants on
One leg at a time
You mean he's just like a regular fella, huh?
He ain't nothing like a regular fella

Putin puttin' his hat on
Hat size number nine
"You sayin' Putin's gettin' big headed?"
Putin's head's just fine

He can drive his giant tractor
Across the Trans-Siberian plain
He can power a nuclear reactor
With the left side of his brain
And when he takes his shirt off
He drives the ladies crazy
When he takes his shirt off
Makes me wanna be a lady
It's the Putin Girls!

(Putin Girls)

Putin if you put it when you
Put it where you put it
Putin if you put it
Will you put it next to me?
Putin if you put it when you
Put it where you put it
Putin if you put it
Will you put it next to me?

Now Putin hates the Putin girls
'Cause he hates vulgarity
And he loves his mother country
And he loves his family

He and his ex-wife Lyudmila
Are riding along the shore
Of the beautiful new Russian Black Sea
Let's listen in
A great man is speaking

We fought a war for this?
I'm almost ashamed
The Mediterranean
Now there's a resort worth fighting for
If only the Greeks or the Turks
Would start to sniff around

I'd bring the hammer down
So quick their woolly heads would spin
Woolly head, woolly head, woolly head

Or, wait a minute
Even better
What if the Kurds got in the way?
Hey! Kurds and way, curds and whey!

Sometimes a people is greater than their leader
Germany, Kentucky, France
Sometimes a leader towers over his country
One shot at glory, they don't get a second chance
I dragged these peasants kicking and screaming
Into the 21st century
I thought they'd make it
I must have been dreaming
These chicken farmers and file clerks gonna be the
death of me

I can't do it
PG – Sure, you can
I can't do it
PG- Yeah, you can
What makes you say that girls?
PG – Tell you why. 'Cause you're the Putin man
Who whipped Napoleon?
PG- We did!
Who won World War II?
PG- The Americans!
That's a good one ladies
It's our turn to sit in the comfy chair
PG – And you're the man gonna get us there!

I don't know, Lenin couldn't do it
I don't know, Stalin couldn't do it
They couldn't do it
Why you think I can?
PG – You're gonna lead our people
To the Promised Land
You're right, 'cause, Goddamn,
I'm the Putin Man

²⁶⁵ Text písně Putin od Randyho Newmana. Tato píseň vyhrála cenu Grammy v roce 2017
Recording Academy Grammy Awards: *Grammy awards results of Randy Newaman* [online]. 2019. [cit.
2019-03-28]. Dostupné z: <https://www.grammy.com/grammys/artists/randy-newman>